

บรรณานุกรมประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

(รวบรวมจากสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2550-2554)

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาประวัติศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2554

016
บ165(3)

ภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรมประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย
(รวบรวมจากสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2550-2554)

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาประวัติศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2554

4 เม.ย. 2555

ภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

การทำบรรณานุกรมรวบรวมรายชื่องานวิชาการเป็นกระบวนการทางวิชาการที่มีมาอย่างสม่ำเสมอ โดยปกติกิจกรรมดังกล่าวเป็นภารกิจของสถาบันการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจุดประสงค์ในการรวบรวมมักเป็นไปเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าทางการศึกษา และเพื่อสะดวกต่อบุคคลทั่วไปในการใช้ข้อมูล บางกรณีการรวบรวมเป็นไปเพื่อทราบถึงสถานะขององค์ความรู้ที่อยู่ในขณะนั้นๆ เพื่อมุ่งประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการศึกษาและวิจัยที่จะมีต่อไปในอนาคต

ในสาขาประวัติศาสตร์ การรวบรวมรายชื่องานวิชาการได้มีมาอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ทั้งในหัวข้อและขอบเขตในการรวบรวมก็มีหลากหลาย เช่น บรรณานุกรมรายชื่อวิทยานิพนธ์สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งภาควิชาประวัติศาสตร์ในแต่ละมหาวิทยาลัยจัดทำอย่างสม่ำเสมอ บรรณานุกรมรวมรายชื่อนามงานประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บรรณนิทัศน์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อยุธยาบรรณานุกรม สถานภาพผู้ป็นศึกษาในประเทศไทย บรรณานุกรมคัดสรร งานปรัชญาประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์นิพนธ์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ และสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การรวบรวมรายชื่อนามงานวิชาการที่เกี่ยวข้องในหัวข้อประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยยังเป็นเรื่องที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ผู้รวบรวมพิจารณาว่าเป็นโอกาสที่จะมีการรวบรวมงานในหัวข้อดังกล่าวขึ้นสักครั้งหนึ่ง ทั้งนี้นอกจากจะก่อประโยชน์ในเรื่องความสะดวกที่จะพึงมีต่อผู้ศึกษาประวัติศาสตร์และผู้สนใจอื่นๆ แล้ว การรวบรวม ยังอาจช่วยให้เราทราบถึงพัฒนาการทางด้านภูมิปัญญาของวงวิชาการประวัติศาสตร์ไทยด้วยอีกประการหนึ่ง

บรรณานุกรมคัดสรรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยฉบับนี้เป็นการรวบรวม

งานเขียนทางวิชาการเฉพาะด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย ที่เขียนเป็นภาษาไทยส่วนใหญ่ งานเขียนดังกล่าวได้แก่ หนังสือ บทความในหนังสือ บทความในวารสาร บทความในนิตยสารและวิทยานิพนธ์โดยผู้เขียนชาวไทยและชาวต่างชาติ

ผู้รวบรวมบรรณานุกรมทำการค้นคว้าระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2555 จากเว็บไซต์และฐานข้อมูลตามห้องสมุดต่างๆ ในประเทศไทย รวมถึงฐานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นต้น รวมถึงการเดินสำรวจตามร้านหนังสือสำคัญๆ เช่น ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้านหนังสือริมขอบฟ้า ร้านหนังสือสำนักโบราณคดี กรมศิลปากร และราชบัณฑิตยสถาน เป็นต้น แล้วพิจารณาคัดเลือกงานเขียนพร้อมกับแบ่งหมวดหมู่ตามความเหมาะสม จากนั้นจึงได้ทำบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ทั้งหมด

ในการจัดพิมพ์ จะแบ่งประเภทสิ่งพิมพ์ออกเป็นส่วนๆ ได้แก่ ส่วนที่เป็นรายชื่อหนังสือ บทความ และวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเรียงลำดับตามตัวอักษรภายใต้หัวเรื่องนั้นๆ และมีการจัดแบ่งประเภทได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการ นิยาม แนวคิด หรือวิธีการของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง ชุมชน วิถีชีวิต การเมืองท้องถิ่น กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ-สังคม กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว และกลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งแต่ละประเภะนั้นได้เรียงลำดับตามตัวอักษรเพื่อสะดวกต่อการค้นหา

การลงชื่อผู้แต่งสำหรับคนไทย ในส่วนที่เป็นสิ่งพิมพ์ภาษาไทย จะลงชื่อดั้งและชื่อสกุลตามลำดับ โดยเรียงลำดับตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 สำหรับชื่อคนต่างชาติใช้ชื่อสกุลขึ้นต้นตามด้วยชื่อของผู้แต่ง

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลับพลึง คงชนะ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาสัมมนาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้ซึ่งสนับสนุนและให้กำลังใจจนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ พี่ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง แห่งมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ ที่ช่วยเอื้อเพื่อเอกสารอันเป็นประโยชน์ที่เป็นจดหมายข่าวของมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ รายสองเดือนและรายสามเดือน ซึ่งถือได้ว่าเป็นประโยชน์ในการรวบรวมรายชื่อวารสารเพื่อใช้ประกอบในบรรณานุกรมคัดสรรเล่มนี้เป็นอย่างดี และพี่ธนัญชัย รสจันทร์ แห่งภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทีมงานวิจัยด้วยดีเสมอมา จนกระทั่งงานสำเร็จลุล่วงตามกำหนด

ขอขอบคุณบรรณารักษ์ประจำแผนกวารสารของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ช่วยให้คำแนะนำในเรื่องของการค้นคว้ารายชื่อวารสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ ผ่านฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย และขอขอบคุณบรรณารักษ์ประจำสำนักหอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์ ที่ช่วยค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติมบางส่วนให้แก่ทีมงานวิจัย โดยมีเห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย พร้อมกันนั้นขอขอบคุณผู้พิมพ์ ผู้ถ่ายเอกสาร และผู้จัดเรียงเข้าเล่มเอกสาร

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณ คุณธันยพงศ์ สารรัตน์ คุณเรวัตกร หินอ่อน คุณวรพจน์ วิเศษศิริ คุณพร้อมพงศ์ อินทราพรรณ คุณมาชามิชิ คุโรซาวา คุณไพบิน ผุดผ่อง คุณสิทธิโชค อนุจันทร์ คุณศศิธร คงจันทร์ และคุณสุปรียา บัวพล ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเพื่อทำบรรณานุกรมครั้งนี้ได้อย่างรวดเร็วและเสร็จทันเวลา ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายเพียงใดก็ตาม

หวังว่า บรรณานุกรมเล่มนี้ จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยอย่างลึกซึ้งต่อไป

ท้ายที่สุด ขอบกราบพระคุณบูรพาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่คณะผู้วิจัยมา โดยตลอดตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จนกระทั่งถึงภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ได้แก่ รองศาสตราจารย์วุฒิชัย มูลศิลป์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชากริต ชุ่มวัฒนะ อาจารย์ปิยะนาถ อังควาณิชกุล อาจารย์สัญญา ชีวะประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์ศรี ดันเสียงสม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์ ที่ช่วยทำให้คณะผู้วิจัยได้เกิดความรักและเข้าใจในวิชาประวัติศาสตร์มากยิ่งขึ้น และขอขอบคุณเจ้าของผลงานทุกท่านที่เป็นเจ้าของรายชื่อบรรณานุกรมคัดสรรเล่มนี้ ส่วนความดีที่พึงมีก็คงจะเป็นเพราะพระคุณของครูผู้สอน โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลับพลึง คงชนะ

อนึ่ง ในการจัดทำบรรณานุกรมนี้ ผู้จัดทำตระหนักดีว่าผลงานอาจจะยังไม่สมบูรณ์ทั้งในด้านการจัดพิมพ์ตัวสะกด ตัวการ์นต์ รวมทั้งในด้านเอกสาร ซึ่งผู้จัดทำได้พยายามค้นคว้าอย่างเต็มที่แล้ว แต่ก็อาจไม่ครบถ้วน ดังนั้น ถ้าผู้อ่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมก็ขอได้โปรดแจ้งมาให้ทราบด้วย ผู้จัดทำจะขอบคุณอย่างยิ่ง

คณะผู้วิจัย

20 มีนาคม 2555

อธิบายคำย่อ

จดหมายข่าวฯ – จดหมายข่าวมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์

สมาคมประวัติศาสตร์ฯ – สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพ-

รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	1
อธิบายคำย่อ.....	5
บทนำ.....	11
บรรณานุกรมหนังสือ.....	21
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวหลักการ นิยาม แนวคิด หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.....	22
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง – ชุมชน – วิถีชีวิต – การเมืองท้องถิ่น.....	24
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ ท้องถิ่น.....	33

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	35
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	39
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้าน	
เศรษฐกิจ-สังคม.....	40
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น.....	42
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว.....	44
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์	
ท้องถิ่นในประเทศไทย.....	47
บรรณานุกรมบทความจากวารสาร.....	50
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวหลักการ นิยาม แนวคิด	
หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.....	51

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง – ชุมชน –	
วิถีชีวิต	55
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์	
ท้องถิ่น.....	68
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดี	
ท้องถิ่น.....	75
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	76
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	87
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้าน	
เศรษฐกิจ-สังคม.....	90
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น.....	100
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว.....	104

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นในประเทศไทย.....	116
บรรณานุกรมวิทยานิพนธ์และงานวิจัย.....	119
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง- ชุมชน- วิถีชีวิต.....	120
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์ นิพนธ์ท้องถิ่น.....	122
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	123
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ-สังคม-การศึกษา.....	124
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น.....	128
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว.....	130
กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นในประเทศไทย (ปัจจุบัน-อนาคต).....	131

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก.....	133
<div style="text-align: center;"> <p>ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ท้องถิ่นในประเทศไทยจากบรรณานุกรมคัดสรร</p> <p>(สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ) ระหว่าง พ.ศ. 2550-2554..... 134</p> </div>	
<div style="text-align: center;"> <p>ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ท้องถิ่นในประเทศไทยจากบรรณานุกรมคัดสรร</p> <p>(สิ่งพิมพ์ประเภทบทความจากวารสาร) ระหว่าง พ.ศ. 2550- 2554..... 136</p> </div>	
<div style="text-align: center;"> <p>ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ท้องถิ่นในประเทศไทยจากบรรณานุกรมคัดสรร</p> <p>(วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัย) ระหว่าง พ.ศ. 2550- 2554..... 138</p> </div>	
<div style="text-align: center;"> <p>สรุปภาพรวมความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์</p> <p>ท้องถิ่นในประเทศไทยจากบรรณานุกรมคัดสรร</p> <p>ระหว่าง พ.ศ. 2550- 2554..... 140</p> </div>	
บรรณานุกรม.....	155

บทนำ

“...แท้จริงแล้วการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย (ซึ่งเป็นผลให้เกิดประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย) มิได้มีความก้าวหน้าอย่างไม่สม่ำเสมอจากจุดเริ่มต้นมาจนปัจจุบันนี้ แต่มีบางช่วงที่การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยออกจะคึกคักเป็นพิเศษ และได้รับความสนใจในวงกว้างจากสังคมชนชั้นสูง(หรือพวกที่มีการศึกษา สามารถทั้งในทางความรู้และเศรษฐกิจที่จะอ่านได้) และก็มีบางช่วงที่การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยซบเซาลง อันเป็นสมัยที่ความสนใจของชนชั้นสูงต่อประวัติศาสตร์ไทยลดลง...”

200 ปีของการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยและทางข้างหน้า.....นิธิ เอียวศรีวงศ์

“...ปัจจุบันนักวิชาการที่ลงไปศึกษาเรื่องของสังคม มักมุ่งศึกษาสังคมท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ อาจกระทำโดยเก็บข้อมูลจากท้องถิ่น ใช้หลักฐานจากท้องถิ่น เลือกประเด็นศึกษาให้สัมพันธ์กับท้องถิ่น โดยมีความเข้าใจตรงกันอย่างหนึ่งว่าเรื่องของท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับมวลชน ถ้ารู้จักอดีตของมวลชนก็สามารถรู้จักสังคมในขอบเขตที่กว้างได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งท้องถิ่น ทำให้นักประวัติศาสตร์มองเห็นพัฒนาการของประวัติศาสตร์ในแง่ที่แปลกออกไปจากแต่ก่อน ประวัติศาสตร์ไทยที่คุ้นเคยกันอยู่นั้นไม่ว่าเรื่องของชาติไทย คนไทย เมืองหลวง ศูนย์อำนาจ และอาณาจักร ดูเหมือนเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคยกับมวลชนเหล่านั้นคืนก อดีตที่เป็นประวัติศาสตร์ของเขามิใช่เรื่องเดียวกับประวัติศาสตร์ใน โครงสร้างใหญ่ที่รู้จักกันอยู่ อาจถือว่สิ่งนี้เป็นเรื่องการขาดความรู้และไร้การศึกษาของมวลชน แต่ความเป็นจริงเป็นเช่นนั้นจริงหรือ ?...”

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น....ธิดา สาระยา

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นกระแสการศึกษาประวัติศาสตร์ ซึ่งได้รับการกล่าวขวัญถึงมากในช่วงทศวรรษของปี 2516 ในแง่ของอุดมการณ์ทางประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผูกพันอยู่กับอุดมการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เน้นมวลชน ที่เป็นคนในระดับล่างของสังคม เพราะฉะนั้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงเป็นประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับคนในท้องถิ่น ที่ไม่ใช่ศูนย์กลาง ท้องถิ่นในสังคมไทยมีวิวัฒนาการแต่ครั้งอดีตกาล ประกอบด้วย บ้านและเมือง เมืองในที่นี้ไม่ใช่เมืองศูนย์กลางหรือนครราชธานี เป็นเมืองเล็กเมืองน้อยอย่างที่ฝรั่งเรียกว่า small town เป็นศูนย์กลางตามท้องถิ่น โดยทั่วไป มักสัมพันธ์กับอำนาจรัฐที่นครราชธานี บ้าน

และเมืองที่เป็นท้องถิ่นจึงเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ในสังคมที่เรียกว่าเป็นชนบทหรือท้องถิ่นของสังคมไทยในอดีต และเป็นคนส่วนล่างของสังคม

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าความสนใจที่จะศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมื่อเริ่มเกิดขึ้นในระยะแรก มุ่งไปที่การเบี่ยงเบนแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์ให้ต่างจากประวัติศาสตร์กระแสหลัก ที่มีอุดมการณ์ทางประวัติศาสตร์เน้นศูนย์กลาง พยายามใช้หลักฐานที่แตกต่างไปจากหลักฐานในแบบแผนเดิม เช่น ศิลาจารึกและพงสาวดารในกระบวนการศึกษา หลักฐานที่ไม่นิยมกันมาแต่ก่อน อาทิ ดำนาน ดำนาน ประวัติศาสตร์ ถูกนำมาวิพากษ์ ปรีวรรต และใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ ทำให้การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยถูกเน้นลงไปในด้านใดด้านหนึ่งมากจนเกินไป ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยขาดความหลากหลายไปอย่างน่าเสียดาย

งานวิจัยนี้มุ่งประเมินสถานการณ์ภาพความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยหรือท้องถิ่นศึกษา (Local Studies) ซึ่งมีอยู่ในสังคมไทยตั้งแต่ราวปี 2549 จนถึงต้นปี 2555 โดยพิจารณาจากงานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา (ประมาณ พ.ศ. 2549-ต้นปี 2555) ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่กล่าวถึงนี้นักวิชาการให้ความสนใจเรื่องราวของท้องถิ่นอย่างหลากหลาย ไม่เฉพาะแต่ด้านประวัติศาสตร์ การเมืองเท่านั้น หากยังรวมถึงประเด็นทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ศิลปวัฒนธรรม สภาพสังคม และประวัติศาสตร์นิพนธ์ด้วย นอกจากนี้ การค้นพบหลักฐานประวัติศาสตร์และโบราณคดีใหม่ๆ ทำให้มีประเด็นศึกษามากขึ้น และนำไปสู่การทบทวนองค์ความรู้เดิมและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ จนถึงปัจจุบัน และมีการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ ที่ศึกษาด้านท้องถิ่น ทำให้องค์ความรู้ด้านท้องถิ่นศึกษาได้รับการส่งเสริมและเผยแพร่ในประเทศไทยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้วยเงื่อนไขข้อจำกัดหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดในด้านความสามารถในการรับรู้ของผู้เขียน งานวิจัยฉบับนี้จึงเป็นได้เพียงการสำรวจสถานการณ์เบื้องต้นของการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยในรอบ 4-5 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น

สิ่งที่เห็นต่อไปข้างหน้า ข้อมูลหลักที่ใช้ในรายงานนี้เป็นข้อมูลหลักจากสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏอยู่ในห้องสมุดและร้านหนังสือเป็นหลัก ด้วยเหตุดังนั้น ขอสรุปใดๆ ที่อาจมีขึ้นในรายงานการสำรวจเบื้องต้นนี้จึงไม่ใช่ข้อสรุปโดยตรงของสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยโดยทั่วไป เพราะข้อสรุปในรายงานการสำรวจเบื้องต้นฉบับนี้ เป็นข้อสรุปที่มีอคติอันเกิดจากความคับแคบของฐานข้อมูล กล่าวคือ การสำรวจเบื้องต้นที่ทำขึ้นนี้ได้ละเลยการพิจารณาข้อมูลที่ปรากฏในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยหรืองานเขียนของคนตามท้องถิ่นต่างๆ ที่ยังไม่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่อีกเป็นจำนวนมาก หรือบทความวิชาการจากการประชุมนานาชาติไทยศึกษาครั้งที่ผ่านๆ มา บทความวิชาการที่เสนอในการประชุมสัมมนาอื่นๆ ในประเทศไทย (โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมสัมมนาที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏและศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น) งานค้นคว้าวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งในระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตในสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประวัติศาสตร์ หรือมีเนื้อหาเป็นประวัติศาสตร์ (เช่น ภาษาและวรรณคดีไทย ภาษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา การศึกษา เศรษฐศาสตร์ อีสานศึกษา ผังเมือง เป็นต้น) รายการสารคดีประวัติศาสตร์ในโทรทัศน์ในรูปแบบต่างๆ หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา นิทรรศการและพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์และศิลปะ อนุสาวรีย์ เป็นต้น

และสิ่งที่ขาดไปสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ คือ การจัดทำบรรณนิทัศน์ของแต่ละข้อมูล ประการสำคัญ แม้แต่การจำแนกจัดระเบียบข้อมูลเพื่อนำเสนอในรายงานฉบับนี้ ก็กล่าวได้ว่าเป็นการจัดจำแนกอย่างประนีประนอม มากกว่าที่จะอิงอยู่กับคำจำกัดความของประเภทหรือยุคสมัยที่ชัดเจนอย่างเคร่งครัด

อันที่จริง ความคับแคบจำกัดของฐานข้อมูลที่ใช้สำรวจสถานภาพการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยดังที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ในตัวมันเองยังสะท้อนให้เห็นสถานภาพของการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ที่เป็นอยู่จริงในประเทศไทย กล่าวคือ ในขณะที่การศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาที่จำต้องอาศัยข้อมูลหรือข้อสนเทศที่ทันสมัย กว้างขวาง สมบูรณ์และแม่นยำ และสังคมสมัยใหม่เป็นสังคมที่เทคโนโลยีข้อสนเทศมีความก้าวหน้ามากนั้น การศึกษาด้านประวัติศาสตร์

ในประเทศไทยปัจจุบัน กลับยังไม่ปรากฏโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพที่สามารถบริการข้อสนเทศที่จำเป็นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้ทันทั่วถึง

การจัดทำบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย โดยรวบรวมรายชื่อหนังสือ บทความ และวิทยานิพนธ์พิมพ์รวมเป็นเล่มก็เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักวิชาการผู้สนใจจะศึกษา เพื่อให้ได้ทราบว่า มีงานวิชาการเกี่ยวกับท้องถิ่นประเทศไทยในด้านใดบ้างและมีใครเป็นผู้ศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลนำไปสู่การศึกษาประเทศไทยในด้านต่างๆ ที่กว้างขวางและลุ่มลึกยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายและความสำคัญของการศึกษา

1. เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งเขียนและพิมพ์เป็นภาษาไทย บรรณานุกรมนี้จะบอกให้ผู้ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยได้ทราบว่า มีชื่อเขียนของผู้ใด เรื่องอะไรและปรากฏอยู่ที่ไหน ทำให้ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยได้รับความสะดวกในการเลือกหัวข้อเรื่องที่ยังไม่มีผู้ทำการศึกษาหรืออาจจะขยายส่วนที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว
2. เพื่อรวบรวมงานวิชาการสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย และเป็นการสำรวจสถานภาพความรู้และแหล่งสนเทศด้านท้องถิ่นในประเทศไทย เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงได้ในเชิงวิชาการต่อไป
3. เพื่อสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในหัวข้อที่กว้างขวางและลุ่มลึกต่อไป
4. ได้ฐานข้อมูลและบรรณานุกรม ซึ่งรวบรวมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับบทบาทและความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ขยายตัวมากขึ้นในประเทศไทยปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากความคิดทางประวัติศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงเสมอเมื่อเวลา

เปลี่ยนไป การที่สามารถเข้าใจทัศนะทางประวัติศาสตร์ของระยะสมัยหนึ่งจึงเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจงานทางประวัติศาสตร์ของยุคนั้นนั่นเอง

ขอบเขตของการศึกษา

บรรณานุกรมฉบับนี้รวมสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เป็นหนังสือ บทความและวิทยานิพนธ์ในวารสาร ที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งเขียนและพิมพ์เป็นภาษาไทย โดยผู้เขียนชาวไทยหรือต่างชาติ เรื่องที่ค้นจำกัดเฉพาะสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การเมืองการปกครอง การศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดี ภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อม วรรณกรรม ศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อ ศาสนา หลักการต่างๆ เป็นต้น สำหรับบทความที่สำรวจนั้นส่วนใหญ่จะปรากฏอยู่ในวารสารทางวิชาการและรวมบทความวิจารณ์จากหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ในบางส่วน ซึ่งจากขอบเขตการศึกษาที่กว้างขึ้น ย่อมแน่นอนทีเดียวว่า ความสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับ “ท้องถิ่น” ย่อมมีมากขึ้นในทุกแขนงวิชา

ภายหลังจากที่ได้สำรวจคัดเลือกและวิเคราะห์หนังสือและบทความดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีเรื่องทั้งหมดที่เป็นหนังสือ 423 เรื่อง บทความ 234 เรื่อง และวิทยานิพนธ์ 103 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และห้องสมุดอื่นๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่

ส่วนกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ส่วนภูมิภาค

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การรวบรวมครั้งนี้เป็นไปในลักษณะงานคัดสรร (selected) ฉะนั้น จึงมิได้มุ่งแสดงรายชื่อของงานทั้งหมดในวงวิชาการประวัติศาสตร์ที่เป็นภาษาไทย

ในการนำเสนอาน ผู้รวบรวมแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นส่วนของบรรณานุกรม และส่วนที่สอง เป็นบทวิเคราะห์และผู้รวบรวมได้เสนอสถานภาพการศึกษาโดยสังเขปไว้ด้วย

การจัดลำดับเวลาการเผยแพร่งานแต่ละชิ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - ต้นปี 2555 ผู้รวบรวมได้พิจารณาว่า สถานภาพของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในช่วงเวลาดังกล่าวมีลักษณะที่น่าสนใจหลายประการ โดยเหตุนี้ผู้รวบรวมจึงใคร่เสนอภาพโดยคร่าวของสถานภาพการศึกษา อย่างไรก็ตามความเห็นที่จะเสนอในข้อเขียนต่อไปนี้เป็นสรุปขึ้นจากข้อมูลอันจำกัด ทั้งในแง่ปริมาณและชนิดของหลักฐาน คั้งนั้นโดยตัวมันเองจึงอาจไม่มีประโยชน์เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับสถานภาพการศึกษาซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูลที่จัดทำโดยใช้เกณฑ์อื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย เช่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แหล่งอื่นๆ เท่าที่จำเป็น

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล กระทำได้เป็น 2 วิธี

1. การสำรวจตามร้านหนังสือชั้นนำของประเทศไทย
2. การสำรวจทางเว็บไซต์ OPAC ของสำนักหอสมุดกลางในแต่ละแห่ง

เวลาที่ใช้ในการวิจัย

เริ่มงานวิจัยตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2554 และเสนองานภายในสิ้นเดือนมีนาคม 2555

การจัดกระทำข้อมูล

คัดเลือกรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมได้จากแหล่งต่างๆ มาจัดรวบรวมเป็นรูปเล่มบรรณานุกรมประวัติ

ศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย(รวบรวมสิ่งพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2550-2554 โดยจัดเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง ชุมชน วิถีชีวิต (ประมาณ 192 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว (ประมาณ 174 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (ประมาณ 138 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น (ประมาณ 128 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น (ประมาณ 58 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีท้องถิ่น (ประมาณ 53 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น (ประมาณ 26 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ นิยาม แนวคิด และวิธีการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น(ประมาณ 28 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย(ประมาณ 24 เรื่อง) และกลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น (ประมาณ 18 เรื่อง)

รายการบรรณานุกรม ประกอบด้วย

- ชื่อ สกุล ของผู้แต่ง สำหรับชื่อผู้แต่งที่เป็นคนไทย ขึ้นต้นด้วยชื่อ ส่วนชื่อผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ จะขึ้นต้นด้วยนามสกุล ค้นด้วยเครื่องหมายจุดภาค และตามด้วยชื่อต้น และชื่อกลาง
- ปีที่พิมพ์ อยู่ในวงเล็บ
- ชื่อหนังสือ พิมพ์ตัวเอน
- สถานที่พิมพ์
- สำนักพิมพ์

ตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมจากหนังสือ

กาญจนา แก้วเทพ .(2553). *คุณลักษณะ&วิธีวิทยางานวิจัยเพื่อท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว).

ตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมจากบทความวารสาร

ประนุช ทรัพย์สาร. (2551 , พฤษภาคม- สิงหาคม). พัฒนาการของสังคมอีสานในพุทธศตวรรษที่ 24th-
25th . *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 2(2) : 39-44.

ตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมจากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัย

อริณชัย วรรณชาติ. (2553). *ความรู้เรื่องอีสานของชนชั้นนำสยาม พ.ศ. 2433 – 2475*. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
(ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตามที่ได้สำรวจ ไม่พบงานวิจัยประเภทเดียวกัน แต่เท่าที่ได้สำรวจค้นคว้าปรากฏว่า มีการรวบรวมรายชื่อหนังสือ บทความ และวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไว้ใน “ *ครึ่งศตวรรษแห่งการค้นหาและเส้นทางสู่ออนาคต : ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย : ว่าด้วยความเป็นมา สถานภาพ แนวคิด วิธีการศึกษาและบทบาทในสังคมปัจจุบัน* ” โดยรองศาสตราจารย์ขุฑุฑ ชูแว่น แห่งภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษร

ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยรวบรวมบรรณานุกรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยจนถึง พ.ศ. 2551 ในส่วนระยะเวลาที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมานั้น คณะผู้วิจัยได้อาศัยรายชื่อบรรณานุกรมจากหนังสือเล่มนี้ในบางส่วนเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ถึง ต้นปี 2555 ต่อไป รวมถึง CD รายชื่อบรรณานุกรมคัดสรรโดย รศ.ชยชุต ฐูแวน และรายงานประจำปี 2553 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ด้วย

ปัญหาในการทำบรรณานุกรม

ผลของการวิจัยจะมาจากการวิเคราะห์ตีความจากข้อมูลเฉพาะเท่าที่ศึกษาค้นคว้าได้เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องด้วยมีปัญหาและข้อจำกัดบางประการในการทำวิจัย

ปัญหาที่ผู้วิจัยพบในครั้งนี้ได้แก่

1. เอกสารที่ทำการค้นคว้ามิได้อยู่ในหอสมุด อาจจะสูญหายไปหรือมีผู้ยืมไป ทำให้ไม่สามารถอ่านเอกสารนั้นได้ทันที
2. ระบบการจัดห้องสมุดของสถาบันแต่ละแห่งแตกต่างกัน ทำให้การค้นคว้าหาหนังสือไม่รวดเร็วเท่าที่ควร
3. การเดินทางไปค้นคว้าในแต่ละแห่งค่อนข้างใช้เวลาเดินทางมาก (เนื่องจากการจราจรในกรุงเทพฯ มีปัญหามาก) โดยเฉพาะระยะเวลาที่ทำการรวบรวมและอ่านข้อมูลต่างๆ
4. ในหอสมุดกลางของแต่ละมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จะมีหนังสือที่คล้ายๆ กันเป็นส่วนมาก แต่บางมหาวิทยาลัยจะมีหนังสือมากกว่าเท่านั้น
5. การสืบค้นรายชื่อหนังสือผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อกับฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดในแต่ละแห่งนั้น ไม่มีรายชื่อเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยจึงต้องใช้วิธีการสุ่มค้นหา เช่น ใช้คำว่า “ท้องถิ่น”

“ชนบท” และ “ชุมชน” เป็นต้น ทำให้ได้รายชื่อที่ไม่เกี่ยวข้องมาเป็นจำนวนมาก และต้องใช้เวลามากในการคัดแยกออกเพื่อจัดกลุ่มในภายหลัง เป็นต้น

6. ในการเก็บข้อมูลทางเว็บไซต์ค่อนข้างล่าช้าและมีอุปสรรค เพราะบางครั้งแหล่งข้อมูลมีการพัฒนาโปรแกรม จึงงดการบริการ ทำให้เสียเวลาในการรอนกว่าข้อมูลจะพร้อมให้ใช้ได้ และค่อนข้างเสียเวลามากกับการเก็บข้อมูลจากแหล่งที่อยู่ในส่วนภูมิภาค

7. เวลาในการรวบรวมข้อมูลมีจำกัด ทำให้มีรายชื่อไม่หลากหลายมากเท่าที่สมควรจะเป็น

8. สิ่งพิมพ์ในบางหัวข้อของแต่ละห้องสมุดยังมีน้อยอยู่

ข้อเสนอแนะ

1. หอสมุดแต่ละแห่ง ควรจะทำการสำรวจหนังสือบ่อยขึ้น เพราะหนังสือบางเล่มชำรุดหายไป และบางแห่งไม่มีหนังสืออยู่บนชั้นหรือสูญหายไปแล้ว
2. หนังสือที่ชำรุดหรือขาดหาย หอสมุดควรจะทำกรซ่อมแซมหรือจัดหาให้ครบและในระหว่างการดำเนินการควรแจ้งให้ผู้อ่านทราบ
3. หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ควรใช้ระบบการจัดห้องสมุดที่เป็นแบบเดียวกัน เพราะจะทำให้สะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด
4. ฐานข้อมูลห้องสมุดควรจัดทำให้มีความสะดวก ละเอียด และสามารถสืบค้นแบบเฉพาะด้านและเจาะจงได้มากขึ้น ทั้งนี้ผู้ใช้ควรศึกษาจากคู่มือการใช้ห้องสมุดในแต่ละที่ประกอบด้วย
5. เสนอให้สำนักหอสมุดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดหาสารนิเทศทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยที่ยังไม่มีในห้องสมุด ส่วนกลุ่มงานใดที่ยังมีน้อยก็เสนอให้จัดหาเพิ่มขึ้น เพื่อให้สารนิเทศที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยครบถ้วนและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

บรรณานุกรมคัดสรรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

(หนังสือ)

ช่วงเวลาที่รวบรวมปีที่ตีพิมพ์ 2550-2554

1. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวหลักการ นิยามแนวคิด หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์

ท้องถิ่น

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น , สำนักงาน. (2554). วิจัยค้นหาทางเลือกที่เหมาะสมในแบบ

ฉบับของโรงเรียนชานาเกษตรอินทรีย์บ้านคอนหมู. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ

วิจัย (สกว.).

กาญจนา แก้วเทพ .(2550). การวิจัย : จากจุดเริ่มต้นถึงจุดสุดท้าย . กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กาญจนา แก้วเทพ .(2553). คุณลักษณะ&วิธีวิทยาางานวิจัยเพื่อท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กาญจนา ทองทั่ว .(2550). สีสาววิจัยไต้หวัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

คายส์ , ชาร์ลส์ เอฟ. (2552). แนวคิดท้องถิ่นภาคอีสานนิยมในประเทศไทย. แปลโดย

รัตนา โตสกุล. อุบลราชธานี : ศูนย์วิจัยสังคมอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เรย์โนลด์ส์ เคิร์ก เจ. (2550). โครงเรื่องประวัติศาสตร์ไทย : ทฤษฎีและการปฏิบัติ แปลโดยรัชนิพร จันทร
อารี. ใน เจ้าสัว ชุนศึก สักดิโน ปัญญาชน และคนสามัญ. รวมบทความประวัติศาสตร์ของเคิร์ก เจ. เรย์
โนลด์ส์. วารุณี โอสธารมย์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2551). *คู่มือลูกคิด + ความหมายของภูมิวัฒนธรรม: การศึกษาจากภายในและสำนึก
ของท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2551). *พิพิธภัณฑสถานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะ
พันธุ์.

Aviezer Tucker Editor. (2009). *A Companion to the Philosophy of History And Historiography*.

Chemnitz , Germany : Blackwell Publishing Ltd.

---

2. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง – ชุมชน – วิถีชีวิต – การเมืองท้องถิ่น

กนกพร รัตนสุธีระกุล. (2553). *ตลาดนัดสี่เขี้ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กนกวรรณ โสภณวัฒนวิจิตร. (2554). *ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย*. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.

กฤษณา สินไชย. (2553). *แดนดินถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

กฤษณา สินไชย. (2554). *ถนนน้ำรั้วในกรุงเทพฯ* : กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น , สำนักงาน. (2550). *ประวัติศาสตร์แม่แจ่ม 100 ปี*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น , สำนักงาน . (2551). *กระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่โรงเรียนบ้านคูเมือง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงาน. (2554). *ยุทธศาสตร์เปลี่ยนขยับเป็นทองคำกลไกการพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนบ้านนาบอน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

เกรียงไกร เกิดศิริ. (2551). *ชุมชนกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : อุกฤษณ์.

การ์ล บอส์ก. (2550). *ท้องถิ่นสยามยุคพระพุทธเจ้าหลวง แปลโดย เสถียร พันธรังสีและอัมพร ทีชะระแปล*. กรุงเทพฯ : มติชน.

ครองชัย หัตถา. (2552). *ประวัติศาสตร์ปัตตานี : สมัยอาณาจักรโบราณถึงการปกครอง 7 หัวเมือง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ. (2550). *ความสัมพันธ์ชาวเมืองเหนือตอนล่างกับทหารญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2* (พ.ศ. 2484- พ.ศ. 2488). พิษณุโลก : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ. (2552). *ประวัติศาสตร์ชุมชนทุ่งसान*. พิษณุโลก : ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จิรวัดน์ พระสันต์. (2554). *การจัดการองค์ความรู้และบทเรียนจากพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก : ศูนย์อารยธรรมศึกษาโขง – สาละวิน มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จำริญ เด่นอุดม; และคนอื่น ๆ . (2553). *เล่าขานตำนานใต้*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

ฉลอม สุทธราวณิชย์, บรรณาธิการ . (2550). *สมุดราชบุรี พ.ศ. 2468*. กรุงเทพฯ : สมาคมมิตรภาพญี่ปุ่น – ไทย ด้วยความร่วมมือของสถาบันจักรวาลวิทยา.

ฉวีงาม มาเจริญ. (2550). *ปกิณกวัฒนธรรม จังหวัดพิจิตร*. กรุงเทพฯ : กระทรวงวัฒนธรรม.

ชลิต ชัยครรชิต. (2554). *ขุนตาล : มุกมณีแห่งเขียงรายตะวันออก*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ชวลีพร วิรุณหะ. (2551). *บุหงารายา : ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู*. กรุงเทพฯ.: สักดิโสภาคการพิมพ์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่น ๆ . (2552). *แม่...กลับจากบ้านไปถึงปากน้ำ*. กรุงเทพฯ :มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชិเกฮารุ ทานาเบ้. (2551). *ชุมชนกับการปกครองชีวญาณะ : กลุ่มผู้ติดเชื่อเอชไอวีในภาคเหนือของไทย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

คอเลาะ เจ๊ะเต ; และคนอื่น ๆ . (2553). ความทรงจำในอ่าวปัตตานี. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

นักวิจัยหมู่บ้านคาโตะ. (2550). เสียงสะท้อนจากหมู่บ้านประมงอ่าวปัตตานี. กรุงเทพฯ : มุลนิธิเล็ก – ประไพ
วิริยะพันธุ์.

นักวิจัยหมู่บ้านภูมิ . (2550). เราคือปอเนาะ . กรุงเทพฯ : มุลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

นาริรัตน์ ปรีสุทธิวุฒิพร. (2553). พื้นที่ชีวิตป่าบุงลึงเมืองโกสัม ด้วยสำนักประวัติศาสตร์ชุมชน. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ถนอม ชูวงศ์. (2550). ประวัติศาสตร์เมืองนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ทรายนุง มะเต็ง ; และคนอื่น ๆ . (2553). ยาลอเป็นยะลา : ความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองและคนรุ่นใหม่ใน
เมืองและปริมณฑลเมืองยะลา . กรุงเทพฯ : มุลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

เทวประภาส มากคล้าย. (2552). วัดคู้้งตะเภาจากอดีตสู่ปัจจุบัน, กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

เทศบาลเมืองบุรีรัมย์. (2552). ประวัติศาสตร์เมืองบุรีรัมย์. บุรีรัมย์ : เทศบาลเมืองบุรีรัมย์.

ชนแสวีร์ เจริญเมือง. (2550). 100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย. พ.ศ. 2440-2540. กรุงเทพฯ : คบไฟ.

ชนแสวีร์ เจริญเมือง. (2550). ประวัติศาสตร์และพัฒนาการปกครองท้องถิ่น : เทศบาลเชียงใหม่. (พ.ศ.
2476-2549). นนทบุรี : สถาบันประปกเกล้า.

ชนแสวีร์ เจริญเมือง. (2552). คนเมือง : ประวัติศาสตร์ล้านนาสมัยใหม่ (พ.ศ. 2317-2552). กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนภณ วัฒนกุล. (2550). *การเมืองเรื่องพื้นที่ พลวัตทางสังคมของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนป้อมมหากาฬ*.

กรุงเทพฯ : มูลนิธิสถาบันวิชาการ 14 ตุลา.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2553). *100 เรื่องเมืองได้ : สารความรู้เพื่อความเข้าใจแผ่นดินผู้คนและวัฒนธรรม*.

กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2553). *ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้*. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊ค.

ประมวล เจริญยิ่ง ; และคนอื่น ๆ . (2551). *กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน ป่าละ*

หอกกระสัง. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ปราณี โนนจันทร์ ; และคนอื่น ๆ . (2551). *วิถีชีวิตและความมั่นคงทางอาหาร : กระบวนการมีส่วนร่วม*

ของชุมชนบ้านปากมุง และชุมชนใกล้เคียงในตำบลคันไร่ อ.สิรินธร จ. อุบลราชธานี. กรุงเทพฯ :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

พัทลุง , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา . (2551). *กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นพัทลุงศึกษา*. พัทลุง :

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง.

เพียงแข พงษ์ศิริบัญญัติ. (2550). *ประวัติศาสตร์บอกเล่าเมืองสงขลาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2484-*

2488). สงขลา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

เพลินใจ เลิศลักษณ์วงศ์. (2550). *ภูมิพลังคนท้องถิ่นชายแดน : การจัดการความรู้ร่วมสร้างสุขภาวะและดุลย*

ภาพท้องถิ่น-โลกาภิวัตน์. บทเรียนประชาคม แม่สอดจังหวัดตาก. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ.

เอ็น . ที.

ไพบูลย์ แสงสมบัติ. (2554). *แม่น้ำแห่งชีวิต*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม . (2550). *กึ่งศตวรรษมหาวิทยาลัย*

มหาสารคาม : มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภรณ์ดี มหาจันทร์ . (2552). *พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ชลบุรี*. ชลบุรี : สาขาวิชาไทยศึกษา คณะ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไม้ปรากฏชื่อผู้แต่ง . (2550). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้*. ยะลา : สำนักพัฒนาบุคลากร

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

มะอีซอ โษมะคะ ; และคนอื่นๆ . (2553). *เรื่องเล่าจากหมู่บ้านเชิงเขาบูโด กรณีบ้านตะโหนด*. กรุงเทพฯ :

มูลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

มานพ สุวรรณศรี. (2554). *ภาพเก่าเล่าขานตำนานเมืองปากน้ำโพ*. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

มาลินี โชตสงวนรัตน์. (2553). *บางบ้านบางเมือง*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ยงยุทธ ชูแว่น,บรรณาธิการ. (2550). *คาบสมุทรไทยในราชอาณาจักรสยาม : ประวัติศาสตร์ตัวตนของ*

ภาคใต้สมัยอยุธยาถึงต้นรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : นาค.

ราชภัฏนครราชสีมา, มหาวิทยาลัย . *โคราชศึกษา*, นครราชสีมา : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครราชสีมา.

ล้อม เฟื่องแก้ว. (2552). *เมืองเพชร*. กรุงเทพฯ : บันทึกสยาม.

เลิศชาย สิริชัย. (2552). *ประมงพื้นบ้านลุ่มทะเลสาบสงขลา*. กรุงเทพฯ : สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(สกว.).

วิสาร ปัญญาชูณห. (2554). *ประวัติศาสตร์เมืองกุยและตำนานเล่าขาน ชื่อบ้านนามเมือง*. กรุงเทพฯ : พิมพ์
คำ.

วิสาร ปัญญาชูณห. (2554). *เมืองกุยแต่กาลก่อน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

วัฒนธรรม, กระทรวง. (2553). *วัดมหาธาตุวรวิหารได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาครบ 500 ปี*. กรุงเทพฯ :
กระทรวงวัฒนธรรม.

วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา,สำนักงาน.(2550).*วัดศรีโคมคำ*.กรุงเทพฯ : ธรรมรักษ์การพิมพ์.

วัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี,สำนักงาน.(2550).*คนราชบุรี*.กรุงเทพฯ : ธรรมรักษ์การพิมพ์.

ศิริพร สุเมธรัตน์. (2554). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสุรินทร์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศิลปากร,กรม.(2552).*ปกิณกะประวัติศาสตร์ไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรม
ศิลปากร.

ศิลปากร,กรม.(2552).*ปกิณกะประวัติศาสตร์ไทย เล่ม 2*. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์
กรมศิลปากร.

ศิลปากร,กรม.(2552).*ปกิณกะวัฒนธรรมไทย จังหวัดศรีสะเกษ*.กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและ
ประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.

ศิลปากร,กรม.(2554).*ประวัติศาสตร์ไทยจากเอกสารเฮนรี เบอร์นี่*.กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและ
ประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2551). *นครแพร่จากอดีตมาปัจจุบัน : ภูมินิเวศวัฒนธรรมระบบความเชื่อและ
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : มุลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2553). *กรุงศรีอยุธยาของเรา*. กรุงเทพฯ : มติชน.

สันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (2550). *ชื่อบ้านนามเมืองในกรุงเทพฯ* : กรุงเทพฯ : มติชน.

สมบัติ พลายน้อย. (2550). *เกิดในเรือ : บันทึกความทรงจำของ ส.พลายน้อย*. กรุงเทพฯ : มติชน.

สมุทรสาคร,เทศบาลนคร.(2552).*ประวัติศาสตร์ท่าลอม สุขาภิบาลหัวเมืองแห่งแรกของไทย*.

สมุทรสาคร : เทศบาลนครสมุทรสาคร.

สร้อยสวัสดิ์ อ่องสกุล. (2551). *ประวัติศาสตร์ล้านนา*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

สารูป ฤทธิชู. (2552). *100 ปี การเมืองท้องถิ่นลุ่มทะเลสาบสงขลา : ประวัติศาสตร์ฐานที่มั่นแห่งพรรคการเมืองในภาคใต้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *จะเข็ชฌมาจากไหน ? . จะเข็ชฌ* : สำนักงานจังหวัดจะเข็ชฌ.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550).*ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม . สมุทรสงคราม* : สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *ชื่อบ้านนามเมือง : จังหวัดเข็ชฌใหม่ มาจากไหน?*. กรุงเทพฯ : กระจทรวงวัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *มหาสารคาม มาจากไหน ?* . กรุงเทพฯ : กระจทรวงวัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *ร้อยเอ็ดมาจากไหน ?* . กรุงเทพฯ : กระจทรวงวัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550).*ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดสระแก้ว* . กรุงเทพฯ : กระจทรวงวัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *สี่จังหวัด : ชายแดนภาคใต้* . กรุงเทพฯ : กระจทรวงวัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553). *บุรีรัมย์มาจากไหน?* กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). *พะเยา มาจากไหน ?* . กรุงเทพฯ : ภัทรวงษ์วัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553). *ชื่อบ้านนามเมือง จังหวัดปราจีนบุรี*. -กรุงเทพฯ : ภัทรวงษ์วัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2552). *ปราสาทพระวิหาร ทำไม? มาจากไหน ?* กรุงเทพฯ : มติชน.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553). *ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดอำนาจเจริญ*. กรุงเทพฯ : ภัทรวงษ์วัฒนธรรม.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553). *นิทรรศการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นพนมสารคาม* . กรุงเทพฯ : มติชน.

สุคารา สุฉายา.(2550).*ประวัติศาสตร์สมัยธนบุรี*.กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.

สุภาวค์พรรณ ตั้งตรงไพโรจน์. (2553). *ความขัดแย้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ : รากเหง้าปัญหาและแนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

เสาวภา พรศิริพงษ์; และคนอื่น ๆ . (2551). *พลวัตของชุมชนลุ่มน้ำนครชัยศรี. มิติทางนิเวศวัฒนธรรม*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สีลาภรณ์ บัวสาย ; และก้านจันทร์พรหมมา. (2552). *ลุ่มแม่น้ำปากพนัง จากความขัดแย้งสู่ความสมานฉันท์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.).

สีบแสง พรหมบุญ ; และคนอื่น ๆ . (2552). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก : กรณีศึกษาลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุภาภรณ์ จินตคามณีโรจน์. (2554). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นลุ่มน้ำแม่กลอง ความหลากหลายของผู้คนชุมชนและวัฒนธรรม บ้านโป่ง บ้านเจ็ดเสมียน*. กรุงเทพฯ : เอราวิถ์การพิมพ์.

สุรินทร์ บัวงาม. (2554). *บันทึกตำนานเมืองปราณบุรี*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

สงวน แพทองคำ. (2554). *สุพรรณบุรีศรีเมือง*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

สมปอง ดวงไสว. (2552). *บางลำพูวิทยา*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

หลวงเมือง . (2552). *ตลาดพลู*. กรุงเทพฯ : มติชน.

อาร์ฟีน ปินจี, อ. ลออแมและซุฮัยมีฮ์ อิสมาแอล. (2552). *ปัตตานี...ประวัติศาสตร์และการเมืองในโลก*

มลายู. กรุงเทพฯ : มูลนิธิวัฒนธรรมอิสลามภาคใต้.

อิทธิพล จำประเสริฐ. (2554). *ประวัติศาสตร์ชุมชนในเขตเมืองเก่า : ชุมชนเลื่อนฤทธิ์ เขตสัมพันธวงศ์*.

กรุงเทพมหานคร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

อุดม ทุมโฆสิต. (2551). *การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่ : บทเรียนจากประเทศพัฒนาแล้ว*. กรุงเทพฯ : แชน

โพธิ์พรันตั้ง.

อุดมสมบัติ (จัน), หลวง . (2554). *จดหมายเหตุหลวงอุดมสมบัติ*. กรุงเทพฯ : ศรีปัญญา.

อัยฎางค์ ชมดี , บรรณาธิการ. (2550). *ร้อยเรื่องเมืองสุรินทร์*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

อนุสรณ์ อุณโณ ; และคนอื่น ๆ . (2552). *คนทำตาล : ประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ สำนักและการเคลื่อนไหว*

ทางสังคมและการเมืองของชาวสวนบางนางลี่. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

(สกว.).

SHEIKE FAQIHIALFATHANI. (2554). *ประวัติศาสตร์ปัตตานี*. แปลโดย ดิงกู อาร์ฟีน ดิงกู .

กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

3. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. (2550). *ชุมชนปัญญา : ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ฐานวิจัยเพื่อท้องถิ่น* .

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน .(2551). *นักวิจัยน้อย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. (2550). *รวมพลคนวิจัยพื้นที่ภาคกลางตะวันตกและภาคตะวันออก* .

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน .(2551). *การเดินทางของหนอนหนังสือตัวน้อยสู่โลกแห่งการเรียนรู้*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน .(2552). *ชาวบ้านวิจัยรากฐานใหม่ของสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน .(2552). *ฟ้าหลังฝน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น , สำนักงาน. (2552). *รวมบทความเชิงสารคดีงานวิจัยเพื่อ*

ท้องถิ่นคนข้างหลัง . กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน .(2553). *ใครใครก็เขียนได้* หนังสือสำหรับคนมีใจอยากเขียน.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. (2554). *กลุ่มคนแห่งสายน้ำ ผืนนา และป่าดุ่ม*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.).

ไข่มุก อุทยาวลี. (2551). *รายงานการวิจัย การวิจัยประวัติศาสตร์นิพนธ์เมืองปัตตานี เพื่อการศึกษาและ
พัฒนาองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น*. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เทิดชาย ช่วยบำรุง, บรรณาธิการ. (2550). *รวมบทความวารสารวิชาการท่องเที่ยวไทย – นานาชาติ ปีพ.ศ.
2550*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ยงยุทธ ชูแว่น . (2551). : *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย : ว่าด้วยความเป็นมาสถานภาพแนวคิด วิธีการศึกษา
และบทบาทในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.).

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดตรัง. (2551). *ก้าวที่เจ็ด : งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตรัง*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สมเจตนา มุณีโมไนย. (2553). *ปัญหาวิจัย*. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์.

อรพินท์ คำสอน, บรรณาธิการ. (2554). *100 เอกสารสำคัญ : สรรพสาระประวัติศาสตร์ไทย ลำดับที่ 11
(เอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยภาคใต้)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.).

---

4. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , สำนักงาน. (2550). *น้ำหนังควาย ภูมิปัญญาอาหารจากย่านห้วยไซ*. กรุงเทพฯ :

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , สำนักงาน. (2550). *เบื้องหลังน้ำปลาร้าบ้านบางกล้วยนอก*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , สำนักงาน. (2550). *พื้นสัมพันธ์คนกับคน คนกับป่าชุมชน เขาถ้ำบ้านคลองแสง*.

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , สำนักงาน. (สกว.). (2551). *ก้าวอังกษิ์ เปิดประตูสู่การอ่านอัลกุรอานอย่างเข้าใจ*

และเป็นสุข. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , สำนักงาน. (2553). *รวงทองส่องทางศิลป์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ขนิษฐา จุลบล ; และคนอื่นๆ .(2551). *หลังม่านโนรา*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

ชัชชัย โกมารทัต. (2554). *กีฬาพื้นเมืองภาคเหนือ : ศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นมา วิธีเล่น และคุณค่า*.

กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

ชัยวุฒิ พิชะกุล. (2552). *พัฒนาการและบทบาทของพุทธศาสนาบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา*. กรุงเทพฯ :

สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ชุติมา ประภาสวุฒิสาร. (2550). *ก่อร่างสร้างเรื่อง : เรื่องเล่าอัตถัถัถัถัและชุมชนในวรรณกรรมสตรีชา*

ขอบ. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นักวิจัยท้องถิ่นด้านชาย. (2550). *ผีตาโขน สนุกสนานงานบุญหลวง*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก – ประไพ
 วรรณคดี.

นุรีดา หะยียะโกะ. (2553). *อัตตลักษณ์ทางภาษาของชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู ปัตตานี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์
 มุสลิมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2550). *เชื่อมตำนาน สานคนกล้า*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2550). *ผีป่าดงภู เจ้าปู่ขุนน้ำ*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2550). *ภูมินิเวศสร้างค่า ภูมิปัญญาสืบคน*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2551). *วัฒนธรรมเผาพันธุ์มนุษย์*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เบญจวรรณ นาราตัจจ์. (2552). *ประวัติศาสตร์ภูมิปัญญาอีสาน*. ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยพหุลักษณะสังคมผู้นำ
 โขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พรศิริ บุรณเขตต์. (2550). *กบศักดิ์*. กรุงเทพฯ: มติชน.

พวงทิพย์ เกียรติสกุศล. (2554). *ทางรถไฟสายใต้ในเงาอาทิตย์อุทัย*. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิเชษฐ กลิ่นชื่น. (2551). *ทางไปสู่การอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
 วิจัย (สกว.).

พินิจ แก่นจันทร์. (2555). *ขนมแม่เอย*. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

- พิทยา บุษรรัตน์. (2553). การแสดงพื้นบ้าน : การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา กรณีศึกษาหนังตะลุงและโนราช่วงปฏิรูปการปกครองสมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พิทยา บุษรรัตน์. (2553). นาฏกรรมแห่งลุ่มทะเลสาบสงขลา การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมของหนังตะลุงและโนรา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์. (2552). วัฒนธรรมดนตรีและเพลงพื้นเมืองภาคกลาง : กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์. (2554). วัฒนธรรมบันเทิงภาคใต้ : กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรพล เองวานิช. (2553). วัฒนธรรมปลาของชุมชนคนลุ่มน้ำชี. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วิลาวัลย์ ปานทอง ; และคนอื่นๆ. (2551). ภาษาและวัฒนธรรมไทยทรงดำ. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วีระ สุกสังข์. (2554). วัฒนธรรมท้องถิ่นวิถีชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โป๊ยะเขียน.
- ศรีนครินทร์วิโรฒ , มหาวิทยาลัย. หนังสือที่ระลึกงานถวายผ้ากระฐินพระราชทานมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สันติศิริ การพิมพ์.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2550). ฝึกับพุทธ : ศาสนาและความเชื่อในสังคมด้านซ้ายคุณภาพทางจิตวิญญาณของชาวบ้านในลุ่มน้ำหมัน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก – ประไพ วิริยะพันธุ์.

ศรีศักร วัลติโกดม. (2554). พัฒนาการทางสังคม – วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.

สารูป ฤทธิชู ; และคนอื่น ๆ . (2551). ตามรอยสำนักเขาอ้อ: สรรพยาบรรพตปีภัยได้. กรุงเทพฯ :
เอกลักษณ์.

อุทุมพร หลอดโล. (2553). อาหารธรรมชาติ. ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยหัตถ์กลุ่มน้ำโจง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

5. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

จิรชาติ สันติยะศ. (2550). พระราชชายาเจ้าดารารัศมี. กรุงเทพฯ : มติชน.

สมปอง ดวงไสว. (2551). ขรัวยายไข่ อุบาสิก้าผู้ใจบุญ. กรุงเทพฯ : งานดี.

---

6. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ-สังคม

กองทุนสนับสนุนการวิจัย , สำนักงาน. (2553). *กว่าจะเป็นเกษตรอินทรีย์ของชาวหนองดอกแป้น*. กรุงเทพฯ

- : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

กองทุนสนับสนุนการวิจัย. สำนักงาน (2553). *นักเกษตรเพื่อท้องถิ่นบนเส้นทางการเรียนรู้สู่การ*

เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กิตติ ดันไทย .(2552). *หนึ่งศตวรรษเศรษฐกิจของคนกลุ่มทะเลสาบสงขลา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ฐาตุล สรวงศ์ศิริ. (2553). *ขบวนการชาวบ้านคัดค้านเหมืองโปแตชบนผืนแผ่นดินอีสาน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ปฐม หงส์สุวรรณ. (2553). *กาลครั้งหนึ่ง : ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ . (2552). *ประสบการณ์พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะ

พันธุ์.

วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ .(2550). *พิพิธภัณฑ์ของคนธรรมดา*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

สุกานดา เชื้อสุวรรณ. (2550) . *60 ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : เพื่อเฉลิมพระเกียรติ*

เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยพัฒนาและอุทกวิทยา กรม

ทรัพยากรน้ำ.

สุภาภรณ์ จินตามณีโรจน์.(2554). *ประวัติศาสตร์สังคมของชุมชนลุ่มน้ำท่าจีน*. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์.

สุวิทย์ ชีรสอวดี .(2551). *เศรษฐกิจอีสานหลังมีทางรถไฟ*. (พ.ศ.2443-2488).ขอนแก่น : สาขาวิชา

ประวัติศาสตร์และโบราณคดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุทอง ประศาสน์วินิจฉัย. (2553). *ซ่อนไว้ในสี่ม : ก-อ ในชีวิตอีสาน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

---

7. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น

จิระศักดิ์ โส๊ะสัน. (2553). *นุรูลอีมาน: คินแดนศรัทธาและอัตลักษณ์มุสลิมในพหุสังคมอีสาน*. กรุงเทพฯ :

แสงดาว.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ,บรรณาธิการ . (2553).*มอญในสยามประเทศ(ไทย) : ชนชาติ บทบาท และบทเรียน*.

กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

เชียงใหม่,มหาวิทยาลัย. (2554). *มุสลิม : มายาคติทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม*. เชียงใหม่ :ศูนย์ศึกษา

ชาติพันธุ์และการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทวีโรจน์ กล้ากล่อมจิต.(2552).*ลาวโซ่ง*. เพชรบุรี : เพชรภูมิการพิมพ์.

ทวีโรจน์ กล้ากล่อมจิต.(2552).*เจ้าจอมโซ่ง*. เพชรบุรี : เพชรภูมิการพิมพ์.

ทวีโรจน์ กล้ากล่อมจิต.(2553).*ตำนานโซ่งตักน้ำเข้าวัด*. เพชรบุรี : เพชรภูมิการพิมพ์.

ชนภูมิ ชาติดี. (2551).*การมีส่วนร่วมของกลุ่มชนไท-ยวนราชบุรีต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ

:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิรมล มณีสุวกุล. (2552).*พันแสงรุ่ง ชูชชายแดนใต้*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

บัญญัติ สาลี. (2554). *ฮากเหง้าเผ่าพันธุ์ผู้อุ่บ้านท่าขอนยาง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(สกว.).

บุญยง ชื่นสุวิมล. (2553). *โบ้เบ๊*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญยง ชื่นสุวิมล. (2553). *สำเพ็ง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาณะ ปิตตะสังคะ; และคนอื่นๆ. (2552).ชาติพันธุ์สัมพันธ์ลุ่มน้ำโขง : มองพลวัตผ่านมุขวิทยาการท้องถิ่น.

เชียงราย : วิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ศูนย์มุสลิมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553).มุสลิมในแผ่นดินไทย : บทบาทชาวไทยมุสลิมในการ

สร้างสรรค์สังคมไทย : การสัมมนาทางวิชาการมุสลิมศึกษาประจำปี 2553 “มุสลิมในแผ่นดินไทย

บทบาทชาวไทยมุสลิมในการสร้างสรรค์สังคมไทย”. กรุงเทพฯ : ศูนย์มุสลิมศึกษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ศรีศักร วัลติโกดม. (2550).เสียงจากคนตานีภาค. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553).“พลังลาว” ชาวอีสานมาจากไหน ?.กรุงเทพฯ : มติชน.

องค์ บรรจุน. (2550).สยามหลากเผ่าหลายพันธุ์. กรุงเทพฯ : มติชน.

องค์ บรรจุน. (2552).ต้นธาร วิถีมอญ. กรุงเทพฯ : แพรว สำนักพิมพ์.

องค์ บรรจุน. (2552).ต้นทางจากมะละแหม่ง. กรุงเทพฯ : แพรว สำนักพิมพ์.

8. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว

เกียรติประวัติ ๑๐๐ ปี สหประชาชาติ. (2551).ประวัติศาสตร์ไทย 76 จังหวัด. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

โกวิท พวงงาม. (2553).การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

ณัฐกานต์ ลิ้มสถาพร. (2552).เชียงใหม่ หัวใจล้านนา. กรุงเทพฯ : มติชน.

ทวีป สิริวิเศษ ; และคนอื่น ๆ. (2552).การท่องเที่ยวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.).

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2550). ถอยหลังเพื่อก้าวหน้า : อันดามัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

นายรอบรู้. (2554). กระบี่. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).กาญจนบุรี. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).นครราชสีมา. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).เลย. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).อุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).นครนายก. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).พิษณุโลก. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).สระบุรี. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).ลพบุรี. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).น่าน. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554).นนทบุรี. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *เกาะสมุย*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *บุรีรัมย์*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *เพชรบูรณ์*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ตราด*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *จันทบุรี*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ประจวบคีรีขันธ์*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *พังงา*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *สมุทรปราการ*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ภูเก็ต*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ตาก*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *เชียงใหม่*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *เชียงราย*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ชลบุรี*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *อุทัย*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *แม่ฮ่องสอน*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *เพชรบุรี*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ราชบุรี*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *ระยอง*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

นายรอบรู้. (2554). *หนองคาย*. กรุงเทพฯ : สารคดี.

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์. (2550). *พงสาวดารเมืองไทรบุรี* :ตำนานมะโรงมหาวงศ์. กรุงเทพฯ : บ้านที่กสยาม.

เพชรวรรณ ประเสริฐศิริ. (2553). ชื่อบ้านนามเมือง. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2553). การท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ลำจุล ฮวบเจริญ. (2550). เกร็ดพงสาวดารล้านนา. กรุงเทพฯ: บ้านทีกสยาม.

วรชาติ มีชูบท. (2551). ย้อนอดีตล้านนา ตอน รวมเรื่องน่ารู้จากแผ่นที่ เมืองนครเชียงใหม่ .

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วสิน ปัญญาวุฒิตระกูล. (2550). การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่ระเบียบวัฒนธรรม.

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ศิริกัญญา สุจินตวงษ์. (2554). 7 ย่านเก่าในบางกอก. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

เสนอ นิลเดช. (2554). พระที่นั่งวิหารสมเด็จ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมัย สุทธิธรรม. (2554). สัมผัสกับปะเจดีย์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมัย สุทธิธรรม. (2554). คอยสุเทพ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมัย สุทธิธรรม. (2554). พระธาตุเจ้าคอยตุง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมัย สุทธิธรรม. (2554). วัดเจดีย์เจ็ดยอด. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมัย สุทธิธรรม. (2554). พระธาตุเจดีย์ศรีสิริบุญไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อดิศร ศักดิ์สูง. (2554). ประวัติศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

เอนก นาวิกมูล. (2553). เชียงใหม่-ระยอง-หลักสอง-ผักไผ่: ชุมสถานที่ต่างๆ. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

เอนก นาวิกมูล. (2553). ตลาดเก่าๆ: ชุมสถานที่ต่างๆ. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

9. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

ไทย

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. (2550). *การเรียนรู้สู่สมดุล...ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. (2550). *ย้อนคุณค่าอดีตปรับใช้ปัจจุบันภูมิคุ้มกันอนาคต คนเวียงบัว*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ฉันท ชาติทอง. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น*. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.

จำนงค์ บัวเหนียว. (2550). *การมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น : ผลการศึกษาระบบและการมีส่วนร่วมของระบบในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคใต้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2550). *แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน : ข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบททางสังคม*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ .(2552). *อยุธยาศึกษา*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ , บรรณาธิการ. (2551). *แม่น้ำโขง-สาละวิน*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ,บรรณาธิการ. (2551). *สาละวิน-แม่น้ำโขง*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่นๆ. (2552). *แม่น้ำโขง ณ นครพนม*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่นๆ. (2553). *เชียงราย ณ แม่น้ำโขง*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่นๆ. (2553). *แม่น้ำโขง: จากคำจู้-ตำนานช้าง-ถนนเดิม-ถึงก๊วต๋อง*. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่นๆ. (2553). *แม่น้ำโขง ณ เชียงราย*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่นๆ. (2555). *น้ำของ : แม่น้ำโขง ณ นครพนม 1*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการ
ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ; และคนอื่นๆ. (2555). *น้ำของ : แม่น้ำโขง ณ นครพนม 2*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการ
ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

คณัฎ ก่อแก้ว. (2551). *หลายสิ่งเปลี่ยนไป เพราะอากาศเปลี่ยนแปลง โลกร้อนเราเดือดร้อน*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

นภาพรณัฏ หะวานนท์ ; และคนอื่น. (2550). *ดัชนีความเข้มแข็งของชุมชน : ความกลมกลืนระหว่างทฤษฎี
ฐานรากกับข้อมูลเชิงประจักษ์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

นภาพรณัฏ หะวานนท์ ; และคนอื่นๆ. (2550). *ทฤษฎีฐานรากในเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

บุญเทียม พลางชมภู . (2554). *วิกฤตแม่น้ำโขง 2553*. กรุงเทพฯ : ศรีปัญญา.

พิทยา ว่องกุล, บรรณาธิการ. (2551). *ท้องถิ่นอภิวัดน์*. กรุงเทพฯ : วิถีธรรม.

พิทยา ว่องกุล, บรรณาธิการ. (2551). *ท้องถิ่นนิยม*. กรุงเทพฯ : วิถีธรรม.

ภิม ภคเมธาวิ ; และทิพวัลย์ สีจันทร์. *ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการทางสังคมเชิงพื้นที่*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

มูลนิธิเด็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์. *บันทึกจากท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

เลิศชาย ศิริชัย. (2554). *ชาวบ้านชาวเมือง*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

เลิศชาย ศิริชัย. (2554). *ยูววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ : นครศรีธรรมราช*. กรุงเทพฯ : ศรีปัญญา.

วิทยา อารณ. (2550). *การวิจัยคือการปลดปล่อย : บทสรุปด้านวิธีวิทยา จากการสังเคราะห์ประสบการณ์
ของการวิจัยเพื่อท้องถิ่นด้านประวัติศาสตร์ภาคใต้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.).

วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). *เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ :
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ศรีศักร วัลลิโภดม. (2550). *ไฟใต้ถั่วจะดับ?*. กรุงเทพฯ : มติชน.

สหทัย วิเศษ. (2552). *KM ภาคปฏิบัติ : ประสบการณ์ของคน ชุมชน องค์กรในการจัดการความรู้ท้องถิ่น*.
กรุงเทพฯ : สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) และมูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

อรุณีวรรณ บัวเหนี่ยว. (2550). *กระบวนการสื่อสารในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

บรรณานุกรม

บทความจากวารสาร

บรรณานุกรมคัดสรรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

(บทความในวารสาร)

ช่วงเวลาที่รวบรวมปีที่ตีพิมพ์ พ.ศ. 2550-2554(5)

1.กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ นิยาม แนวคิด หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์

ท้องถิ่น

กฤษฎา ศรีธรรมมา, และคนอื่น ๆ. (2552 , พฤษภาคม-สิงหาคม). การสืบค้นภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้าน

ในคัมภีร์ยาโบราณ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.3(2) : 21-28.

ขวัญชนก เกสรทอง. (2552, กันยายน-ตุลาคม). สัมภาษณ์พิเศษ รศ.ศรีศักร วัลติโกดม.ประชาคมวิจัย.

15(87) : 29-35.

เข้มทอง ต้นสกุลรุ่งเรือง. (2553). ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในรัฐธรรมนูญ. วารสาร

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.40(1) : 153-178.

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2549, มิถุนายน-2550, มีนาคม). รายงานการวิจัยการสืบค้นประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

ท้องถิ่น : การเรียนรู้กระบวนการเสริมศักยภาพนักวิจัยชุมชนในพื้นที่อำเภอห้วยน้ำใหญ่และอำเภอ

หนองสูง จังหวัดมุกดาหาร.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.4(1-2):168-180.

กุลลดา มีจุล , และคนอื่น ๆ . (2553, กันยายน-ธันวาคม). การวิจัยและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในมหาวิทยาลัย.

วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.12(1,23) : 39-61.

- ชาติชาย มุกสง. (2553-2554). ประวัติศาสตร์ที่หายไป คนเล็ก ๆ ที่ถูกลืมกับวิธีการศึกษา แนวจุลประวัติศาสตร์ (Microhistory). *วารสารประวัติศาสตร์(ฉบับพิเศษ 50 ปี เอกประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)*. 48-75.
- เดวิด เค ้วยอาจ. (2554). ประวัติศาสตร์เป็นยิ่งกว่าเรื่องของชาติ. *วิลเลฆา ถาวรชนสาร แพลด. วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (33) : 205-211.
- ธีระวัฒน์ แสนคำ . (2553,กรกฎาคม-ธันวาคม). ลุ่มน้ำป่าด-ลุ่มน้ำตรอน :ประวัติศาสตร์โบราณคดีบนเส้นทางโขง-น่านตอนกลาง. *วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน*.1(2). 69-80.
- นนทพร อยู่มั่งมี. (2551). นิทานโบราณคดีในฐานะประวัติศาสตร์นิพนธ์. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (30) : 207-237.
- ประสาทศรี. (2551, 18-24 มกราคม). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : เส้นทางสู่อนาคต. *สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์*. 55(17) : 42-43.
- ไพฑูริย์ มีกุล. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). แนวคิดและแนวทางในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*.20(2) : 21-39.
- ขงยุทธ ชูแว่น. (2552, กันยายน-ตุลาคม). ความสำคัญและบทบาทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบัน. *ประชาคมวิจัย* . 15(87) : 4-6.
- ขงยุทธ ชูแว่น. (2553). ความสำคัญและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบัน. *วารวัฒนธรรม สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 1(1) : 1-23.
- ขงยุทธ ชูแว่น.(2554,กันยายน-ตุลาคม).ความน่าเชื่อถือของหลักฐานกับการศึกษาความจริงในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย. *สงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*.17(5) : 3-20.

ยุกติ มุกดาวิจิตร . (2552,มีนาคม-เมษายน). วิพากษ์ท้องถิ่นศึกษาและท้องถิ่นศึกษาเชิงวิพากษ์. *วิทยา*.3(1)
: 47-53.

เลิศชาย ศิริชัย. (2553). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมกระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.
สารวัฒนธรรม สำนักคิดปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 1(1) : 31-45.

วิจิตร ว่องวาริทิพย์. (2549 , ตุลาคม –2550 , มีนาคม) . การจารึกความทรงจำของคนท้องถิ่น. *วารสารไทย
คดีศึกษา*.4(1) : 84-131.

วารุณี โอสธารมย์. (2551). ประวัติศาสตร์ชาติในท้องถิ่นไม่มีท้องถิ่นในประวัติศาสตร์ชาติ : กรณีเรื่องเล่า
สมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับเจดีย์ยุทธหัตถีและการแสดงประกอบแสงเสียง “วันยุทธหัตถีคอน
เจดีย์”. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ*. (30) : 134-155.

ศรีศักร วัลติโกดม. (2550 , กันยายน – ตุลาคม). พระพุทธรูปที่บัวเชดและช่องบาระเนะ. *จดหมายข่าว ฯ* .
12(68) : 1-3.

ศรีศักร วัลติโกดม. (2550 , พฤศจิกายน-ธันวาคม). ประวัติศาสตร์กับตำนาน. *จดหมายข่าวมูลนิธิเด็ก-
ประไพ วิริยะพันธุ์*. 12(69) : 1-3.

ศรีศักร วัลติโกดม. (2551,มีนาคม). การค้นพบและข้อคิดใหม่ๆ ทางโบราณคดีในอีสาน. *ศิลปวัฒนธรรม*.
29(5) : 150-160.

ศรีศักร วัลติโกดม. (2552,ตุลาคม-ธันวาคม). ความสำคัญของตำนานในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น:กรณีตำนาน
สิงหนวัติ. *เมืองโบราณ*. 35(4) : 7-10.

สมโชติ อ๋องสกุล. (2552). ประวัติศาสตร์ไทยในองค์ความรู้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาVS การวิจัย
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น/ประวัติศาสตร์ชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา : แนวคิดและประสบการณ์.
วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ. (31) :1-29.

สีลาภรณ์ บัวสาย. (2552, พฤศจิกายน-ธันวาคม). ความสำคัญและบทบาทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน

ปัจจุบัน. *ประชาคมวิจัย*. 15(88) : 4-6.

อรรถจักร สัตยานุรักษ์. (2553). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น-ชุมชน ธารวัฒนธรรมสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 1(1) : 25-30.

อรรถจักร สัตยานุรักษ์. (2552, ธันวาคม). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์.

วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ฉบับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. 3(3) : 15-69.

2. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง – ชุมชน – วิถีชีวิต

กาญจณี คำบุญรัตน์.(2555,พฤษภาคม).ไปดูเขาหาปลาที่บ้านหลุมสุโขทัย.ศิลปวัฒนธรรม.33(4) : 62-64.

กานต์ชนก ประกาศวุฒิสาร.(2552). ความเคลื่อนไหวของประชาสังคมในเมืองเชียงใหม่ต่อประเด็นปัญหา

ที่เกิดจากความเป็นเมืองระหว่างปี พ.ศ. 2540-2551.วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

21(1) : 171-214.

กิติรัตน์ สีหพันธ์.(2550, มกราคม – มิถุนายน). เมืองเขมราชู : ความสำคัญในประวัติศาสตร์.สาร

มนุษยศาสตร์. 3(1) : 1-6.

เกรียงไกร เกิดศิริ.(2550, เมษายน-มิถุนายน). วัดและชุมชนบ้านแสน : ลมหายใจของชุมชนบุพกาลกลาง

ป่าเมืองเชียงตุง. เมืองโบราณ. 33(2) : 80-93.

จารุณี พันธุ์เส็งข่ม ; และ ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก“ชุมชนร่วมจิต

ร่วมใจ” จังหวัดกระบี่. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.33(2) : 112-123.

จิรวัดน์ พิระสันต์.(2554, พฤษภาคม-ธันวาคม). เครื่องปั้นดินเผา ภูมิปัญญา 3 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง.

วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน. 2(2) : 7-20.

จิรวัดน์ แสงทอง.(2553). เมืองกับคน : ประวัติศาสตร์สังคมกรุงเทพฯ ก่อนยุคสมัยใหม่.วารสารสมาคม

ประวัติศาสตร์. (32) : 128-166.

จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ.(2552). ประวัติศาสตร์เมืองชุมทาง กรณีศึกษา. เมืองพินิจโลก. วารสาร

สมาคมประวัติศาสตร์ฯ. (31) : 52-82.

จิราภรณ์ สถาปนวรรณะ. (2554, พฤษภาคม-สิงหาคม). ประวัติศาสตร์เมืองพิษณุโลก.วารสาร

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 28(2): 1-19.

จักรกฤษ อูทโซ .(2550).สถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์อีสานจากหลักฐานประเภทกฎหมายระหว่าง

พ.ศ. 2536-2547. ใน *สรรพสาระประวัติศาสตร์-มนุษยศาสตร์(2)*.กรุงเทพฯ : สามลดา.

จุลทัศน์ พยามรานนท์. (2550). สกุลช่างศิลป์-หัตถกรรมแห่งธนบุรี. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*.(29) :

259-286.

ชุลีพร วิรุณหะ.(2550).ภาคใต้ของไทยในพุทธศตวรรษที่ 24-25:การค้นหาคอบความคิดในการศึกษา .

ใน *สรรพสาระประวัติศาสตร์-มนุษยศาสตร์(1)*.กรุงเทพฯ : สามลดา.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2553, พฤศจิกายน – ธันวาคม). ลมหายใจสุดท้ายของย่านบ้านช่างเมืองกรุง. *จดหมาย*

ข่าว. 15(87) : 9-10 .

ศุภภาค ปรีชารัชช. (2551, ตุลาคม-ธันวาคม). พลิกปมวัดวิษณุศูนย์กลางชุมชนข่าวอุดรประเทศไทยใน

กรุงเทพมหานคร. *เมืองโบราณ*. 34(4) : 48-59.

ชเนศ งามสม. (2550, ตุลาคม). บ้านบุ – ภูฏี วันพุ่มนี้จะเลื่อนหาย. *อนุสาร อ.ส.ท.* 48(3) : 78-87.

ชเนศวร์ เจริญเมือง. (2552,1 สิงหาคม – 15 กันยายน). ประวัติศาสตร์ , ประวัติศาสตร์ไทยและ

ประวัติศาสตร์ล้านนา. *วิภาษา*. 3(4) : 28-41.

ชัชชัย ชันไพศาลศิลป์. (2552, พฤศจิกายน – ธันวาคม). เมืองศรีเทพ : อดีต-ปัจจุบัน. *ศิลปากร*. 52(6) :

4-21.

ชารินี ดิษฝั่ง. (2552, มิถุนายน-กรกฎาคม). การวิจัยเรื่องวิถีชีวิตเด็กชายดอกไม้ในชุมชนโค้งรถไฟยมราช.

สวนสร้างสังคม. 4(20) : 10-16.

ธิษณา วีรเกียรติสุนทร.(2552).จดหมายเหตุคณะมิสซังต่างประเทศของฝรั่งเศสเรื่องการเผยแพร่คริสต์ศาสนา
ที่เมืองพิษณุโลก.ใน *ใหม่แตกกอ*.กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

ธีรชัย บุญมาธรรม.(2550). ปุ่มบ้านปุ่มเมือง ว่าด้วยชื่อบ้านนามเมือง.*วารสารช่อพะยอม*. (18) : 41-49.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2553, พฤศจิกายน- ธันวาคม). พญาแมน : เรื่องเล่าการปักปันเขตแดนพิชัย –
พิษณุโลก. *จดหมายข่าวฯ*. 15(87) : 11.

นงคราญ สุขสม.(2553). ประวัติศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *สาร
วัฒนธรรม-สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 1(1) : 191-199

นัยน์ปพร สุภากรณ์.(2550, กรกฎาคม – ธันวาคม). ความผูกพันกับชุมชนของประชาชนในชุมชนแขวงวัด
กัลยาณี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*.33(2) : 124-135.

นิธิต พรอำไพสกุล .(2553, เมษายน-มิถุนายน). สมุทรปราการในนวนิยายเรื่องปีศาจของเสนีย์ เสาวพงศ์.
เมืองโบราณ. 36(2) : 125-129.

นราวดี โลหะจินดา , และคนอื่นๆ .(2553,ตุลาคม-2554 มีนาคม).การประกอบอาชีพทำนาเกลือของชาวบ้าน
ตำบลบานา อำเภอมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี . *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ทักษิณ*. 5(2) : 57-77.

เนื้ออ่อน ขว้ทองเขียว.(2555, กุมภาพันธ์). จากข่าวเสด็จถึงศรีเชียงใหม่ หนังสือพิมพ์กับจิตสำนึกคน
ล้านนา. *ศิลปวัฒนธรรม*. 33(4): 142-153.

ปกรณ์ คงสวัสดิ์.(2553, มกราคม). ชุมชนวัดขนอน คีนวันแห่งสายน้ำไม่หวนกลับ.*สารคดี*. 25(299) : 156-
159.

ปกรณ์ คงสวัสดิ์. (2552, กรกฎาคม- สิงหาคม). แบนน้ำอิงริมทุ่งลอ ชีวิตคนลุ่มน้ำและทุ่งราบ.

จดหมายข่าวฯ. 13(79) : น. 17-18.

ปกรณ์ คงสวัสดิ์. (2552, มีนาคม – เมษายน). ชุมชนวัดขนอนวิถีแห่งสายน้ำไม่หวนกลับ. จดหมายข่าวฯ.

13(77) : 5-6.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2550, พฤษภาคม-สิงหาคม). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้. ตอนที่ 1 . กระบี่. *รัฐมิเล*.

28(2) : 44-47.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2550, กันยายน- ธันวาคม). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้. ตอนที่ 2 ชุมพร. *รัฐมิเล*.

28(3) : 1-5.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2551, มกราคม- เมษายน). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้. ตอนที่ 3 ตรัง. *รัฐมิเล*. 29(1) :

1-5.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2551, พฤษภาคม- สิงหาคม). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้ ตอนที่ 4 นครศรีธรรมราช.

รัฐมิเล. 29(2) : 1-7.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2551, กันยายน- ธันวาคม). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้ ตอนที่ 5 นราธิวาส. *รัฐมิเล*.

29(3) : 1-5.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2552, มกราคม – เมษายน). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้ ตอนที่ 6 ปัตตานี. *รัฐมิเล*.

30(1) : 1-6.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2552, พฤษภาคม- สิงหาคม). ชื่อบ้านนามเมืองภาคใต้ ตอนที่ 7 พังงา. *รัฐมิเล*.

30(2) : 1-6.

ประพนธ์ เรื่องณรงค์. (2552, กันยายน – ธันวาคม). ชื่อบ้านนามเมืองพัทลุง (1). *รัฐมิถิแล*. 30(3) : 75-82.

ประพนธ์ เรื่องณรงค์. (2552, กันยายน – ธันวาคม). ชื่อบ้านนามเมืองพัทลุง (2). *รัฐมิถิแล*. 30(3) : 58-62.

ประพนธ์ เรื่องณรงค์. (2553, พฤษภาคม-สิงหาคม). ภูเก็ต. *รัฐมิถิแล*. 31(2) : 84-88.

ประภัสสร ชูวิเชียร. (2554, กรกฎาคม-กันยายน). บางใหญ่ คลองอ้อม สิบปีแห่งความเปลี่ยนแปลง. *เมืองโบราณ*. 37(3) : 82-91.

ประสิทธิ์ จันทรดา . (2554, 25 กุมภาพันธ์- 3 มีนาคม). เมืองปาย- บนเส้นทางสงครามโลก. *สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์*. 58(23) : 62.

ปราณี กล้าส้ม. (2550, ตุลาคม-ธันวาคม). เรื่องเล่าชาวกรุง : จากคลองถึงตรอกสะพานยาว .*เมืองโบราณ*. 33(4) : 114-118.

ปราณี กล้าส้ม. (2551, มกราคม – มีนาคม). *เด็กบ้านพานถม*. *เมืองโบราณ*. 34(1) : 150-157.

ปราณี กล้าส้ม. (2551, ตุลาคม-ธันวาคม). ช่างทองตรอกสุหร่า. *เมืองโบราณ*. 34(4) : 119-123.

ปราณี กล้าส้ม. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). เรื่องเล่าชาวกรุง : ยาหอมตำรับหมอหวาน. *เมืองโบราณ*. 36(3) : 144-149.

ปราณี กล้าส้ม. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). ร้านเก่าชาวกรุง : “รวมสาส์น” และ ย่านวังบูรพา. *เมืองโบราณ*. 36(4) : 121-127.

ปราณี กล้าส้ม. (2554, มกราคม- มีนาคม). ร้านเก่าชาวกรุง : เจ้ากรมเปือ ร้านขายยาห้าแผ่นดิน. *เมืองโบราณ*. 37(1) : 165-170.

ปราณี กล้าส้ม. (2554, กรกฎาคม- กันยายน). ทุกเรือนสวนนนท์. *เมืองโบราณ*. 37(3) : 99-104.

ปีสันธน์ ไทยสรวง. (2554, มีนาคม – เมษายน). “บางลำพลูในความทรงจำ” จากย่านตลาดเก่าสู่สวรรค์
ราคาถูกลงของนักท่องเที่ยว. *จดหมายข่าวฯ*. 16(89) : 11-13.

ปีสันธน์ ไทยสรวง.(2554, พฤษภาคม – มิถุนายน). “ตลาดพลู” ไข่น้ำทาวนนี้ฝั่งธนฯในวันไร้พลู. *จ.ม.
ข่าวฯ*. 15(90) : 7-9

พรพันธุ์ เขมคุณาศัย ; และกรุณา แดงสุวรรณ.(2553,ตุลาคม-2554 มีนาคม).จะอยู่กันอย่างไร ณ ชายแดนใต้
? : ชาวประมงมลายูมุสลิมพื้นบ้านในบริบทการพัฒนาและความทันสมัย. *วารสารมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*.5(2) : 57-77.

พรรณี บัวเล็ก.(2550). กำเนิดและวิถีชีวิตของชนชั้นแรงงานรับจ้างในประเทศไทยในช่วงปลาย
คริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (29): 120-158

พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. (2552,กรกฎาคม). ชื่อเมืองร้อยเอ็ด : ความสำคัญอยู่ที่ความหมาย.*ศิลปวัฒนธรรม*.
30(9) : 48-52 .

พีรศรี โปวาทอง. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). ทำสี่ตา : ร่องรอยของ “เมืองท่า” ในกรุงเทพฯ.*เมืองโบราณ*.
35(4) : 64-72.

เพชรรุ่ง เทียนปิวโรจน์. (2553). ตลาดกับวิถีชีวิตชุมชนเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2199-2310.*วารสาร
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 32(2) : 100-127.

ไพฑูรย์ ดอกบัวแก้ว. (2550, มกราคม-มีนาคม). ชื่อเดิมของเมือง “ลำพูน” : การสืบค้นเชิงบูรณาการ.*เมือง
โบราณ*. 33(1) : 61-65.

ภควุฒิตวีช. (2553). วิถีชีวิตชุมชนตลาดทำน่านนทบุรี พ.ศ.2471-2526. *วารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 32(2) : 37-42.

พิมล พุพิช. (2553, มกราคม- มิถุนายน). วิธีการดำรงชีวิตและปัญหาของชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารวิจัยรามคำแหง มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 13(1) : 40-49.

ภาณุพงษ์ ไชยคง. (2552, กันยายน-ตุลาคม). ตลาดโบราณกับห้างที่บางพลี. *จดหมายข่าวฯ*. 14(80) : 10.

ยงยุทธ ชูแว่น.(2550). โครงสร้างประวัติศาสตร์ภาคใต้สมัยจารีต(พุทธศตวรรษที่ 20-24). ใน *สรรพสาระประวัติศาสตร์-มนุษยศาสตร์(1)*. กรุงเทพฯ : สามลดา.

ยงยุทธ ชูแว่น. (2551, เมษายน-กันยายน). ประวัติศาสตร์ตัวตนของรัฐปัตตานีในสมัยจารีต. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 3(1) : 59-110.

ยุวดี สิริ. (2555, มกราคม). 101 ปีศึกษานารี โรงเรียนสตรีฝั่งธนบุรี. *ศิลปวัฒนธรรม*. 33(3) : 36-41.

รัฐพล กรธีระธาดา. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความเป็นมาของส้มโอเมืองนครชัยศรีและรากฐานการพัฒนาพืชสวนของชุมชนในอดีต. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์* 33(2) : 183-195.

วงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์. (2551, เมษายน – มิถุนายน). การพัฒนาจังหวัดราชบุรี. *วารสารดำรงราชานุภาพ*. 8(27) : 25-34.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ.(2550, พฤศจิกายน – ธันวาคม). อัมพวา : ตลาดน้ำจัดสร้างที่กำลังบริโภคอศิตจนเกินกำลัง. *จดหมายข่าวฯ*. 12(69) : 5.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2550, พฤศจิกายน- ธันวาคม). เมืองด่านซ้ายกับพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่น. *จดหมายข่าวฯ*. 12(69) : 7-8.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2554, มีนาคม – เมษายน). การศึกษาสังคมไทยผ่าน “ภูมิวัฒนธรรม”. *จดหมายข่าวฯ*.

16(89) : 1-3.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). เมืองสกลนครและวาระทางสังคมระหว่างความเป็นคนใน

และคนนอก. *จดหมายข่าวฯ*. 16(92) : 6-8.

วิสรุต บวงสรวง. (2552). ความสำคัญของตำนานพระนางจามเทวีในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์นิพนธ์

ล้านนา. ใน *ไฟ้แตกกอ*. กรุงเทพฯ : สักดิ์โสภากการพิมพ์.

วันวร จະณู. (2553). ชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำตาปีตอนบน : เขตเศรษฐกิจและวัฒนธรรมกับการจัดการ

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ. *วารวัฒนธรรม สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย*

สุราษฎร์ธานี. 1(1) : 157-190.

วันใหม่ นิยม. (2554, กรกฎาคม- กันยายน). บันทึกเดินทาง “รอบทะเลสาบสงขลา กับอาจารย์ศรีศักร วัด

ลิโถม”. *จดหมายข่าวฯ*. 16(91) : 15-18.

วัฒนา อุ่นทรัพย์. (2550, พฤษภาคม-มิถุนายน). พงสาวดารหัวเมืองมณฑลอีสาน : เมืองสุวรรณภูมิ. *ศิลปากร*.

50(3) : 68-73.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2550). ภาคใต้ในบริบทประวัติศาสตร์ไทย ใน *สรรพสาระประวัติศาสตร์-มนุษยศาสตร์*

(1). กรุงเทพฯ : สามลดา.

วิรพา อังกูรทัศนียรัตน์. (2250, มกราคม). ชุมชนชอยหวังหลี เมื่อบ้านกับวัดมีอาจอยู่ร่วมกัน. *สารคดี*.

22(263) : 20-23.

ศรีศักร วัลทิโกดม. (2552, มีนาคม-เมษายน). บ้านครัวคืนแดง นางเล็งชุมชนกรุงเทพฯที่มีอยู่. *จดหมายข่าว*.13(77) : 1-3.

ศิริพร สุเมธรัตน์. (2550). รถไฟกับการขยายตัวการค้าข้าวเปลือกของเมืองสุรินทร์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*.12(1): 43-47.

ศศิพัชร จำปา. (2553). พัฒนาการของชุมชนเมืองบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ พ.ศ. 2396-2468. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 32(1) : 200-229.

สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. คณะกรรมาธิการเพื่อตรวจสอบข้อมูลหาแนวทางแก้ไขปัญหาแม่น้ำมูล. (2551). *Check & Balance*. (2) : 85-124.

สมใจ นิ่มเล็ก. (2554, มกราคม- มีนาคม). ชีวิตชาวสวนเมื่อปี 2485. *เมืองโบราณ*.37(1) : 154-158.

สมใจ นิ่มเล็ก. (2555, มกราคม). ตลาดของชาวสวนฝั่งธนบุรี. *ศิลปวัฒนธรรม*.33(3) : 56-59.

สมชาย เตือนเพ็ญ. (2552). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองบางขลัง สุโขทัย. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ* (31) : 83-102.

สมโชติ อ๋องสกุล. (2552). ภาคสองประวัติศาสตร์ไทยในองค์ความรู้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา : เน้นกรณี นครเชียงใหม่. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ*.(31) : 30-51 .

สยาม ภัทรานุประวัติ .(2550).กฎหมายตราสามดวงกับวรรณกรรมไทย : ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวบ้านไทย. ใน *สรรพสาระประวัติศาสตร์-มนุษยศาสตร์*(2).กรุงเทพฯ : สามลดา.

สิทธิชัย ศรีวงษา , และคนอื่นๆ .(2554,เมษายน-กันยายน).การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนในอำเภอเมืองปัตตานีหลังเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*.6(1) : 151-166.

สิริวรรณ สิริวนิชย์. (2552). ยุทธศาสตร์ของชาวบ้านในการพัฒนาเกษตรกรรมและการใช้ที่ดิน :

กรณีศึกษาบ้านศรีเตย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน. *วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.

21(1) : 215-248.

สุภาภรณ์ จินตคามณีโรจน์. (2553 , กรกฎาคม-ธันวาคม). พัฒนาการย่านนางเลิ้ง. *วารสารมหาวิทยาลัย*

ศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์และศิลปะ. 30(2) : 97-117.

สารูป ฤทธิชู. (2552, กันยายน- ตุลาคม). การเมืองท้องถิ่น แถบลุ่มทะเลสาบสงขลา . *ประชาคมวิจัย*.15(87)

: 11-14.

สารูป ฤทธิชู. (2553). ประวัติศาสตร์ฐานเศรษฐกิจและทุนวัฒนธรรมสุราษฎร์ธานีสมัยใหม่. กรณีศึกษา

ชุมชนช่องช้าง. *ธารวัฒนธรรม สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 1(1):

117-144.

สุกัญญา แดงเรือง;และณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). ผลกระทบของการเจริญเติบโตของ

เมืองต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ในชุมชนนอกเขตเทศบาลนครพิบูลย์โลก. *วารสาร มลก.*

วิชาการ. 11(21) : 26-33.

สุกัญญา แดงเรือง;และณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม).ผลกระทบของการเจริญเติบโตของ

เมืองต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ในชุมชนนอกเขตเทศบาลนครพิบูลย์โลก. *วารสาร*

สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).33(2) : 136-148.

สุจริตลักษณ์ คีผดุง. (2550, มกราคม –ธันวาคม). ที่นี้ – ที่บ้านวังกะฝิงวัดวังกะฝิง สังกะบุรี. *ภาษาและ*

วัฒนธรรม. 26(1-2) : 50-71.

สุคารา สุจฉายา. (2554, กรกฎาคม- กันยายน). บ้านสวนสองฝั่งคลองบางกอกน้อย. *เมืองโบราณ*. 37(3) : 47-48.

สุคารา สุจฉายา. (2554, กันยายน). ลำเพ็ง...ตลาดไม่วาย. *สารคดี*. 27(319) : 168-172.

สุคาราสุจฉายา. (2554, พฤษภาคม-มิถุนายน). “พิธีสูหน้ตของบรรดาลูกหลานแขกมอญ ทุ่งครุ”. *จ.ม.ข่าวฯ*. 15(90) : 9-10.

สุคารา สุจฉายา. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). “ตลาดเก่ามีนบุรี” ตลาดในความทรงจำริมฝั่งคลองแสนแสบ. *เมืองโบราณ*. 37(4) : 38-47.

สุทธิณี บิณฑวิหค. (2552). บ้านเวียงเชียงใหม่ : บ้านและการสร้างความเป็นถิ่นฐานในเมืองเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 21(1) : 93-118.

สุปราณี คงนิรันดรสุป. (2550, มกราคม). กรณีศึกษาชุมชนซอยหวังหลีทำลายหรือจัดสรรพื้นที่ประวัติศาสตร์ธุรกิจ. *ผู้จัดการรายเดือน*. 24(280) : 106-115.

สุภาพร คชารัตน์. (2554, กรกฎาคม – ธันวาคม). การศึกษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาวม้งบ้านสิบสองพัฒนาใหม่ จังหวัดพะเยา. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 11(2) : 46-62.

สุวิดา ธรรมณีวงศ์. (2549, ธันวาคม-2550, พฤษภาคม). ตลาดในเขตเทศบาลนครปทุม : บนเส้นทางเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 27(2) : 122-163.

สุวิทย์ มาประสงค์. (2553, พฤษภาคม – สิงหาคม). บ้านเก่า บอกเล่าวัฒนธรรม : ลมหายใจอันแผ่วเบาของชุมชนหัวตลาด. *รัฐมิถุ*. 31(2) : 57-60.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2552, พฤษภาคม-มิถุนายน). สังคมคุณแม่ น้ำหมันกับวิถีชีวิตที่แปรเปลี่ยน.

จดหมายข่าวฯ. 13(78) : 4.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2553, มกราคม-กุมภาพันธ์). สามชุกกับรางวัลเนสโก : ความสำเร็จบนทาง

แพร่ง. จดหมายข่าวฯ. 15(82) : 10.

โอฬาร รัตนภักดี ; และวิมลศิริ กลิ่นบุปผา. (2552). ภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง. วารสารอักษร

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 31(1) : 26-61.

อภิญา นนทน์นาท. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). ภาษีเจริญบนเส้นทางการเปลี่ยนแปลง. จดหมายข่าวฯ.

16(92) : 9-12.

อภิรัฐ คำวัง. (2554, พฤษภาคม-สิงหาคม). ชาวซิกข์ในสยามและล้านนาว่าด้วยเรื่องประวัติศาสตร์ การตั้ง

ชุมชนศาสนา และการค้า. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 28(2) : 67-

94.

อนุชิต สิงห์สุวรรณ. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). “ตัวตน”ของคนเชียงคาน : ในมุมมองนักเดินทาง

ชาวตะวันตก. เมืองโบราณ. 37(4) : 15-29.

อรุณี จำปานิล. (2552). ตลาดสามชุก. วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ. (31) : 103-147.

อังคณา ใจเหิม. (2551, มกราคม-มิถุนายน). วิถีชีวิตแห่งสายน้ำอัมพวา. กระแสวัฒนธรรม. 9(15) : 29-34.

อัยฎางค์ ชมดี. (2554, เมษายน – มิถุนายน). เรื่องเล่า? ตำนาน? จากบ้านพนมดิน. เมืองโบราณ. 37(2) : 16-

25.

MA GUITONG.(2554,เมษายน-กันยายน).ศึกษาอัตลักษณ์ชาวไทยเชื้อสายจีนฮากกา ในเขตเทศบาล

นครหาดใหญ่. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.6(1) : 195-218.

---

3. กลุ่มที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีท้องถิ่น

กฤษฎา พิณศรี. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). พระพิมพ์ “วงเขน” ในกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ.เมือง

โบราณ. 33(4) : 102-103.

จารึก วิไลแก้ว. (2550, มีนาคม- เมษายน). แหล่งโบราณคดีคอนชุมเงิน. ศิลปากร. 50(2) : 17-39.

ชวลิต อธิปัตยกุล. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอีสานที่สิมวัดสุวรรณवास อ.กันทร

วิชัย จ.มหาสารคาม. เมืองโบราณ. 36(3) : 92-95.

ชวลิต อธิปัตยกุล. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). สิมฝีมือช่างฉนวนที่วัดโพธิศรีบ้านฝือ อุดรธานี.เมือง

โบราณ. 36(3) : 47-49.

เชิดศักดิ์ ตีร์ยาภิวัฒน์. (2553). ลำดับชั้นของชุมชนโบราณสมัยล้านนาในพื้นที่เชียงใหม่-ลำพูนของพุทธ

ศตวรรษที่ 19-22. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 21(1) : 45-92.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2551). อุโบสถวัดจันทบุรี : การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝา

ผนังในฐานะที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์. วารสารประวัติศาสตร์ : 39-53.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2551, มกราคม – มีนาคม). การคงอยู่และการสูญสิ้นของหลักฐานชุมชนก่อน

ประวัติศาสตร์ที่อำเภอแก่งคอย. เมืองโบราณ. 34(1) : 34-36.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2552). สระบุรีก่อนสมัยอยุธยาจากหลักฐานทางโบราณคดี. วารสารประวัติศาสตร์. :

103-120.

ศักดิ์ แสนบุญ. (2553, ตุลาคม). สูปแต้มอีสาน : สารรูปลายมือแห่งวิถีชาวบ้านภาษาภาพในระดับสากล.

ศิลปวัฒนธรรม. 31(12) : 52-55.

ดึก แสนบุญ . (2554, พฤษภาคม). พุทธหัตถศิลป์อีสาน ณ เมืองอุบล. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(7) : 62-65

ดึก แสนบุญ. (2555, มกราคม). เกวียนอีสาน : วิถีชีวิต ภูมิปัญญาถิ่นต่างในสังคมชาวนา. *เมืองโบราณ*. 33(3) : 42-45.

ดึก แสนบุญ. (2555, กุมภาพันธ์). พระพุทธรูปอีสาน : ตัวคนคนอีสาน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 33(4) : 42-45.

ทากาตะ โทโมฮิโตะ. (2551, มกราคม-มิถุนายน). เจดีย์ในเมืองสวรรคบุรีกับการสะท้อนความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์. *กระแสวัฒนธรรม*. 9(15) : 51-65.

ทากาตะ โทโมฮิโตะ. (2552, มกราคม-มิถุนายน). เจดีย์ยอดทรงดอกบัวตูม วัดโตนดหลาย อ.สวรรคบุรี จ. ชัยนาท : การเกี่ยวข้องกับศิลปะสุโขทัยและศิลปะอยุธยา. *กระแสวัฒนธรรม*. 10(17) : 13-23.

ชนิก เลิศชาญฤทธิ์. (2551, มีนาคม). ชุมชนถลุงทองแดง 3,000 ปี บ้านพรหมหินใต้ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(5) : 162-169.

ชนิก เลิศชาญฤทธิ์. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). ผลงานวิจัยล่าสุดเรื่องลูกปัดหินและลูกปัดแก้วยุคเหล็กจาก แหล่งโบราณคดีพรหมหินใต้ ลพบุรี. *เมืองโบราณ*. 36(4) : 53-68.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). จารึกพระธาตุเมืองพิณ : ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการค้นพบใหม่. *เมืองโบราณ*. 35(4) : 36-38.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). เจดีย์พุทธหัตถ์หรือพระมหาธาตุเจดีย์แห่งเมืองตาก: บทวิพากษ์ปัญหาจากการศึกษาประวัติศาสตร์แบบรัฐชาตินิยม. *วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน*. 1(2) : 100-113.

- ธีระวัฒน์ แสนคำ . (2554, พฤษภาคม – ธันวาคม). ประวัติศาสตร์โบราณคดีในกลุ่มน้ำบนเส้นทางโขง-น่านตอนล่าง. *วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน*. 2(2) :7-20.
- ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2554, มิถุนายน). เจดีย์พุทธหัตถ์หรือพระมหาธาตุเจดีย์แห่งเมืองตาก : บทวิพากษ์ปัญหาจากการศึกษาประวัติศาสตร์แบบรัฐชาตินิยม. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(8) : 132-145.
- ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2554, กรกฎาคม – กันยายน). ร่องรอยชุมชนโบราณที่ทำลิม. *เมืองโบราณ*. 37(3) : 55-59.
- บัญชา พงษ์พานิช. (2551, กรกฎาคม). ตรีรัตน์ะ บนคาบสมุทไทย : หลักฐานการนับถือพระพุทธศาสนาภาคใต้แต่สมัยพุทธศตวรรษต้นๆ. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(9) : 36-45.
- บุญยฤทธิ์ ฉายสุวรรณ. (2551, มกราคม – มีนาคม). ท่งตึก จุดเชื่อมโยงการค้าทางทะเลของโลภบนคาบสมุทรมลายู. *เมืองโบราณ*. 34(1) : 63-88.
- บุญยฤทธิ์ ฉายสุวรรณ. (2552, สิงหาคม). เส้นทางข้ามคาบสมุทระกั่วป่า-อ่าวบ้านดอนบนเส้นทางสายไหมทางทะเล. *ศิลปวัฒนธรรม*. 30(10) : 130-148.
- บุรินทร์ เปล่งดีสกุล. (2554, มกราคม – มิถุนายน). พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น* . 3(1) : 84-113.
- ประภัสสร ชูวิเชียร. (2551, เมษายน – มิถุนายน). หลักฐานโบราณคดีและศิลปกรรมของวัดนครโกษา. *เมืองโบราณ*. 34(2) : 166-181.
- ประภัสสร ชูวิเชียร. (2553, กันยายน). พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชสร้างเมื่อไหร่มาจากไหนอย่างไร. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(11) : 144-157.

ประภัสสร ชูวิเชียร.(2553, ตุลาคม-ธันวาคม). ข้อเสนอพื้นฐานอายุปรากฏพระธาตุสวนแดง สุพรรณบุรี.

เมืองโบราณ.36(4) : 97-105.

ปรีชา นุ่นสุข ; และวัฒนศาสตร์ นุ่นสุข .(2550, เมษายน- มิถุนายน). ภูเขาทอง :สถานีการค้ายุคต้นบนฝั่ง

อันดามัน. เมืองโบราณ. 33(2) : 70-79.

ปรีชา นุ่นสุข.(2551, กรกฎาคม – กันยายน). ศาสนาพราหมณ์ในกลุ่มน้ำปัดตานี : การค้นพบใหม่ในบริเวณ

ตอนล่างของคาบสมุทรไทย. เมืองโบราณ. 34(3) : 133-143.

พจนก กาญจนจันทร์.(2551, มกราคม – มีนาคม). แหล่งโบราณคดีบ้านหนามแดง : สุสานโบราณริม

แม่น้ำแม่กลอง. เมืองโบราณ. 34(1) : 142 -149.

พนิดา สงวนเสรีวานิช.(2553, กันยายน). บูรณะนภศูลวัดพระธาตุสุพรรณบุรี ศรีราชาชุมชนเก่าสวนแดง.

ศิลปวัฒนธรรม. 31(11) : 66-68.

พยุง วงษ์น้อย.(2550, ตุลาคม). แหล่งโบราณคดีชายฝั่งทะเลเมืองเพชรบุรี. สารกรมศิลปากร. 10(10) : 12-

14.

พั่วสิริ เปรมกุลนันท์.(2555, กุมภาพันธ์). พระสุทธเสลเจดีย์ : หลากความสำคัญ ณ พระนครคีรี.

ศิลปวัฒนธรรม. 33(4) : 36-41.

พิพัฒน์ กระแจะจันทร์.(2551, กรกฎาคม – กันยายน). โบราณคดีข้างถนนที่เขาวังกับการตีความทรง

โบราณคดี. เมืองโบราณ. 34(3) : 71-94.

ยงยุทธ สदानพงษ์.(2552, ตุลาคม – ธันวาคม). กรรขุ (โลงศพ) : งานช่างและพิธีศพในวัฒนธรรมเขมร

อีสานใต้. เมืองโบราณ. 35(4) : 118-122.

- รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง. (2554, มิถุนายน). ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ปราสาทตาเมื่องธมและปราสาท
ตาควาย. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(8) : 122-129
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). ความรู้เบื้องต้นทางโบราณคดีที่ “เมืองขีคจัน”เมืองโบราณ.
33(4) : 21-23.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ.(2553, ตุลาคม). บนเส้นทางข้ามคาบสมุทรบ้านเมืองกึ่งกลางที่ยะลาและยะรัง.
ศิลปวัฒนธรรม. 31(12) : 158-169.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2553, ตุลาคม – ธันวาคม). รามันเมืองภายในที่รุ่งเรืองจากแร่ดีบุก. *เมืองโบราณ*. 36(4)
: 69-82.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2554, มกราคม- เมษายน). บ้านตะโหนด – เมืองรามัน ความสัมพันธ์ของ “บ้าน”และ
“เมือง” แก่แก่เชิงเขาบูโด. *รุสมิแเด*. 32(1) : 37-50.
- วิชชุ เวชชาชีวะ. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม). หลายปราสาทที่ตาแก้ว : วันเดียวก็เที่ยวได้. *เมืองโบราณ*. 34(4)
: 109-118.
- ศรัณย์ ทองปาน. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). พระราชวังจันทร์ เมืองพิษณุโลก : การขุดค้นครั้งล่าสุด. *เมือง
โบราณ*. 33(4) : 17-18.
- ศรัณย์ ทองปาน. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). พิพิธภัณฑ์พระพุทธรูปวิถีนายก. *เมืองโบราณ*. 33(4): 111.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2552, มีนาคม). ภูพานมหานาถ. *ศิลปวัฒนธรรม*. 30(5) : 140-153
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2554, กรกฎาคม-กันยายน). จากคอยตุ้งถึงคอยค้วน : ภูมิวัฒนธรรมยุคหินตั้งของ
ล้านนา. *เมืองโบราณ*. 37(3) : 9-16.

ศรีศักร วัลทิโกดม. (2554, ตุลาคม- ธันวาคม). ผู้นำวัฒนธรรมในบริบทภูมิวัฒนธรรมแอ่งเชียงแสน-พะเยา. *เมืองโบราณ*. 37(4) : 17-18.

सानติ ภัคดีคำ. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม). จารึกระฆังเงินที่วัดไผ่ ลพบุรี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จันทระเกษม. *เมืองโบราณ*. 34(4) : 131-137.

सानติ ภัคดีคำ. (2553, กันยายน). ด้านพระจารึกอยู่ที่ไหน เหตุใดต้องจารึกจากจดบันทึกบนเขตแดน สู่ด้านไทยสมัยอยุธยาถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(11) : 130-142.

สตีเฟ่น เมอร์ฟี. (2553, เมษายน-มิถุนายน). การแพร่กระจายของใบเสมาสมัยทวารวดีในที่ราบสูงโคราช. *เมืองโบราณ*. 36(2) : 53-57.

สมใจ นิ่มเล็ก. (2552, มิถุนายน). ศิลปากรกับปราสาทเขาพระวิหาร. *ศิลปวัฒนธรรม*. 30(8) : 136-141.

สมชาติ มณีโชติ. (2550). เมืองโบราณกัณฑ์วิชัยกับสัญลักษณ์ของความเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์. ใน *มุกตาวิชชาการ*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำรว ยืนเฉื่อย. (2553, มกราคม – มิถุนายน). รามายณะลาวในจิตรกรรมฝาผนังอีสานตอนกลาง. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 2(1) : 27-52.

ไหม่มณี รักษาพรมราช. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). “ภูผายนต์” เป็น “ภูผายล” จากคำเรียกขานดินแดนศักดิ์สิทธิ์สู่ภูผาน้ำนม. *จดหมายข่าวฯ*. 16(92) : 13-14.

องค์ บรรจุน. (2553, มกราคม). แกะรอยวัดตองปุ : กรุงเทพฯ ลพบุรี อยุธยาและมะละแหม่ง. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(3) : 44-51.

อัญชติ สันธูสอน. (2553, สิงหาคม). น้ำลคพระผุด: อันเนื่องมาจากการค้นพบศิลปโบราณวัตถุกลางแม่น้ำโขง ที่เมืองเชียงแสน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(10) : 68-72.

อัยกางค์ ชมดี. (2551, เมษายน – มิถุนายน), ช่องเสม็ดและราษฎร์มรรคาที่พนมดงเร็ก จังหวัดสุรินทร์.

เมืองโบราณ.34(2) : 76-87.

อำนวยการ ใหญ่ยิ่ง. (2550, มกราคม- กุมภาพันธ์). เบิ่งอีสาน : ดินแดนก่อนประวัติศาสตร์ของประเทศไทย.

วารสารแม่โจ้ปริทัศน์. 8(1) : 29-38.

เอนก นาวิกมูล. (2550, มิถุนายน). จิตรกรรมวัดอ่างแก้ว. เนชั่นสุดสัปดาห์. 15(784) : 50-51.

4. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น

- ไข่มุก อุทยาลี. (2550, พฤษภาคม- สิงหาคม). อิทธิพลจารีตประเพณีท้องถิ่นที่มีต่อการบันทึกประวัติศาสตร์นิพนธ์กลุ่มตำนานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. *รัฐมิถุ*. 27(2) : 15-27.
- ไข่มุก อุทยาลี. (2550, กรกฎาคม – กันยายน). การสำรวจสถานภาพแหล่งข้อมูลสมุดไทยภาคใต้ : กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุงและสงขลา. *วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 13(3) : 475-488.
- จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2551). สถานภาพการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคตะวันตกในรอบ 3 ทศวรรษ. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 30(1): 253-304.
- ฤทัยชนก ห่วงจริง. (2550). สถานภาพความรู้เรื่อง “ศรีวิชัยในประเทศไทยในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา”. *วารสารประวัติศาสตร์* : 1-18.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2552, พฤศจิกายน – ธันวาคม). จากกระรอกค่อนถึงปลาไหลเผือก : ตำนานความวิบัติของบ้านเมือง. *จดหมายข่าว*. 14(81) : 52.
- สร้อยสวัสดิ์ อ่องสกุล. (2551). ความก้าวหน้าของการศึกษาประวัติศาสตร์ล้านนาในรอบร้อยปี (พ.ศ.2450-2550). *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (30) : 102-133.
- อดิศร สักดิ์สูง. (2550). การวิจัยประวัติศาสตร์ภาคใต้ในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2535-2549). *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (29) : 418-446.

5. กลุ่มวัฒนธรรมท้องถิ่น

กฤษฎ เหลือสมัย. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). จุราสิคปาร์คในพิพิธภัณฑสถานสิรินธร. *เมืองโบราณ*.33(4) : 1-4.

กฤษฎ เหลือสมัย. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). รัตนตรัยในวัดเชิงท่า. *เมืองโบราณ*.33(4) : 110.

กลิ่น คงเหมือนเพชร. (2554, กันยายน- ธันวาคม). ร่องเงืงฝังอันค้ำน การปะทะ – ผสานของตะวันตก – ตะวันออก และชนพื้นเมือง. *รัฐมิลแล*. 32(3) : 7-24.

กาญจณี คำบุญรัตน์. (2553, ธันวาคม). แกงโบราณของชาวสุโขทัย. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(2): 60-62.

กิตติสันต์ ศรีรักษา. (2553, กรกฎาคม – ธันวาคม). เถียงนา : รูปแบบและการใช้งานในวัฒนธรรมข้าวของ
ชาวนาอีสาน. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.2(2) : 45-62.

ไกรศักดิ์ ศรีพนม. (2551, มกราคม – มีนาคม). มะพร้าวคมอญ : พิธีกรรมไหว้ผีบรรพชนของคนเขมรบ้าน
บัว. *เมืองโบราณ*. 34(1) : 178-181.

จินดา แก่นสมบัติ.(2552).การศึกษาพิธีกรรมบวงสรวงผีบรรพบุรุษของหมอลำผีฟ้า บ้านโนนทอง ตำบล
หนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. *ช่อพะยอม* .(20) : 11-23.

ชวลิต อธิปดยกุล. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). สิมฝีมือช่างฉนวนที่วัดโพธิ์ชัยศรี บ้านผืออุครธานี. *เมือง
โบราณ*. 36(3) : 101-106.

ชานนท์ ไชยทองดี.(2552).ภูมิปัญญาจากวรรณกรรมคำสอน เรื่องคติโลกคดียุทธธรรม. *ช่อพะยอม* .(20) : 51-56.

ชูลีพร วิรุณหะ. (2551, มกราคม – เมษายน). อาหารเก่าขานตำนานวัฒนธรรม. *รัฐมิลแล*.29(1) : 56-62.

พัลลภา เบ็ญเสวีจ. (2550, พฤษภาคม-สิงหาคม). ศิลปกรรมท้องถิ่นภาคใต้ (ถ้าผีหัวโต)อำเภออ่าวลึก

จังหวัดกระบี่ : การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะการแสดง. *รัฐมิลล*. 28(2) : 54-59.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2551). อุโบสถจัตุรมุขบุรี : การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝา

ผนังในฐานะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์. *วารสารประวัติศาสตร์* : 39-53.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2553, กันยายน-ตุลาคม). การทำขนมกงกับกระแสดลาดน้ำโบราณบ้านต้นตาลเสาไห้

สระบุรี. *จดหมายข่าวฯ*. 15(86) : 10-11.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2555, กุมภาพันธ์).อาหารมอญในสำหรับไทย. *สารคดี*. 27(324) : 133-135.

คณุพล ไชยสินธุ์. (2552, สิงหาคม-2553, มกราคม). อาหารอีสาน : ข้อห้ามความเชื่อและภูมิปัญญา.

วารสารไทยคดีศึกษา. 5(2) : 141 – 166.

ตึก แสนบุญ. (2550, เมษายน). บ้านไทย – เรือนไทย (ภาคกลาง) : ประติมากรรมแห่งอดีตสมัย-กับก้าว

ต่อไปในโลกของการเปลี่ยนแปลง. *ศิลปวัฒนธรรม*. 28(6) : 52-53.

ตึก แสนบุญ. (2552, กรกฎาคม). ธรรมเนียมอีสาน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 30(9) : 72-74.

ตึก แสนบุญ. (2552, สิงหาคม). ธาตุอีสาน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 30(10): 64-67.

ตึก แสนบุญ. (2552, กันยายน). ทวงคืนคันทวยศิลปะไทยบ้านอีสานของวัดศรีฐานเมืองร้อยเอ็ด.

ศิลปวัฒนธรรม. 30(11): 48-51.

ตึก แสนบุญ. (2553, เมษายน). โบสถ์สกุลช่างอยุธยา. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(6): 52-55.

ตึก แสนบุญ. (2553, พฤษภาคม). แนวถิ่นอีสาน : ดิบ สุข ทุกข์ พอเพียง. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(7) :

46-49.

- ดึก แสนบุญ. (2553, มิถุนายน). เบื้องอุปพังกำหนั่งบักต้ออีสาน : จากซึกเซ็ดเล่นเงาแห่งลัทธิความเชื่อสู่วิถี
บ้านเทิงไทยบ้านเพื่อแผ่ข่าว . *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(8) : 62-65.
- ดึก แสนบุญ. (2553, สิงหาคม). ศาลากลางจังหวัดเมืองอุบล : วิทยุณานสังขารแห่งอัตลักษณ์พื้นถิ่นกับคุณ
ค่าที่แท้จริง. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(10) : 64-67.
- ดึก แสนบุญ. (2553, กันยายน). อุปแต้ม – อุปนูน สกุกช่างญวนอีสาน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(11) : 60-65.
- ดึก แสนบุญ. (2554, มีนาคม). เซิงช่าง “เซิงบันได” ไทยอีสาน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(5) : 50-53.
- ดึก แสนบุญ. (2554, มิถุนายน). สีหน้าในวัฒนธรรมชนช่งไทย-ลาวชาวอีสานกับ สปป.ลาว.
ศิลปวัฒนธรรม. 32(8) : 50-53.
- ตรีโรจน์ ไพบุลย์พงษ์. (2555, มกราคม-มีนาคม). ตามรอยความเชื่อในเรื่องของนาค ณ ดินแดนแถบลุ่ม
แม่น้ำโขง. *จดหมายข่าว*. 16(93) : 13-14.
- นิพัทธ์พร เฟ็งแก้ว. (2553, มกราคม – มีนาคม). เรื่องเล่าจากช่างภาพล้านนาบุญเสริมสาตราภักย์. *เมือง
โบราณ*. 36(1) : 82-87.
- นิพัทธ์พร เฟ็งแก้ว. (2554, กรกฎาคม- กันยายน). ลาวไซ่งในจิตรกรรมเมืองเพชร. *เมืองโบราณ*. 37(3) :
70-77.
- นันทพร อติเรกโช. (2552, มกราคม= มิถุนายน). ประเพณีผีมอญกับวิถีชีวิตของชุมชนตำบลพุดซา อำเภอ
เมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา(สาขามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์)*. 1(1) : 54-69.

ทัศนวัลย์ เนียมบุปผา. (2553, มิถุนายน). หมอลำหนังปโมทัย หนังสือนั่งแดนอีสาน.วารสารการศึกษาไทย.

7(69) : 24-27.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2554, ตุลาคม- ธันวาคม). ใหว่พระราชคูเมืองพิษณุ พื้นที่ประเพณีเพื่อรักษาวิถีธรรม.

จดหมายข่าวฯ. 16(92) : 18-19.

บุษยากร ตีระพุดิคุลชัย ; และกาญจนา แก้วเทพ. (2553, กรกฎาคม – ธันวาคม). พิธีกรรมงานศพแบบ

ล้านนา : สื่อพิธีกรรมกับความเข้มแข็งของชุมชน. วารสารภาษาและวัฒนธรรม.29(2) : 5-28.

ประสิทธิ์ รัตนมณี. (2553, มกราคม – เมษายน). พิพิธภัณฑที่ท้องถิ่นวัดมูจลินทวาปีวิหาร. *รัฐมิต*.31(1) :

50-55.

ประสิทธิ์ รัตนมณี. (2554, มกราคม-เมษายน). เรื่องใหญ่ของกลุ่มชนเล็ก ๆ : พิธีกรรมรับ – ส่งเทวดาที่

ควนโนรี โศภโพธิ์. *รัฐมิต*. 32(1) : 51-56.

ประเสริฐ ปานเนียม. (2553, มกราคม-มีนาคม). จิตรกรรมสองยุคที่พระวิหารหลวงวัดมหาธาตุวรวิหาร

เพชรบุรี. *เมืองโบราณ*.36(1) : 108-114.

ปราณี กล้าส้ม. (2553, มกราคม – มีนาคม). เรื่องเล่าร้านเก่า : ขนมไทยชูถิ่น. *เมืองโบราณ*.36(1) : 89-92.

พิเชฐ แสงทอง. (2553, ตุลาคม- ธันวาคม). วัฒนธรรมนิราศในชุมชนลุ่มทะเลสาบสงขลา. *เมืองโบราณ*.

36(4) : 84-96.

เพ็ญฉาย สีโรรส. (2554, มกราคม- มีนาคม). วัดอุโมงค์และป่าศักดิ์สิทธิ์เชิงดอยสุเทพ. *เมืองโบราณ*.37(1):

136-142.

พุมรี อรรถรัฐเสถียร. (2553, มกราคม – เมษายน). อาหารพื้นเมืองปัตตานี. *รัฐมิต*.31(1) : 96-99.

พาณิชย์ ยศปัญญา. (2555, กุมภาพันธ์). ข้าวแกลกลาน ตำนานงานนา บนที่ราบสูงมาก ๆ .*ศิลปวัฒนธรรม*.

33(4) : 46-50.

พาณิชย์ ยศปัญญา. (2553, พฤศจิกายน). ยี่สก ปลาถิ่นไทย ปลาประจำจังหวัดกาญจนบุรีทุกวันนี้ใน
ธรรมชาติเหลือน้อยต้องเลี้ยงแล้วปล่อย. *ศิลปวัฒนธรรม*.32(1) : 52-55.

ผจงสุข เนียมประดิษฐ์ ; สุปจน์ บุญวิเศษ. (2551, มกราคม-ธันวาคม). การรับรู้การถ่ายทอดและการรักษา
วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มบ้านสานจังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*.16(25-26) : 93-104.

ภัทราวดี ศิริวรรณ. (2553, ตุลาคม – ธันวาคม). เรือนไทยภาคอีสาน. *พัฒนาเทคนิคศึกษา*.23(76) : 33-38.

ภูเดช แสนสา. (2553, กันยายน- ตุลาคม). วัดพระธาตุไฮสร้อย : วัดที่ถูกสร้างขึ้นตามคติวัดหลวงกลาง
เวียงในล้านนา. *จดหมายข่าว*. 15(86) : 11-12.

ขงยุทธ สถานพงษ์. (2550, เมษายน-มิถุนายน). ลูคอันเร : นาภูศิลป์ถิ่นเขมรอีสานใต้. *เมืองโบราณ*. 33(2) :
112-115.

ขงยุทธ สถานพงษ์. (2552, ตุลาคม- ธันวาคม). กรรขุ (โลงศพ) : งานช่างและพิธีศพในวัฒนธรรมเขมร
อีสานใต้. *เมืองโบราณ*. 35(4) :118-122.

ยอดชาย พรหมอินทร์ , และคนอื่นๆ.(2553,ตุลาคม-2554,มีนาคม).ศึกษาจิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถวัด

มัชฌิมาวาส อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย*

ทักษิณ.5(2) : 133-154.

- รังสรรค์ จันต๊ะ. (2550, มกราคม-มีนาคม). เค้าบ้าน เค้าผี เสื้อบ้าน เสื้อเมือง :ระบบครอบครัวและการจัด
องค์ชุมชนในเขตเศรษฐกิจวัฒนธรรมภาคเหนือตอนบน..เมืองโบราณ. 33(1) : 32-47.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2553, มกราคม- มิถุนายน). ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน : เอกถัณฑ์เฉพาะถิ่น.วารสาร
มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ.30(1) : 163-182.
- วันดี ญาณไพศาล; และคนอื่น ๆ. (2553). ดำรงชีพพื้นบ้านในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. (19-20) : 242-256.
- วันใหม่ นิยม. (2553, กันยายน – ตุลาคม). พระธาตุที่บ้านหัวงู : บารมีพระกับการรักษาผื่นป่า .จดหมาย
ข่าวฯ. 15(86) : 7-8.
- วันใหม่ นิยม. (2553, พฤศจิกายน-ธันวาคม). งานปอยแห่งชีวิต : สอเล็กตานต้อด.แห่ผ้าเวียนคำด .
จดหมายข่าวฯ. 15(87) : 8-9.
- วาทิ ทรัพย์สิน. (2551, มกราคม- เมษายน). ระบุว่าพื้นบ้านจากปัตตานีที่มีรากมาจากคนตรีองเง็ง.รัฐสมิแล.
29(1) : 42-47.
- วาทิ ทรัพย์สิน. (2553, มกราคม -เมษายน). เจ๊ะแเว เต๊ะลูกา : ช่างทำกริชคนสุดท้ายของเมืองปัตตานี.รัฐสมิ
แล. 31(1) : 56-58.
- วาทิ ทรัพย์สิน. (2553, กันยายน-ธันวาคม). งานศิลปะที่สะท้อนเรื่องราวทางวัฒนธรรม.รัฐสมิแล.31(3) :
57-60.
- วาทิ ทรัพย์สิน. (2554, กันยายน-ธันวาคม). รองเง็งฝั่งตะวันออก รองเง็งปัตตานี.รัฐสมิแล. 32(3) : 24-29.
- วนิดา ตรีสวัสดิ์. (2550). กระบวนการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการขึ้นไถ่มังกรของชาวดำบละเจดีย์หัก
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นราชบุรี. 7(7) : 83-93.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2553, กันยายน-ธันวาคม). ความเชื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่นปัตตานี : ความจำที่ถูกละทิ้ง. *รัฐมิถ. 31(3) : 23-34.*

สมชาย นิลอาธิ. (2554, มกราคม – มิถุนายน). เครื่องปั้นดินเผาแกร่งพื้นบ้านอีสานเครื่องปั้นดินเผาในสังคมอดีต. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2(1) : 1-30.*

สารูป ฤทธิชู. (2552, พฤษภาคม). ตุ๊กตาไก่ งานหัตถกรรมของชุมชนหน้าสถานีรถไฟ เมืองนครฯ. *วารสารวัฒนธรรมไทย. 48(5) : 14-15.*

สุกัญญา มุกคามนต์. (2552, มกราคม – เมษายน). ผ้ามือสอง : สะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมเมืองปัตตานี. *รัฐมิถ. 30(1) : 51-55.*

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, พฤษภาคม). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนหกแรกนางขวัญ สร้างขวัญและกำลังใจชาวไร่ชาวนา. *วิทยากรย. 109(7) : 16-20.*

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, มิถุนายน). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนเจ็ดเลี้ยงผีเลี้ยงพระ สลากภัต. *วิทยากรย. 109(8) : 65-68.*

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, กรกฎาคม). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนแปดบวชนาคต้องทำขวัญนาคประเพณีของนาคในอุษาคเนย์. *วิทยากรย. 109(10) : 73-75.*

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). ท้ายกรานต์ : งานบุญส่งท้ายสงกรานต์ชาวเพชรบุรี. *เมืองโบราณ. 33(3) : 15-19.*

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, กันยายน). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนเก้าขอฝนในตกทั่วฟ้า. *วิทยากรย. 109(11) : 73-75.*

- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, ตุลาคม). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนสิบรับขวัญรวงข้าวข้าวทิพย์ – กระจยา
สารท – ข้าวเปรต. *วิทยากรย*. 109(12) : 73-75.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ.(2553, ธันวาคม). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนสิบเอ็ด แข่งเรือไถน้ำพันน้ำให้น้ำคดไม่
ท่วมข้าวจนตาย. *วิทยากรย*. 110(2): 73-75.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ.(2554, มกราคม). ประเพณีสิบสองเดือน: เดือนสิบเอ็ด แข่งเรือไถน้ำพันน้ำให้น้ำคดไม่
ท่วมข้าวจนตาย. *วิทยากรย*. 110(3): 25-27.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ.(2554, กุมภาพันธ์). ประเพณีสิบสองเดือน : เดือนสิบสองลอยกระทง แม่พระคงคา ขอ
ขมาธรรมชาติ. *วิทยากรย*. 110(4) : 52-56.
- สุนันท์ อินทนิล. (2551, กรกฎาคม – ธันวาคม). วิธีการตีเหล็กในชุมชนน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่จังหวัด
สงขลา. *วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ*. 7(2) : 75-84.
- สุดารา สุฉญา. (2551, ตุลาคม). ประเพณีศพมอญภาพสะท้อนความศรัทธา. *สารคดี* 24(284) : 98-118.
- สุทัศน์ กองทรัพย์. (2550). เส้นทางประวัติศาสตร์พระเครื่องเมืองสุรินทร์. *วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 12(1) : 49-52.
- สุธี เทพสุริยวงศ์ . (2550, พฤษภาคม – สิงหาคม). อาหารพื้นบ้านไทยมุสลิม . *รุสมิแล*. 25(2) : 39-44.
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์. (2551, พฤษภาคม-สิงหาคม). ทักษณคติทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่มีต่อ
ภาษาของตนเองในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 5(2) : 1-24.
- สุรินทร์ เหลือลมัย. (2553, เมษายน-มิถุนายน). รำรำกระทบไม้. *เมืองโบราณ*. 36(2) : 130-133.

แสนประเสริฐ ปานเนียม. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). อันเนื่องมาจากแต่พิธีศพของชาวเมืองเพชร. *เมืองโบราณ*. 36(4):106-112.

สุญคดีพงศ์ ขุนทรง. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ : ภาพสะท้อนพัฒนาการของเมืองเก่าลพบุรี. *เมืองโบราณ*. 36(3) : 108-126.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2550, กันยายน-ตุลาคม). ตานกัวยสลาก วัดศรีสุททาวาส. *จดหมายข่าวฯ*. 12(68) : 5-6.

องค์ บรรจุน. (2550, เมษายน). ข้าวสงกรานต์ : อาหารในพิธีกรรมของชาวมอญ (ข้าวแช่). *ศิลปวัฒนธรรม*. 28(6) : 58-61.

องค์ บรรจุน. (2553, กุมภาพันธ์). การเดินทางของน้ำปาลมอญจากเรือมอญสู่ครัวอัมพวา. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(4) : 62-67.

องค์ บรรจุน. (2553, มิถุนายน). แกลงใบมะรุ่มอ่อนกับถั่วเขียว : พะอระนะฮ์สะหน้าย เค็ดบ่อดกอเหมะบัว. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(8) : 48-52.

องค์ บรรจุน. (2553, กรกฎาคม). ข้าวเหนียวแดงงา (กวางมูญยะเบียง). *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(9) : 50-54.

องค์ บรรจุน. (2553, สิงหาคม). แกลงข้างตั้ง (พะเปิดดาว). *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(10). 50-54.

องค์ บรรจุน. (2553, กันยายน). ข้าวแช่ : ตัดสินบนเทวดาขอให้ได้ลูก. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(11) : 74-78.

องค์ บรรจุน. (2553, ตุลาคม). แกลงมะตาดหลายแนว (พะคะเปร้า). *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(12) : 36-40.

องค์ บรรจุน. (2553, พฤศจิกายน). สำรับมอญหงสาวดี. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(1) : 62-66.

องค์ บรรจุน. (2553, ธันวาคม). แกลงส้มตันปรัง(พะอะเล็ก). *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(2) : 56-59.

- องค์ บรรจุน. (2554, มกราคม). กะปิมอญในครัวไทย(สระออกอะเหม่ง). *ศิลปวัฒนธรรม*.32(3) : 42-45.
- องค์ บรรจุน. (2554, กุมภาพันธ์). กะละแมสงกรานต์ (กวางุ้ยฮะกอ). *ศิลปวัฒนธรรม*.32(4) : 42-45.
- องค์ บรรจุน. (2554, มีนาคม). ขนมหดอกโสนกินหัวค้ำ (กวางุ้ยกาวล้อย). *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(5) : 60-63.
- องค์ บรรจุน. (2554, เมษายน). ข้าว “กะด้อจก” ไม่ใช่ข้าว “อีกา” (เป็งกะด้อจก). *ศิลปวัฒนธรรม*.32(6) : 56-59.
- องค์ บรรจุน. (2554, พฤษภาคม). พริกกะเกลือ (อะรองก์เบอ). *ศิลปวัฒนธรรม*.32(7): 50-53.
- องค์ บรรจุน. (2554, มิถุนายน). แกงจีเหล็กในพิธีทอ้งผีเม็ง(พะแป้คัด). *ศิลปวัฒนธรรม*.32(8) : 44-48.
- องค์ บรรจุน. (2554, สิงหาคม). ข้าวพม่า(เป็งสะเหม) ในสำรับมอญ. *ศิลปวัฒนธรรม*.32(10) : 52-55.
- องค์ บรรจุน. (2554, กันยายน). คนอมของมอญหาไซ้ขนมของจีน. *ศิลปวัฒนธรรม*.32(11) : 66-70.
- องค์ บรรจุน. (2554, ตุลาคม). น้ำปลายำราชบุรี(อะวอจกอะจอม). *ศิลปวัฒนธรรม*.32(12) : 60-65.
- องค์ บรรจุน. (2555, กุมภาพันธ์). *ย่าชะครามปู่ทะเล*.*ศิลปวัฒนธรรม*. 33(4) : 52-57.
- อดิศา เบญจรัตนานนท์. (2553, กันยายน – ธันวาคม). ชาซัก : หนึ่งเอกลักษณ์แห่งปัตตานี.*รัฐมิถ*. 31(3) : 73-80.
- อภิลักษณ์ เกษมผลกุล. (2551, กรกฎาคม). ขนมโบราณในเมืองตราด : ความรู้ที่โลกลืมจำแต่ไม่เคยลืม
กัน. *ศิลปวัฒนธรรม*.29(9) : 162-169.
- อัยฎางค์ ชมดี. (2550, ตุลาคม-ธันวาคม). ดุ่มโมงเมืองสุรินทร์. *เมืองโบราณ*. 33(4): 122-125.
- อัยฎางค์ ชมดี. (2551, มกราคม-มีนาคม). เจริญวัฒนธรรมพื้นบ้านเขมร. *เมืองโบราณ*.34(1): 175-177.

เอกรินทร์ พึ่งประชา. (2551, ตุลาคม-ธันวาคม). ชีวิตและจิตวิญญาณในงานบุญหลวงบ้านนางเวียงเมือง

โบราณ.34(4) : 76-88.

อุษา กลิ่นหอม. (2554, มกราคม-สิงหาคม). การสังคายนาตำราพื้นบ้านอีสานที่บันทึกลงบนใบลาน.

วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. 9(1) : 20-26.

อภิญา นนทน์นาค. (2555, มกราคม-มีนาคม). วันวานที่ย่านบางลำพู.จดหมายข่าวฯ. 16(93) : 15-18.

6. กลุ่มบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

กถนกวรรณ สุวรรณกาญจน์. (2554, พฤษภาคม – มิถุนายน). ประเพณีตายาย่าน โนราลงครูสู่ความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าแม่อยู่หัว. *จดหมายข่าวฯ*. 15(90) : 4-7.

กำพล จำปาพันธ์. (2551, มกราคม – มีนาคม). ขุนเจือง : วีรบุรุษเทวดำนานตามแบบฉบับวัฒนธรรมไท – ลาว. *เมืองโบราณ*. 34(1) : 52-56.

คมเดช สุวรรณชาญ. (2554, ตุลาคม). พ่อขุนบางกลางหาวและเมืองบางยาง : รัชชาตินิยมผสมท้องถิ่นนิยมกับการสร้างประวัติศาสตร์ใหม่ของเมืองนครไทย. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(12) : 146-169.

จิรชาติ สันติยะศ. (2553, มกราคม – มีนาคม). การสร้างพระราชชายาเจ้าดารารัศมี ให้เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ ทศวรรษ 2500-ปัจจุบัน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ*. 30(1) : 49-63.

จิรชาติ สันติยะศ. (2553, กุมภาพันธ์). “ครูบาศรีวิชัย” กับคตินิยมแบบ “ครูบา” (ใหม่) ช่วงทศวรรษ 2530-50. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(4) : 80-95.

เชิดชาย บุคดี. (2555, มกราคม). กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม และความรู้เกี่ยวกับการสร้างเมืองอุดรธานี. *ศิลปวัฒนธรรม*. 33(3) : 114-131.

ตรีโรจน์ ไพบูลย์พงษ์. (2554, ตุลาคม – ธันวาคม). ตามดวงดาวแห่งศรัทธาไปคริสต์จักรท่าแร่. *จดหมายข่าวฯ*. 16(92) : 15-17.

ทรงพร ตั้งพิบูลย์เวช. (2554, กรกฎาคม-กันยายน). หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดจากประวัติศาสตร์สู่ตำนานที่มีชีวิต. *จดหมายข่าวฯ*. 16(91) : 13-14.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2553, กรกฎาคม- สิงหาคม). เรื่องราวของวีรบุรุษทางวัฒนธรรม“เจ้าปู่หมวกคำ” ที่
อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรดิตต์. *จดหมายข่าวฯ*. 15(85): 9.

ธีระวัฒน์ แสนคำ.(2554, มีนาคม – เมษายน). หลวงพ่อพระไชยเชษฐา วัดถ้ำสุวรรณคูหา : พลังศรัทธา
ของท้องถิ่นเหนือกระแสชาตินิยม. *จดหมายข่าวฯ*. 16(89) : 8-9.

ธีระวัฒน์ แสนคำ.(2554, เมษายน-มิถุนายน). พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนศรีอินทราทิตย์กับการสร้าง
เอกลักษณ์และความจงรักภักดีของชาวตำบลนที่อำเภอเมืองกำแพงเพชรจังหวัดกำแพงเพชร.
วารสารไทย. 32(118) : 67-70.

ปรามินทร์ เครือทอง. (2552, ธันวาคม). ชำระประวัติวีรบุรุษ พระยาพิชัยดาบหักของแท้หรือเรื่องแต่ง.
ศิลปวัฒนธรรม. 31(2) : 80-93.

ปรามินทร์ เครือทอง. (2554, ตุลาคม). สงสัยขุนรองปลัดฯ ไม่ใช่คนวิเศษชัยชาญไม่ตายในสนามรบแต่ถูก
ขัง ถูกย้าย ลดยศ. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(12) : 88-99.

ภาณุพงษ์ ไชยคง. (2553, มีนาคม – เมษายน). อนุสาวรีย์พระเจ้าพรหมมหาราช ศูนย์รวมศรัทธาของชาวมแม่
สาย . *จดหมายข่าวฯ*. 15(83) : 6-8.

วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ. (2554, กรกฎาคม- กันยายน). ภูมิวัฒนธรรมภาคใต้ตอนกลางจากตำนานนางเลียด
ขาว. *จดหมายข่าวฯ*. 16(91) : 9-12

วันใหม่ นิยม. (2554 , มกราคม – กุมภาพันธ์). ครอบปู่จางหมาย “เจ้าฟ้าลาย” ดนบุญแห่งขุนยอม.
จดหมายข่าวฯ. 16(88) : 7-9.

วันใหม่ นิยม. (2552, กันยายน – ตุลาคม). คนลาวในหมู่คนเมือง : การอพยพของชาวอีสานในพื้นที่บ้าน

วังขอนแดง ตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา . *จดหมายเหตุฯ*.14(80) : 4-5.

วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง.(2555,กุมภาพันธ์).หลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืด : พระเครื่อง เรื่องเล่าตำนาน

ความศักดิ์สิทธิ์. *สารคดี*.27(324) : 58-89.

สุเจน กรรพถุทธ์. (2552, พฤษภาคม). จากเวียงจันทน์ถึงบางกอกตามรอยเจ้าอนุวงศ์ตีปมประวัติศาสตร์

ไทย – ลาว. *สารคดี*. 25(291) : 100-152.

อภิรักษ์ณั เกษมผลกุล.(2555,มีนาคม).หมื่นสิทธิสงคราม นักรบชาวดราด : วีรบุรุษที่ถูกลืม. *ศิลปวัฒนธรรม*

: 156-169.

เอกรินทร์ พึ่งประชา. (2551, กรกฎาคม-ธันวาคม). เจ็หออและซำปอกง การเชื่อมโยงความหมายของ

ตำนานกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อดวงพันธุเชิง. *ดำรงวิชาการ*.7(2) : 38-52.

เอกรินทร์ พึ่งประชา. (2551, พฤษภาคม). เจ้าพ่อพระยาแล การก่อตัวของผู้นำทางวัฒนธรรมแห่งเมือง

ชัยภูมิและตำนานกับการสร้างอุดมการณ์รัฐชาติ. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(7) : 78-91.

7. กลุ่มประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ-สังคม

กิติพร โขประการ. (2550). อุทยานโลกไดโนเสาร์ภูเก้า จังหวัดกาฬสินธุ์ : จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนา. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. 2(1) : 54-61.

กรองทอง สุธประเสริฐ. (2552). ผู้หญิงมั่งคั่งไขกัญชง : จากหมู่บ้านสู่เศรษฐกิจบทบาทวิถึ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 21(2) : 13-36.

กาญจนา ชินนาค. (2550, มกราคม). นกหัสดีลิงค์ : การวิเคราะห์ทางมานุษยวิทยา. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี*. 3(1) : 52-72.

กฤษกร. (2551, ตุลาคม). ทามราสีไสล “กรรมสิทธิ์ชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำมูลตอนกลาง”. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(12) : 48-55.

กิ่งทอง มหาพรไพศาล. (2551, มีนาคม). 3 เคล็ดลับกับแนวทางการจัดพิพิธภัณฑ์ชุมชน. *วารสารวัฒนธรรมไทย*. 47(4) : 12-15.

ไข่มุก อุทยาวลี. (2550, พฤษภาคม – สิงหาคม). บทบาทมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต่อสังคมท้องถิ่นภาคใต้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมรอบสี่ทศวรรษ (พ.ศ. 2510- พ.ศ. 2550). *รัฐสมัย*. 28(2) : 1-24.

ไข่มุก อุทยาวลี. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม). การวิเคราะห์ประวัติศาสตร์เมืองปัตตานียุคการรวมประเทศจากเอกสารต่างชาติเรื่องปัตตานีกับการมาเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของไทย. *วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 14(4) : 642-658.

จิรวัฒน์ แสงทอง. (2552). เมืองกับคน : ประวัติศาสตร์สังคมกรุงเทพฯก่อนยุคสมัยใหม่. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (32) : 128-166.

จิราภรณ์ สถาปนาวรรณนะ . (2552, กันยายน-ธันวาคม). ความสัมพันธ์ในช่วงสงครามระหว่างชาวบ้าน
ในภาคเหนือตอนล่างของไทยกับทหารญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2484-พ.ศ.2488).

วารสารวิชาการ มอว. 11(3) : 64-72.

จำรูญ เค่นอุดม. (2550, มีนาคม- เมษายน). ปัญหาสตูล ปัตตานี กับวัฒนธรรมที่กำลังถูกทำลาย.จดหมาย
ข่าวฯ. 11(65) : 7-8.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2551, พฤษภาคม-สิงหาคม). แนวคิดเศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชน.มนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น) : 14-21.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2551, กันยายน – ธันวาคม). เครือข่ายวิจัยเศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชน.สุทธิปริทัศน์.
22(68) : 85-93.

ชัยพงษ์ สำเนียง . (2554, มกราคม- มิถุนายน). การสร้างตำแหน่งแห่งที่ของเมืองแพร่ในประวัติศาสตร์ชาติ
ไทย : จากเมืองกบฏสู่เมืองที่จงรักภักดี . วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 30(1) : 99-115.

ชินศักดิ์ สุวรรณอังกริช. (2550, ธันวาคม). ตลาดและเครือข่ายทางสังคมในพื้นที่ทางวัฒนธรรม.วารสาร
เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2(1) : 1-13.

ชินศักดิ์ สุวรรณอังกริช. (2552, พฤษภาคม – สิงหาคม). การแลกเปลี่ยนผลผลิตในรูปแบบธรรมชาติ
ระหว่างเศรษฐกิจครัวเรือนในเขตอีสานใต้. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง. 5(2) : 45-64.

ชุมศักดิ์ นรารัตน์วงศ์. (2552, กันยายน- ธันวาคม). คู่ขนาน : ความสวยงามในม่านหมอกแห่งสงคราม.
รัฐมิถ. 30(3) : 29-30.

ทวัต อ่ำไพพรรณ. (2550). การศึกษาแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้เนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ชุมชน และศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ชนบุรี โดยการปรับประโยชน์ใช้สอยจากอาคารเก่าทรงคุณค่าและบูรณาการส่วนใหญ่สถาปัตยกรรม. *วารสารและสาระสถาปัตยกรรม / การผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 5(3) : 51-67.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2553, มีนาคม – เมษายน). การเกิดใหม่ของพิพิธภัณฑ์บ้านบาง. *จดหมายข่าวฯ*. 15(83) : 10-11.

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2553, ธันวาคม). เสาให้ถึงปากเพรียวกับกระแสความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต. *สารคดี*. 26(310) : 169-172.

ณัฐ. (2551, สิงหาคม). ตลาดเก่าเจ็ดเสมียน-รอยอดีตริมสายน้ำแห่งประวัติศาสตร์ผานศิลป์ร่วมสมัย. *ผู้นำท้องถิ่น*. 8(90) : 100-102.

นฤมล อรุโณทัย ; และคนอื่น ๆ. (2551). การพัฒนาศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นชาวเลเพื่อสร้างพลังชุมชน. *วารสารวิจัยสังคม*. 31(1-2): 56-83.

นราสร ไตรภคศรี. (2551 , สิงหาคม – 2552 , มกราคม). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก-ซื้อผ้าทอมัดหมี่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. *วารสารไทยคดีศึกษา*. 4(2): 57-92.

นิวัติ กองเพชร. (2551, มิถุนายน). พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชุมชนเมืองและพื้นบ้าน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(8) : 54-55.

เนื้ออ่อน ขรัวทองเขียว. (2554, กุมภาพันธ์). การขยายตัวของธรรมยุติกนิกายในหัวเมืองล้านนา. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(4) : 134-149.

ทัย สาโท. (2553, มกราคม). อาคารประวัติศาสตร์กับบทบาทใหม่ “แหล่งเรียนรู้เพื่อสืบสานจิตวิญญาณแห่งเมืองนนท์”. *ผู้นำท้องถิ่น* . 9(107) : 47-50.

ธนสวรรค์ เจริญเมือง. (2553-2554). 111ปี สยามกับล้านนา (พ.ศ. 2442-2553). *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น* : 17-31.

ธัญญา สังขพันธานนท์. (2550). จากวินิพนธ์ “อีสาน” สู่ “วาทกรรมอีสาน” : การประกอบสร้าง
ความหมายของธรรม. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับพิเศษ ภาษาและวัฒนธรรม*.
(29) : 287-312.

ธิดิญา เหล่าอัน. (2553, ตุลาคม-2554, มีนาคม). ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสังคมชาวนาอีสาน ตั้งแต่
พ.ศ. 2500-2550 : ศึกษากรณีหมู่บ้านกู่กาสิงห์ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 5(2) : 1-29.

ธีระวัฒน์ แสนคำ . (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความสัมพันธ์ทางการค้ากับการแสวงหาอำนาจของเมือง
พิษณุโลกในพุทธศตวรรษที่ 22-23 . *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 31(2) : 53-68.

ธีรารัง แสงสุริยจันทร์. (2553 , กันยายน- ธันวาคม). วิถีแบบเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานแนวทางบุญนิยม
ในชุมชนบุญนิยมราชธานีอโศก อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. 1(1) : 104-129.

ธีรารังค์ แสงสุริยจันทร์. (2553, พฤศจิกายน). การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเกษตรกรหลังจากผ่านโครงการ
ฝึกอบรมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจากชุมชนราชธานีอโศก. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา*. 15(11)
: 1088-1100.

ปกรณ์ คงสวัสดิ์. (2553, มกราคม- กุมภาพันธ์). “อย่าลืม.... โปธาราม” ชมรมของคนท้องถิ่นกับการ
เคลื่อนไหวกาศสังคม. *จดหมายข่าวฯ* . 15(82) : 8 .

ปกรณ์ คงสวัสดิ์. (2553, พฤษภาคม – มิถุนายน). วัดখনอนมิใช่มีเพียงพิพิธภัณฑน์แห่งใหญ่และชีวิตผู้คน
ล้วนน่าจดจำ. *จดหมายข่าวฯ*. 15(84) : 4-8.

ปกรณ์ คงสวัสดิ์. (2553, กรกฎาคม - สิงหาคม). เรื่องเล่าข่าวบางกอกมิตินี้ขาดหายในพิพิธภัณฑน์ของคน
กรุง. *จดหมายข่าวฯ*. 15(85) : 7-8.

ประนุช ทรัพย์สาร. (2551, พฤษภาคม- สิงหาคม). พัฒนาการของสังคมอีสานในพุทธศตวรรษที่ 24th-
25th. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 2(2) : 39-44.

ประทีป ฉายสี. (2551, กันยายน). การเมืองเรื่องตู้เข้าในเวียงพิงค์เชียงใหม่ในยุคปฏิรูป : กรณี ครูบาโสภณ
แห่งวัดฝ้ายหิน. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(11) : 102-111.

ประพนธ์ เรื่องณรงค์. (2554, พฤษภาคม-สิงหาคม). สงขลา. *รัฐมิแล*. 32(2) : 77-82.

ปิยชาติ สิงคี. (2550, กันยายน- ตุลาคม). การดำรงอยู่ของหนังใหญ่วัดখনอนและการก้าวอย่างสู่พิพิธภัณฑน์
ท้องถิ่นวัดখনอน. *จดหมายข่าวฯ*. 16(68) : 1-3.

ปิยะนาล อังควาณิชกุล ; และ สุรเชษฐ์ สุขลารากิจ. (2552). ภาพลักษณ์สตรีไทยจากเอกสารชาวตะวันตก
ในสมัยอยุธยา. *วารสารประวัติศาสตร์* : 59-79.

พุทธพล มงคลวรธรรม. (2554, มกราคม- เมษายน). ปัตตานีและยะลาในรายงาน “ลับ” หลังญี่ปุ่นยกพล
ขึ้นบก. *รัฐมิแล*. 32(1) : 19-36.

พงษ์พันธ์ เนตรรังษี. (2552, กันยายน- ธันวาคม). ความทรงจำในเหตุการณ์คชขงญอ. พ.ศ. 2491. *รัฐมิแล*.
30(3) : 8-14.

พงศธร กนกศิลปธรรม. (2550). ชื่อและนามสกุลของชาวคาระอั้ง ที่หมู่บ้านไทยพัฒนาปากแดง(ปากแดง
ใน) ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 27(3) : 104-124.

พระมหาณัฐกิจ ทิมกลับ. (2553 , เมษายน – กันยายน) . บทบาทพระสงฆ์ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการอนุรักษ์โบราณสถาน : กรณีศึกษาชุมชนโบราณบ้านควนลูกยัด อำเภอคลองท่อมจังหวัด

กระบี่. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 5(1) : 201-219.

พรชัย นาคสีทอง. (2550). จดหมายเหตุหลวงอุดมสมบัติ : พระบรมราชาไชยในพระบาทสมเด็จพระนั่ง

เกล้าเจ้าอยู่หัวต่อหัวเมืองฝ่ายใต้. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (29) : 332-366.

พรรณี บัวเล็ก . (2550). โจรสลัดจีนในท้องทะเลไทย ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18-19. *วารสาร*

มหาวิทยาลัยศิลปากร. 27(3) : 15-67.

พรรณี บัวเล็ก. (2550). ปรากฎการณ์บุชชาเวทีจุดคามรามเทพในสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*.

27(3) : 104-124.

พฤษย์ เถาวิล. (2550). การค้าข้ามพรมแดนในฐานะปฏิบัติการเชื่อมต่อโลกกับท้องถิ่น : ผู้นำเข้า

กะหล่ำปลี ด้านพรมแดนช่องเม็ก. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 19(2) : 156-191.

พวงทิพย์ เกียรติสกุศล. (2550). ชีวิตราษฎรไทยสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา : มุมมองผ่านการเข้ามา

ควบคุมทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่น. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (29) : 116-129.

พานิชย์ ยศปัญญา. (2553, สิงหาคม). ข้าวไร่-เมืองเลย เวลาเปลี่ยนวิถีการผลิตเปลี่ยน. *ศิลปวัฒนธรรม*.

31(10) : 46-49.

พานิชย์ ยศปัญญา. (2554, มกราคม). ที่อื่นปลูกกล้วยขายผลที่นี่ –คลองกระจง สุโขทัยปลูกกล้วยตานีขาย

ใบ. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(3) : 46-49.

พิเชฐ แสงทอง. (2552, กันยายน- ธันวาคม). คู่ขงญอ : การเมืองเรื่องความทรงจำ. *รัฐสัมพันธ์*. 30(3) : 3-7.

- พิชัย สุขวุ่น. (2551, กรกฎาคม - ธันวาคม). การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับวิถีชีวิตชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนวัดเวียง ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. 4(2) : 105-129.
- ไพฑูรย์ มีกุศล. (2551, กันยายน - ธันวาคม). สภาพสังคมและเศรษฐกิจอีสานก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 . *วารสารประวัติศาสตร์*. 8(3) : 25-38.
- กาญจพงษ์ ไชยคง. (2552, มกราคม - กุมภาพันธ์). คลองคูเมืองธนบุรีฝั่งตะวันตกเหลือฐานะแค่“ท่อระบายน้ำ”. *จดหมายข่าวฯ*. 13(76) : 6-7.
- มงคลรัตน์ มหَمَّدชอและ. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การจัดการพิพิธภัณฑ์เชิงโยหยาอดีต :กรณีศึกษาบ้านพิพิธภัณฑ์. *ดำรงวิชาการ*. 9(2) : 67-80.
- เรณู เหมือนจันทร์เชย. (2551, กรกฎาคม - ธันวาคม). ความเชื่อพื้นบ้านในสังคมสมัยใหม่ : กรณีศึกษาความเชื่อของไทยโชนงในจังหวัดนครปฐม. *ดำรงวิชาการ*. 7(2) : 16-37.
- รัตติยา ส่าและ. (2550, เมษายน- กันยายน). “รู้จัก บุงอซีเฆ็ฮอส และ นครตันหยงบุหงา”(คนมลายู มุสลิมจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส). *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 2(1) : 15-50.
- รัตนพร เศรษฐกุล. (2554, กุมภาพันธ์- กรกฎาคม). บทบาทของสิ่งพิมพ์ในการรวมล้านนาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสยาม. *วารสารไทยศึกษา*. 7(1) : 10-20.
- รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง. (2550, ตุลาคม- ธันวาคม). พระพุทธรูปสุโขทัยภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง : ความเป็นไทยและเอกลักษณ์ไทย . *เมืองโบราณ*. 33(4) : 88-99.

วนิษา ตีคำ. (2553 , กรกฎาคม- ธันวาคม). การจัดการพิพิธภัณฑ์เชิงบูรณาการกรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นแหล่งเตาเมืองน่าน บ้านเตาไหแช่เลี้ยงงา. *ดำรงวิชาการ*.9(2) : 50-66.

วันพิชิต ศรีสุข. (2550, กันยายน- ธันวาคม). กลยุทธ์การพัฒนาสังคมของปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี*. 3(2) : 1-21.

วันใหม่ นิยม. (2553 , พฤษภาคม – มิถุนายน). ชุมชนป้อมมหากาฬ : พื้นที่หลังชุมชนจากเหตุความไม่สงบทางการเมือง. *จดหมายข่าวฯ*. 15(84) : 2-4.

วารกรณ์ เรืองศรี. (2552). การค้าของรัฐดินแดนตอนใน ตรวจสอบความคิดเรื่องรัฐจารีตและความสำคัญของการค้า. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 21(2) : 37-58.

วิศวมาศ ป่าลมาร.(2551). บ้านร่มเกล้า : สมรภูมิต้ายของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอันเนื่องมาจากปัญหาเส้นเขตแดน. *วารสารประวัติศาสตร์* : 69-82.

ศรีัญญู เทพสงเคราะห์. (2554, มกราคม). กรณีพิพาทที่ดินบางบ่อ-บางพลี : นายทุนเจ้าที่ดินจอมพล ป. และการเมืองในกฎหมายสำรวจการออกโฉนดที่ดินช่วงปลายทศวรรษ 2490. *ศิลปวัฒนธรรม*. 32(3) :158-169.

ศรีศักร วัลสีโกดม. (2551, มกราคม- กุมภาพันธ์). โครงการผันน้ำโขง-ชี-มูล : กรรมวิบัติของคนสยาม. *จดหมายข่าวฯ*.12(70) : 1-3.

ศักดิ์ชาย สิกขา. (2550, มกราคม – มิถุนายน). แนวทางการพัฒนางานหัตถกรรมไม้ไผ่ในวิถีชีวิตคนอีสาน. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*. 20(1) : 113-132.

สุกัญญา บุรณเดชา. (2550, มกราคม – ธันวาคม). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นใน

จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 15(23-24) : 51-75.

สุภัทตรา อ่อนศรี. (2553, พฤษภาคม – สิงหาคม). วิถีชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงสภาพป่าโนนบกบัว

กรณีศึกษาชุมชนพันทาใหญ่ ตำบลโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย*

ราชภัฏศรีสะเกษ. 4(2) : 29-49.

สัจญา เผ่าพืชพันธ์. (2552, มิถุนายน- พฤศจิกายน). คนตรีในวิถีชีวิตชาวรักลาโว้ย. *วารสารภาษาไทยและ*

วัฒนธรรมไทย (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.วิทยาเขตบางเขน). 3(5) : 157-174.

สัมพันธ์ แจ้เจนเวทย์. (2554, มกราคม-เมษายน). หน่วยทหารใหม่และแผนการตั้งรับกองทัพญี่ปุ่นที่

ปัตตานี (รำลึกวันวีรชนไทย 8 ธันวาคม 2484). *รัฐมิต*. 32(1) : 11-18.

สุดารา สุจฉายา. (2552, ตุลาคม – ธันวาคม). ไร่ยาเหลือเพียงแค่ชื่อ “ตรอกยาจุน”. *เมืองโบราณ*. 35(4) :

68-73.

สุดารา สุจฉายา. (2553, มกราคม – มีนาคม). พบเสาประโคน เสาหินบอกเขตพระนคร. *เมืองโบราณ*.

26(1) : 7-11.

สุดารา สุจฉายา. (2554, กรกฎาคม – กันยายน). บ้านสวนสองฝั่งคลองบางกอกน้อย. *เมืองโบราณ*. 37(3):

17-22.

สุเปีย ทาปทา. (2550, มกราคม - มิถุนายน). วัฒนธรรมชุมชนกับการพัฒนา. *วารสารมนุษยศาสตร์*. 3(1) :

41-55.

สุภาภรณ์ จินคามณีโรจน์. (2553). สงครามมหาเอเชียบูรพาจากความทรงจำของชาวบ้านบุและชาวปาก

คลองน้อย. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 32(1) : 248-281.

สุวิทย์ ชีรสาศวัต. (2550, มีนาคม). ทางรถไฟสายอีสานในสมัยรัชกาลที่ 5-7 . *ศิลปวัฒนธรรม*.28(5) : 112-125.

สุวิทย์ ชีรสาศวัต. (2550). ปัญหาการเก็บส่วยในภาคอีสานก่อนปฏิรูปการปกครองในรัชกาลที่ 5. *วารสารสมาคมประวัติศาสตร์*. (29) : 106-119.

สุวิทย์ ชีรสาศวัต. (2552, มกราคม-เมษายน). ผลกระทบของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2. *มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์(มหาวิทยาลัยขอนแก่น)*. 26(1) :1-16.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2551, มกราคม-มีนาคม). เวียงแพร์ : นครแพร์จากอดีตมาปัจจุบันภูมิเนเวศวัฒนธรรมระบบความเชื่อและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. *เมืองโบราณ*.45(1) : 15-27.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2551, พฤษภาคม- มิถุนายน). ก่อนจะเป็นพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นนาหอ. *จดหมายข่าว*. 12(72) : 4.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2551 , พฤศจิกายน- ธันวาคม). ตลาดน้ำ ความต้องการของคนใน. *จดหมายข่าว*. 13(75) : 5-6.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2552 , มกราคม- กุมภาพันธ์). ชีวิตพิพิธภัณฑท์ที่ย่านวัดเกต. *จดหมายข่าว*. 13(76) : 5-6.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2552, กันยายน – ตุลาคม). เสียงจากคนวัดเกต ท้องถิ่นและพิพิธภัณฑท์วัดเกต. *จดหมายข่าว*. 14(80) : 7-8.

อรุณ แก้วประสิทธิ์. (2554, มกราคม- เมษายน). “ญิง นาเฮะ” ญิงปูนปั้น (ที่ปัดธานี). *รัฐมิต*. 32(1) : 7-10.

8. กลุ่มประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ในท้องถิ่น

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,พฤษภาคม-สิงหาคม).ข่าวความเคลื่อนไหว-งานประเพณีบุญ

หลวงของชาวไทค่าน.วารสารวิจัยวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์.4(2) : 5-9.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,พฤษภาคม-สิงหาคม).บันทึกกลุ่มชาติพันธุ์-ชาวภูไทใน

ดำนานเมืองกุศลินารายณ์.วารสารวิจัยวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์.4(2) : 10-13.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,พฤษภาคม-สิงหาคม).แหล่งเรียนรู้ชาติพันธุ์-ห้องแสดง

วัฒนธรรมไทโย้ย .วารสารวิจัยวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์.4(2) : 14-15.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,พฤษภาคม-สิงหาคม).แหล่งเรียนรู้ชาติพันธุ์-ห้องแสดง

วัฒนธรรมไทโย้ย .วารสารวิจัยวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์.4(2) : 14-15.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,ตุลาคม-ธันวาคม).วิจัยชาติพันธุ์-การปฏิบัติงานเพื่อดูแล

รักษาคัมภีร์โบราณ .3(2) : 15-18.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,ตุลาคม-ธันวาคม).ฐานข้อมูลวัตถุทางชาติพันธุ์-ลูกสะบ้า

.3(2) : 19.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,ตุลาคม-ธันวาคม).บันทึกกลุ่มชาติ

พันธุ์-ชาวโล้ .วารสารวิจัยวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์.3(2) : 10-14.

กาญจนาภิเษก,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.(2554,ตุลาคม-ธันวาคม).แหล่งเรียนรู้ชาติ

พันธุ์-รู้เรื่องราวท้องถิ่นจากพิพิธภัณฑภัณฑ์พื้นบ้านเมืองไชยา .วารสารวิจัยวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์.3(2)

: 15-16.

กาญจนาภิเษก, พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). วิจัยชาติพันธุ์-ชาติพันธุ์ไต่หย่า. *วารสาร*

รักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์. 3(2) : 17-18.

กาญจนาภิเษก, พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2554, ตุลาคม-ธันวาคม). งานข้อมูลวัตถุทางชาติพันธุ์-กลองแคว .

วารสารรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์. 3(2) : 19.

กนกรัตน์ ยศไกร. (2550, มกราคม – เมษายน). เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนพุทธมุสลิม และอาชีพในประเทศไทย

ไทย. *ศิลปวัฒนธรรม*. 54(2) : 94-106.

กฤษณะ ทองแก้ว. (2552, ธันวาคม). บ้านมอญชอยสองสายจิตวาสุราษฎร์ธานี. *ศิลปวัฒนธรรม*. 31(2) : 46-

51.

กำพล จำปาพันธ์. (2553, มกราคม – มีนาคม). “ป่า” กับ “ความเป็นลาว ความหมายและความเป็นมาของ

“ลาวเทิง” ในประวัติศาสตร์ไท – ลาว : จากยุคอาณานิคมถึงรัฐประชาชาติ. *เมืองโบราณ*. 36(1) : 16-

35.

จิรศักดิ์ โส๊ะสัน ; และคนอื่น ๆ. (2551, มกราคม – เมษายน). นู้อู้อิมานและกระบวนการสร้างชุมชน

มุสลิมในพหุสังคมอีสาน. *วารสารสังคมผู้นำใจ*. 4(1) : 53-92.

ปกรณ์ คงสวัสดิ์. (2553, สิงหาคม). ชีวิตวัฒนธรรมของคนทุ่งลอ (ชุมชนทุ่งลอ พะเยา – เชียงราย). *สารคดี*.

26(306) : 159 – 162.

ประนุช ทรัพย์สาร. (2550). ชาวจีนในสังคมอีสาน. *วารสารช่อพะยอม*. (18) : 11-22.

ประนุช ทรัพย์สาร. (2551, พฤศจิกายน). ชีวิตของชาวภูมามือเข้ามาค้าในภาคอีสาน. *วารสารช่อพะยอม*.

(19) : 26-34.

ปเรตร์ อรรถวิทัศน์. (2551, เมษายน). บทบาทของชนชาติมอญต่อประวัติศาสตร์และสังคมของไทย.

ศิลปวัฒนธรรม. 29(6) :91-104.

ปิลันธน์ ไทยสรวง. (2554, มกราคม – กุมภาพันธ์). ชาวไทใหญ่ในกรุงเทพฯ. *จดหมายข่าว*.16(88) :

11.

พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2550, ธันวาคม). ชาวจีนในไทย. *ศิลปวัฒนธรรม*. 29(2) : 159-169.

พระปัญญาวุฒิ ภูมิรามัญ. (2553, พฤศจิกายน – ธันวาคม). กลิ่นอายวัฒนธรรมมอญที่จางหาย : เชียง

ริมเจียเป็งพะ มอญบางขันหมาก. *เสียงรามัญ*. 5(28) : 15-27.

ไพโรจน์ คงทวีศักดิ์. (2550). อาช้ายิ่ง พื้นที่การค้าในเมืองกับพลวัตทางชาติพันธุ์ของอาช่า. *วารสาร*

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 19(2) : 60-99.

ภาณุพงษ์ ไชยคง. (2553, เมษายน). จารึกสำโรง : ภาพสะท้อนสังคมพหุลักษณะในเมืองสงขลา. *สารคดี*.

26(302) : 156-160.

มาลินี คัมภีร์ภูณนนท์. (2550, มกราคม – มิถุนายน). มองชาวจีนอพยพผ่านจิตรกรรมฝาผนัง. *คำร่าง*

วิชาการ. 5(1) : 100-125.

รังสรรค์ จีนตะ; และจิรวัดน์ รักชาติ. (2554, ตุลาคม – ธันวาคม). กำบ้าน กำ เมือง : พิธีเลี้ยงผีและ

ผลิตซ้ำตัวตนของไทยลื้อเมืองน่าน. *เมืองโบราณ*. 37(4) : 12-24.

วาทิ ทรัพย์สิน. (2554, มกราคม-เมษายน). “ตั้งเม” เจ้าสุคทัย เมืองปัตตานี. *รัฐมิถุ*. 32(1) : 57-60.

วิเชียร ต้นศิริคงคล. (2551, มกราคม – ธันวาคม). ผลกระทบเชิงนิเวศวิทยาจากการพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มซี

ตอนบน : ศึกษากรณีจังหวัดขอนแก่นและมหาสารคาม. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.16(25-26) : 105-114.

วีระ อินพันทัง . (2552). เมื่อคนจีนอยู่เรือนไทย : กรณีศึกษาชุมชนบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. 29(2-3) : 170-194.

สกฤติ อีสริยานนท์. (2551, มกราคม – ธันวาคม). สถานการณ์ร่วมสมัยของชุมชนคาทอลิกจันทบุรี.

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.16(25-26) : 15-26.

สุชาติ เศรษฐมาลินี. (2550). การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของชาวมุสลิมผู้นานในภาคเหนือของประเท

ไทย. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 19(2): 22-59.

สุรสิทธิ์ อมรวิชชศักดิ์. (2555 , กุมภาพันธ์). เกาะสมุย : แคน “หอยใหญ่” ของชาวไหล่า

ศิลปวัฒนธรรม. 33(4) : 26-30.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2550, มกราคม – กุมภาพันธ์). ประเพณีสืบสาน....เล่าขานมอญ เมือง.จดหมาย

ข่าวฯ. 11(64) : 4-6.

องค์ บรรจุน. (2550 , ตุลาคม- ธันวาคม). ว่าด้วยตัวตนคนมอญย้ายถิ่นในมหาชัย. เมืองโบราณ. 33(4): 24-

27.

เอกวิทย์ ณ ถलग. (2550, มกราคม- สิงหาคม). สังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ในภาคใต้.

รัฐมิถ. 18(1-2) : 3-9.

9. กลุ่มประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว

กุลธิดา สืบกล้า. (2550, กันยายน). เขาหลวงตำนานและสิ่งจริงแท้. *อนุสาร อสท.* 48(2) : 82-93.

กวิฏ ดั่งจรัสวงศ์. (2550, กรกฎาคม – ธันวาคม). งานจิตรกรรมฝาผนังช่วงพุทธศตวรรษที่ 24-25 ภาพสะท้อนสังคมของกลุ่มชนลุ่มแม่น้ำสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี. *ดำรงวิชาการ.* 6(2) : 210-231.

จริยา ชูช่วย. (2553, พฤศจิกายน). สัตหีบ : บนเส้นทางน้ำฟ้าและราชนาวิไทย. *อนุสาร อสท.* 51(4) : 107-114.

จริยา ชูช่วย. (2553, ธันวาคม). 878 ณ กัลยาณิวัฒนา. *อนุสาร อสท.* 51(5) : 76-88.

จารุภัทร วิมุศเศรษฐ์. (2550, กันยายน). แวะกินแวะเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา. *สารคดี.* 23(271) : 183-187.

จุฑารัตน์ เกตุปาน. (2550, กันยายน – ธันวาคม). ตำนานพระศรีศรัทธา. *วารสารมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับพิเศษ.* (4) : 1-7.

เจ๊ะอับดุลเลาะ เจ๊ะสอเหาะ. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม รูปลักษณ์ของชาวมลายูท้องถิ่นปัตตานี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร.* 31(2) : 39-52.

ชัยวัฒน์ ชินอุปราวัฒน์. (2553, เมษายน). จารึกมหาอ้นคามัน. *อนุสาร อสท.* 50(9) : 68-81.

ชัยวัฒน์ ชินอุปราวัฒน์. (2553, มิถุนายน). นครสงขลาเมืองเก่าและเรื่องเล่าในอดีต. *อนุสาร อสท.* 50(11) : 46 – 63.

เชษฐา น้อยเล็ก. (2550, สิงหาคม). ขับซู่ข้ามภูทอกแหวะหนองหารแล้วไปเบิ่งโขงที่นครพนม. *อนุสาร อสท.* 48(1) : 38-41.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2550, เมษายน). เกะหมาร : ลีกลงในแวงตาผู้มาเยือน. *อนุสาร อสท.* 47(9) : 72-81.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2550, ตุลาคม). สุโขทัย – ศรีสัชนาลัยเก่ากร่อนเพียงกัอนอิฐแต่ชีวิตยังเป็นไป. *อนุสาร อสท.* 48(3) : 87-97.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2553, เมษายน). ระของหลายสิ่งยังเคล็ดอนไหว ณ ชายฝั่ง. *อนุสาร อสท.* 50(9) : 94-105.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2553, มิถุนายน). นครพนมริมโขงและวันคืนที่เย็นหยัด. *อนุสาร อสท.* 50(11) : 79-91.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2553, กรกฎาคม). ลพบุรีตลาดบ้านและการมีอยู่ของคืนวัน. *อนุสาร อสท.* 50(12) : 92-104.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2553, กันยายน). ปากแพรก ถนนสายสั้นคืนวันทอดยาว. *อนุสาร อสท.* 51(2) : 62-75.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2553, ธันวาคม). เมืองป่าน- แจ้ซัอนแผ่นดินผืนอุ่นในสายลมหนาว. *อนุสาร อสท.* 51(5) : 90-98.

ฐาตุล โทมารตุล ณ นคร. (2554, มีนาคม). เกะกลาง : และทิศทางของทางคน. *อนุสาร อสท.* 51(8) : 100-113.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2554, กรกฎาคม). ยี่สาร – บ้านแหลม : แผ่นดินชีวิตและทิศทาง. *อนุสาร อสท.* 51(12) : 69-81.

ฐาตุร โทมารตุล ณ นคร. (2554, สิงหาคม). บึงกาฬ : กาลเวลาการเปลี่ยนแปลง. *อนุสาร อสท.* 52(1) : 40-55.

ฐาทร โภมารกุล . (2554, พฤศจิกายน). แม่น้ำสงครามท่ามกลางฤดูชีวิต. *อนุสาร อสท.* 52(4) : 92-104.

ณรงค์ สุวรรณรงค์. (2551 , กุมภาพันธ์). เขาแผงม้า : ก่อนจะกลายเป็นตำนานอีกครั้ง. *สารคดี.* 23(276)

: 118-141.

นัท สุมนเตมีย์. (2553, เมษายน). หลบร้อนไปนอนริสอร์ทหลากหลายสไตล์ที่ประจวบคีรีขันธ์. *อนุสาร อสท.*

50(9) :60-67.

นัท สุมนเตมีย์. (2553, สิงหาคม). หมึกมหัศจรรย์. *อนุสาร อสท.* 51(1) : 126-127.

นัท สุมนเตมีย์. (2553, ธันวาคม). กะมงครีบน้ำักล่าแห่งแนวน้ำตื้น. *อนุสาร อสท.* 51(5): 100-108.

นายรอบรู้. (2551, ตุลาคม). พิษณุโลก. *สารคดี.* 24(284) : 179-186.

นายรอบรู้. (2551 , พฤศจิกายน). พระนครศรีอยุธยา: ราชธานีเก่า อู่ข้าวอู่น้ำ เลิศล้ำกานท์กวี คนดีศรีอยุธยา.

สารคดี. 24(285) : 175-186.

นายรอบรู้. (2551 , ธันวาคม). นครราชสีมา : เมืองหญิงกล้าผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่าน

เกวียน. *สารคดี.* 24(286) : 187-198.

นายรอบรู้. (2552 , มกราคม). เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร : บูชาท้าวมหาพรหมชื่นชมวังสมเด็จย่า

ศูนย์การค้ามาโก้ ลุมพินี สวนสาธารณะ ศิลปะมวยไทย สถานีรถไฟหัวลำโพงเชื่อมโยงรถไฟฟ้า

สถานศึกษาเลื่องชื่อ นามระบือจุฬาลงกรณ์. *สารคดี.* 24(287) : 181-190.

นายรอบรู้. (2552 , มีนาคม). ลำพูน : พระธาตุเด่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีคดงามเทวี

ศรีหริภุญไชย. *สารคดี.* 25(289) : 199-207.

นายรอบรู้. (2552, เมษายน). เพชรบุรี : เขาวังคูบ้าน ขนมหวานเมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แคนธรรมชาติ
ทะเลงาม . *สารคดี*. 25(290) : 171 -179.

นายรอบรู้. (2552, กุมภาพันธ์). บึงกาฬ : ภูทอกแหล่งพระธรรม คำล้ำยพารา งามตาแก่งอาสง บึงโขง
หลงเพลินใจ น้ำตกใสเจ็ดสี ประเพณีแข่งเรือ เหนือสุดแดนอีสาน นมัสการหลวงปู่ใหญ่ ศูนย์รวมใจ
ศาลสองนาง . *สารคดี*. 27(324) : 167 -180.

ดวงเงิน ชื่อักดี. (2552). เรือนค้าขายพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรี: การอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวโดย
ชุมชน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับวิทยาการจัดการ*. 29(1) : 106-135.

ธนากร จันทกุล , และคนอื่นๆ.(2554,เมษายน-กันยายน).ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล
ในการมีส่วนร่วมจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชนกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเล
น้อย จังหัดพัทลุง. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*.6(1) : 167-194.

ธเนศ งามสม. (2550, สิงหาคม). ภูลังกา : ก้าวงามรอยแห่งศรัทธา. *อนุสาร อสท*.48(1) : 76-89.

ธเนศ งามสม. (2550, กันยายน). ภูบุรี ช้างป่า การกลับมาของชีวิต . *อนุสาร อสท*. 48(2) : 94-103.

ธเนศ งามสม. (2550, พฤศจิกายน). ม่านฝนและผู้คนบนเส้นทางอุตรดิตถ์ – เขื่อนสิริกิติ์. *อนุสาร อสท*.
48(4) : 90-100.

ธเนศ งามสม. (2552, สิงหาคม). อุทยานฯ แม่ปิง ภูผา สายน้ำ รอยอดีตและความทรงจำ. *สารคดี*. 50(1)
: 78-90.

ธเนศ งามสม. (2553, มีนาคม). ได้เงื่อมเงาเขาพนมเบญจา. *อนุสาร อสท*. 50(8) : 92-101.

ธเนศ งามสม. (2553, เมษายน). ลิบง –เจ้าไหม คือลมหายใจและความหวัง . *อนุสาร อสท*.50(9) : 82-93.

ธนศ งามสม. (2553, มิถุนายน). โจงเจียมในลมหายใจแห่งสายน้ำโจง. *อนุสาร อสท.* 50(11) : 64-77.

ธนศ งามสม. (2553, กันยายน). รำลึกคงพญาเย็น. *อนุสาร อสท.* 51(2) : 128-129.

ธนศ งามสม. (2553, ตุลาคม). ภูกระดึงในความสมบูรณ์สงบงาม . *อนุสาร อสท.* 51(3) : 100-110.

ธนศ งามสม. (2553, ธันวาคม). ความจริงความงามจากสามจังหวัดชายแดนใต้. *อนุสาร อสท.* 51(5) : 42-

46.

ธนศ งามสม. (2553, มกราคม). คอยภูนางนกยูงไทยแห่งลุ่มน้ำยม . *อนุสาร อสท.* 50(6) : 107-117.

ธนศ งามสม. (2553, กุมภาพันธ์). ขุนเขาและผู้คนบนเส้นทางเชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน. *อนุสาร อสท.* 50(7)

: 92-105.

ธนศ งามสม. (2554, มกราคม). ศรีน่านบ้านชีวิตและการเดินทาง. *อนุสาร อสท.* 51(6) : 62-73.

ธนศ งามสม. (2554, กรกฎาคม). สิ่งบุรีสายน้ำและความทรงจำ. *อนุสาร อสท.* 51(12) : 82-92.

ธนศ งามสม. (2554, สิงหาคม). ภูถ้ำกาบึงโจงหลง : ป่าและน้ำแห่งบึงกาฬ. *อนุสาร อสท.* 52(1) : 84-96.

ธัชรวี หาริกุล. (2553, มีนาคม). เปิดโลกบาดาลใต้ผืนป่าท่าปอม. *อนุสาร อสท.* 50(8) : 66-80.

ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล. (2552, กรกฎาคม-ธันวาคม). เฟล โนเนะ : การสร้างความหมายใหม่แห่งเพลงพื้น

ถิ่นชุมชนบ้านบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารดำรงวิชาการ.* 8(2) : 63-78.

ปกรณ คงสวัสดิ์. (2553, มกราคม). ชุมชนวัดขนอน ถิ่นวันแห่งสายน้ำไม่หวนกลับ. *สารคดี.* 25(299) :

156-159.

ปจารีย์ อินทราวุฒิ. (2553, ธันวาคม). ตามรอยเท้าพ่อแห่งแผ่นดินเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ศูนย์พัฒนา

โครงการหลวงต้นตอ. *อนุสาร อสท.* 51(5) : 48-58.

ปาจริย์ อินทราวุฒิ . (2554, พฤศจิกายน). ลุ่มน้ำแห่งการค้าสู่ถิ่นอายุเมืองเก่าริมน้ำจันทบูร. *อนุสาร อสท.*

52(4) : 66-78.

ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ และคนอื่นๆ. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). การท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิง

โครงสร้างในงานประเพณีบุญบั้งไฟ. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 31(2) : 107-118.

ปิยะ ปิโย. (2553, ตุลาคม). ไร่เลทะเลที่ไซในทางที่ถูก. *อนุสาร อสท.* 51(3) : 46-61.

ปิยะฤทัย ปิโยพีระพงศ์. (2554, พฤศจิกายน). ริมป่าสักแก่งคอย : ตามรอยทางแห่งความสุข. *อนุสาร อสท.*

52(4) : 106-115.

พิมพ์ิลา กาญจนเวทวงศ์. (2553, กันยายน). กาญจนบุรีในวันและเวลาที่สวยงาม. *อนุสาร อสท.*

51(2) : 46-60.

พิมพ์ิลา กาญจนเวทวงศ์. (2553, ธันวาคม). นกบนฟ้าปลาในน้ำและความพอเพียง. *อนุสาร อสท.* 51(5) :

100-108.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2550, พฤษภาคม). ท่องถนนทักษิณถิ่นเทวาลัย. *อนุสาร อสท.* 47(10) : 102-110.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2550, สิงหาคม). จากอุบลฯ ไปวัดพู สุ่อีสานปุระ ท่องถนนสายต้นกำเนิดขอม. *อนุ*

สาร อสท. 48(1) : 60-74.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2550, ตุลาคม). น่าน – หลวงพระบางสองห้องท่องเที่ยวเมืองแฝด. *อนุสาร อสท.* 48(3) :

38-49.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2553, พฤษภาคม). เที่ยว 4 ตลาดน้ำเมืองแม่กลองรำลึกความหลัง ริมฝั่งคลอง. *อนุ*

สาร อสท. 50(10) : 44-60.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2553, มิถุนายน). ตามรอยเหมืองแร่จากภูเก็ตสู่ตะกั่วป่า. *อนุสาร อสท.* 50(11) : 92-105.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2553, สิงหาคม). 50 สูดยอดแหล่งท่องเที่ยวไทยในดวงใจ. *อนุสาร อสท.* 51(1) : 100-116.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2553, พฤศจิกายน). สมุยเกาะสี่เขียว. *อนุสาร อสท.* 51(4) : 44-54.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2553, ธันวาคม). เที่ยวกรุงเก่าศรีอยุธยาเมื่อหน้าน้ำ. *อนุสาร อสท.* 51(5) : 60-74.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2553, มกราคม). ขับรถทักษิณาวรรตไหว้พระธาตุล้านนา. *อนุสาร อสท.* 50(6) : 78-91.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2554, มิถุนายน). รอยรางสู่แดนทวารวดี “ศรีมโหสถ”. *อนุสาร อสท.* 51(11) : 106-115.

ภาคภูมิ น้อยวัฒน์. (2554, กันยายน). นครสรวงสองแควพิษณุโลก: อลังการแห่งราชธานีที่เคยสาบสูญ. *อนุสาร อสท.* 52(94) : 94-104.

ภาณุพงษ์ ไชยคง. (2553, เมษายน). จารึกสำโรงภาพสะท้อนสังคมพหุลักษณะในเมืองสงขลา. *สารคดี.* 25(302): 156-160.

มงคลสวัสดิ์ เหลืองวรพันธ์. (2553, กันยายน). อ่างทอง : พระสมเด็จพระไชโย หลวงพ่อโตองค์ใหญ่ วีรไทยใจกล้า คู่กล้าชาวมัง โด่งดังจักสาน ถิ่นฐานทำเครื่องทอง. *สารคดี.* 26(307) : 187-190.

รัชดา ธรภาค. (2550, มิถุนายน). ปราสาทเขาพระวิหาร หนึ่งในแดนปราสาทขอม. *สารคดี.* 23(268) : 183-187.

รัชดา ธรภาค. (2553, กรกฎาคม). แหล่งท่องเที่ยวประเภทชุมชนวิถีชีวิต. *อนุสาร อสท.* 51(1) : 114-116.

วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ. (2552, มิถุนายน). ภูผาศักดิ์สิทธิ์ และอรัญวาสีสองฝั่งโขง (ไทย-ลาว). *สารคดี*. 25(292) : 50-63.

วินัย บำรุงกิจ. (2553, มกราคม – มิถุนายน). ประวัติหลวงพ่อนาค พระพุทธรูปประจำโรงเรียนนายร้อย ตำรวจ. *วารสารโรงเรียนนายร้อยตำรวจ*. 1(1) : 181-186.

วีรวรรณ ภิญญรัตน์. (2552, มิถุนายน). นครศรีธรรมราช : เมืองประวัติศาสตร์พระธาตุทองคำ ชื่นฉ่ำ ธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม . *สารคดี*. 25(292) : 167-178.

วีรวรรณ ภิญญรัตน์. (2553, ตุลาคม). บางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ : บางกอกใหญ่เมืองหลวงใหญ่ในอดีต ป้อมวิชัยประสิทธิ์ พระราชวังเดิม เฉลิมพระนาม พระเจ้ากรุงธน งามน่ายนพระปรางวันอรุณเทิด พุทธคุณหลวงพ่อกษรนามขจรสมเด็จเจ้าวัดพลับ เลิศกิตติศัพท์หลวงปู่โตะวันประคองนำมาคู่สองฝั่ง คลองบางหลวง. *สารคดี*. 26(308): 195-198.

วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. (2552, มีนาคม). “กุลา” รุ่งสุดท้ายที่โนนใหญ่ (อุบลฯ). *สารคดี*. 25(287) : 44-48.

วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. (2553, กุมภาพันธ์). พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต อริยสงฆ์ของยุคสมัย. *สารคดี*. 25(300) : 146-183.

วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. (2553, เมษายน). ไส่ ชันจันทา ปริญาชวานานักต่อสู้. *สารคดี*. 25(302) : 96-116.

วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. (2553, สิงหาคม). เลตองคู ดำนานหมู่บ้านกะเหรี่ยงถายี. *สารคดี*. 26(306) : 86-115.

ศุภชัย ภักดิ์. (2550, กันยายน – ธันวาคม). นครกระเต็นค่อน : วิเคราะห์ความเชื่อและภาพสะท้อนของสังคม. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับพิเศษ*.

สิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์. (2550, มกราคม-มีนาคม). ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและ

สิงคโปร์ต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา. *สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*.

13(1) : 19-23.

สยามเมืองยิ้ม . (2550 , ธันวาคม). เทศบาลตำบลนางบวช ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว. *ผู้นำ*

ท้องถิ่น. 7(82) : 84-86.

สุเจน กรรพททธิ. (2550, เมษายน). แก่งคอย : ผู้คน สายน้ำ ขุนเขา ได้เงาหมอกควัน. *สารคดี*. 23(266) :

132-163.

สุเจน กรรพททธิ. (2551, มกราคม). เมื่อนักวิจัยไทย – กัมพูชาค้นหา “ราชมรรคา” ทางหลวงของพระเจ้า

ชัยวรมันที่ 7. *สารคดี*. 23(275): 30-37.

สุเจน กรรพททธิ. (2552, พฤษภาคม). เหมืองภูเบ็ญ – ภูคำ ความเจ็บทอ้งคำ และชีวิต. *สารคดี*. 25(291) :

34-38.

สุเจน กรรพททธิ. (2553, มิถุนายน). เอนก นาวิกมูล “ผมเปรียบตัวเองเป็นคนปะจุนประวัติศาสตร์”. *สาร*

คดี. 26(304) : 119-132.

สุคารา สุจฉายา. (2550, มีนาคม-เมษายน). สิ้นในน้ำที่ขุนสมุทรจีน. *จดหมายข่าว*. 11(65) : 3-4.

หัตสชัย บุญเนื่อง. (2553, กรกฎาคม). จากรอยลือถึงริ้วพรายในห้องน้ำสะแกกรัง. *อนุสาร อสท*. 50(12) :

78-91.

หัตสชัย บุญเนื่อง. (2553, กันยายน). สายน้ำจากกันบั้งแห่งภูเขา : ทองผาภูมิ. *อนุสาร อสท*. 51(2) : 90-102.

หัตสชัย บุญเนื่อง. (2553, ตุลาคม). เคลื่อนไหวไปบนเส้นทางแห่งดวงดาวและสายหมอก – ภูถ้ำกา. *อนุสาร*

อสท. 51(3) : 76-86.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2550, มีนาคม – เมษายน). ป่าช้าง : ถิ่นผ้าฝ้ายทอมือลือชื่อสาวงาม. *จดหมาย*

ข่าวฯ. 11(65) : 5-6.

เหมือนพิมพ์ สุวรรณกาศ. (2552, มีนาคม). พลังศรัทธาและสามัคคีของชาวเวียงป่าเป้าในประเพณีตานก๋วย

สลาก. *สารคดี*. 25(289) : 184-186.

อภิญญา บัณฑิตา อรุณภาพร. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). แนวทางในการพัฒนาและสื่อความหมายแหล่ง

ท่องเที่ยวแห่งใหม่บนทางรถไฟสายมรณะ. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 31(2) : 7-20.

อัมพวัน สองสมุทร. (2553, มิถุนายน). นุริรัมย์ : เมืองปราสาทหิน ถิ่นภูเขาไฟ ผ้าไหมสวย รวย

วัฒนธรรม. *สารคดี*. 26(304) : 183-190.

อภินันท์ บัวหัทธิตี. (2550, กุมภาพันธ์). เทียวเขาหลัก : ในวันที่พื้นดินถึงเกาะคอเขาแหล่งใหม่ที่มาแรง.

อนุสาร อสท. 47(7) : 40-44.

อภินันท์ บัวหัทธิตี. (2550, สิงหาคม). สะพานมิตรภาพ 2 เชื่อมสัมพันธ์สองฝั่งโขง เชื่อมโยงมุกดาหาร –

สะพานนะเขต. *อนุสาร อสท*. 48(1) : 42 – 58.

อภินันท์ บัวหัทธิตี. (2550, กันยายน). ขับรถเที่ยวแผ่นดินนักรบกล้า กาญจนบุรี สุดทางที่ด่านเจดีย์สาม

องค์. *อนุสาร อสท*. 48(2) : 54-65.

อภินันท์ บัวหัทธิตี. (2550, กันยายน). สนุกสบายที่อุทยาน. *อนุสาร อสท*. 48(2) : 54-65.

อภินันท์ บัวหัทธิตี. (2550, ตุลาคม). ลำพูนเมืองเล็กอาณาจักรใหญ่ แหล่งลำไย บ้านผ้าไหมผ้าฝ้าย ถิ่น

ไทยของ . *อนุสาร อสท*. 48(3) : 52-64.

อภินันท์ บัวหัทธิตี. (2552, สิงหาคม). ย้อนรอยสายน้ำตามรอยอารยธรรมลุ่มน้ำมูล. *สารคดี*. 50(1) : 64-76.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2553, เมษายน). หนีร้อนร่อนเร่ ชมทะเลเมืองประจวบคีรีขันธ์. *อนุสาร อสท.* 50(9) : 42-59.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2553, กันยายน). เทียวสังขละเล่าประวัติศาสตร์ –ชนชาติมอญ. *อนุสาร อสท.* 51(2) : 76-88.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2553, ตุลาคม). แกะรอยจันทราอุยากเนย์จากเศรษฐประดังศรีวัดสะประ. *อนุสาร อสท.* 51(3) : 62-74.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2553, มกราคม). ห้อยหลวงหอยหมอกป่าสว่น้ำใสตรงปายตรงจ่ายคามืองน่าน. *อนุสาร อสท.* 50(6) : 63-77.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2553, กุมภาพันธ์). ผาแดงนางไอ่อมตะนิยารักอีสาน. *อนุสาร อสท.* 50(7) : 44-61.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2554, สิงหาคม). ไหว้พระบึงพระกาฬ : เล่าตำนานแม่น้ำโขง. *อนุสาร อสท.* 52(1) : 70-84.

อภิรักษ์ บัวหัทธิตี. (2554, ตุลาคม). ฮูปแต้มสิมอีสาน : เล่าตำนานมหากาพย์ สองฝั่งโขง – สิบไซ. *อนุสาร อสท.* 52(3) : 49-62.

เอกพงษ์ ศรีทอง. (2552, พฤษภาคม). ชุมพร : ประตุภาคใต้ ไหว้เสด็จในกรม ชมไร่กาแฟเลหาดทรายรี ดิกกล้วยเล็บมือนาง ปั่นซื้อรังนก. *สารคดี.* 25(291) : 179-190.

เอกพงษ์ ศรีทอง. (2552, กันยายน). นครปฐม : สัมโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลงามสง่า พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า. *สารคดี.* 25(295) : 171-180.

เอกพงษ์ ศรีทอง. (2552, พฤศจิกายน). สุโขทัย : มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทยเล่นไฟลอยกระทง
ดำรงพุทธศาสนา งามตาผ้าตีนจก สักโลก สักการแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข . *สารคดี*.
25(298) : 187-196.

เอกพงษ์ ศรีทอง.(2553, มกราคม). นครสวรรค์ : เมืองสี่แคว แห่มังกร พักผ่อนบึงบอระเพ็ด ปลารสเด็ด
ปากน้ำโพ. *สารคดี*. 25(299) : 183-186.

เอกพงษ์ ศรีทอง. (2553, เมษายน). ระนอง : คอคอดกระภูเขาสหญา กาหยูหวานธารน้ำแร่ มุกแท้เมือง
ระนอง. *สารคดี*. 25(302) : 171-173.

เอกพงษ์ ศรีทอง. (2553, พฤษภาคม). ตรัง : เมืองพระยารัษฎา ชาวประชาใจกว้างหมอย่างรสเลิศ ถิ่นกำเนิด
เนื้ยางพารา เด่นสง่าดอกศรีตาล. *สารคดี*. 26(303) : 187-194.

เอกพงษ์ ศรีทอง. (2553, สิงหาคม). ขอนแก่น : พระธาตุขามแก่น เสียงแคนดอกคูน ศูนย์รวมผ้าไหม ร่วม
ใจผูกเสี่ยว เที่ยวขอนแก่นนครธรรม . *สารคดี*. 26 (306) : 171-177.

10. กลุ่มทิศทางการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

กฤษณวรรณ สุวรรณกาญจน์. (2554, พฤษภาคม – มิถุนายน). เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์

ท้องถิ่น จังหวัดยะลา. *จดหมายข่าวฯ*. 15(90) : 11.

เกรียงศักดิ์ เศรษฐพัฒน์นิช. (2552, ธันวาคม). ประวัติศาสตร์ การศึกษาและการศึกษาประวัติศาสตร์ของ

สังคมชนบทภาคเหนือ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. 3(3) : 119-172.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2553, พฤษภาคม – มิถุนายน). กลุ่มประวัติศาสตร์สองข้างทางกับการอบรมยูว

มัครุเทศก์ท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *จดหมายข่าวฯ*. 14(84) : 11-12.

ธีระวัฒน์ แสนคำ. (2554, มกราคม – กุมภาพันธ์). พิพิธภัณฑ์บ้านวังหาดและการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี

บ้านวังหาด. *จดหมายข่าวฯ*. 16(88) : 12-13.

บุญยั้ง ประทุม. (2553, สิงหาคม). พลังชุมชนท้องถิ่น : แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย. *ผู้นำท้องถิ่น :*

ศักยภาพใหม่ของปวงชน. 10(114) : 142-143.

ภัชราภรณ์ สาคำ. (2553, กันยายน – ตุลาคม). พัฒนาหรือทำลาย? เรื่องราวจากหนองหารบ้านท่าแร่

จังหวัดสกลนคร. *จดหมายข่าวฯ*. 15(86) : 9-10.

มานพ แก้วหยก. (2554, มกราคม – กุมภาพันธ์). สร้างพิพิธภัณฑ์เรือที่วัดศาลาแดงเหนือ. *จดหมายข่าวฯ*.

16(88) : 13-15.

รัตนา บุญมัธยะ โตสกุล. (2550). ชาวนาอีสาน ชาติไทย—และการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย. *วารสาร*

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 19(1) : 68 : 129.

รัศมี ชูทรงเดช; นัทธมน ภูริพัฒน์พงศ์. (2553 กรกฎาคม – ธันวาคม). อดีต ปัจจุบัน อนาคตของ
มานุษยวิทยาภายในประเทศไทย. *ดำรงวิชาการ*. 9(2) : 164-180.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2553, กรกฎาคม – สิงหาคม). พื้นชุมชนวม เมืองปอน เมื่อพลังท้องถิ่นตั้งรับ. *จดหมาย
ข่าวฯ*. 15(85) : 5-7.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2554, มีนาคม- เมษายน). การผนวกรัฐพิธีสู่พิธี “กรรมเมือง” ของท้องถิ่นที่แม่สาย.
จดหมายข่าวฯ. 16(89) : 5-6.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2554, มีนาคม- เมษายน). ตลาดสามชุกวันนี้. *จดหมายข่าวฯ*. 16(89) : 11-12.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2554 , พฤษภาคม – มิถุนายน). ผักพื้นบ้าน/อาหารท้องถิ่น : จุดเปลี่ยนจากเกษตร
อุตสาหกรรมสู่ฐานชีวิตยั่งยืน. *จดหมายข่าวฯ*. 15(90) : 4.

วีระ อภัยสุวรรณ. (2551 , กรกฎาคม). ชุมชนแออัดในเขตเมืองเก่าลำปาง พัฒนาการความขัดแย้งและการ
จัดการ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. 2(2) : 159-200.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2550, มกราคม – เมษายน). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการควบคุมทางสังคม : มิติทาง
สังคมวิทยาในกระบวนการยุติธรรม. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น)*. 24(1) : 18-
32.

สโรชา สิริวิชยกุล. (2553, พฤษภาคม - มิถุนายน). ดงแม่นางเมืองแก่นหลักแห่งการสร้างสำนึกและ
ประวัติศาสตร์ของคนท้องถิ่น . *จดหมายข่าวฯ*. 14(84) : 8-9.

สุดจิต นิมิตรกุล. (2550, มกราคม). มุมมองหนึ่งถึงบทบาทท้องถิ่นไทยในอนาคต. *วารสารดำรงราชานุ
ภาพ*. 3(7): 124-136.

สุคารา สุจฉายา. (2552, พฤศจิกายน- ธันวาคม). พื้นพิพิธภัณฑวัตถุด้วยแนวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.

จดหมายข่าวฯ. 14(81) : 5-6.

สีลาภรณ์ บัวสาย. (2552, ธันวาคม). พลังท้องถิ่น : บทสังเคราะห์งานวิจัยด้านชุมชน : วารสาร

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. 3(3) : 71-118.

อารีย์ ทองแก้ว. (2550). แนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นสุรินทร์. วารสารมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 12(1) : 53-62.

บรรณานุกรม

วิทยานิพนธ์

และงานวิจัย

บรรณานุกรมคัดสรรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

(วิทยานิพนธ์- สารนิพนธ์- งานวิจัย- รายงานค้นคว้าอิสระ)

ช่วงเวลาที่รวบรวมปีที่ตีพิมพ์ พ.ศ. 2550-2554(5)

1. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง- ชุมชน- วิถีชีวิต

- กมล สมิตติรัตน์.(2549).การเปลี่ยนแปลงวิถีของชาวสวนในคลองบางกรวย นนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2445-2511. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ประวัติศาสตร์).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (2552). ความสำคัญของเมืองสระบุรีในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ 2325 – 2550. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจน์ จรุงทอง. (2550). ประวัติศาสตร์ชุมชนอุร์กลาไวย้เกาะหลี่เป๊ะ จังหวัดสตูล ระหว่างปี พ.ศ. 2493-2549. งานค้นคว้าอิสระ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธารินี คิชฌิม. (2552). วิถีชีวิตเด็กขายดอกไม้ในชุมชนโค้งรถไฟยมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนสังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา พลขำนิ.(2549).ประวัติศาสตร์เมืองราชบุรี พ.ศ. 2310-2437.สารนิพนธ์ กศ.ม.(ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นลินี หนูพินิจ. (2551). ภาพยนตร์ไทยกับการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ว.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เนื่ออ่อน ขรัวทองเขียว. (2553). รัฐสยามกับล้านนา พ.ศ.2417-2476รัฐสยามกับล้านนา พ.ศ.2417-2476. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยชาติ สิงคี. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของเมืองท่าปัตตานี นครศรีธรรมราช สงขลา ระหว่าง พ.ศ. 2133-2231. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พงศศิริ เทพวงษ์. (2553). *ประวัติศาสตร์ชุมชนตลาดบางหลวง ร.ศ.122 อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรพรรณ ศรีศิริรัตน์.(2549).*ความสำคัญของชุมชนสองฝั่งคลองบางกอกน้อย ตั้งแต่สมัยอยุธยา-พ.ศ. 2516*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ประวัติศาสตร์).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพชรรุ่ง เทียนปิวโรจน์. (2552). *ตลาดกับวิถีชุมชนเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2199 – 2310*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภควุฒิ ทวียศ. (2551). *วิถีชีวิตชุมชนตลาดทำน่านนทบุรี พ.ศ. 2471-2526*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลัดดา สมมณี. (2549). *การจัดการปกครองมณฑลนครสวรรค์ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2438-2453*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาติ มณีโชติ. (2551). *จดหมายเหตุพระธาตุพนม: ความรู้หลายมิติเกี่ยวกับพระธาตุพนมจากการบันทึกการเดินทางของชาวต่างชาติ*. มหาสารคาม. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมชาติ มณีโชติ . (2554). *พระธาตุพนม: ศาสนสถานสถานศักดิ์สิทธิ์ในมิติด้านสัญลักษณ์ทางสังคมวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์ (ปร.ด. ไทศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล สุขเกษม. (2550). *ปัตตานีในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อริญชัย วรรณชาติ. (2553). *ความรู้เรื่องอีสานของชนชั้นนำสยาม พ.ศ. 2433 – 2475*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี จำปานิล. (2550). *ประวัติศาสตร์ชุมชนตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างปี พ.ศ. 2466-2544*. งานค้นคว้าอิสระ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

2. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น

- ปริมประภา แก้วละเอียด. (2551). การศึกษาวิเคราะห์หลักฐานประวัติศาสตร์ของชุมชนบริเวณลุ่มน้ำแม่กลองกรณีอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชณี กัลป์ยามคุณาวุฒิ. (2552). งานวิจัยแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ภาควิชาสารัตถะ. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฤทัยชนก ห่วงจริง. (2552). องค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยในประเทศไทย พ.ศ. 2469-2550. ปรินญาณิพนธ์ (ศศ.ม). ประวัติศาสตร์ไทย กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิธร คงจันทร์. (2552). การศึกษาสถานภาพความรู้เกี่ยวกับชาวจีนในสำเพ็งตั้งแต่ พ.ศ.2525-2550. งานค้นคว้าอิสระ คณะศิลปศาสตร์ (ประวัติศาสตร์). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สรายุทธ ทรัพย์สุข. (2552). การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางกายภาพของศาสนสถานภายในกรุงรัตนโกสินทร์จากแผนที่ประวัติศาสตร์พ.ศ. 2430- 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

3. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

- กิมลสิริ รุจิภาสพรพงศ์. (2550). การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาการทำข้าวหลามในชุมชนพระราม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พัฒนศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรวรรณ พนมวงศ์. (2553). กระบวนการฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชนตลาดน้ำเหล่าค้อหลัก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการชุมชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภากร ทองสุก. (2549). การศึกษาเรื่องการสร้างตุงของล้านนา. สารนิพนธ์ (กศ.ม. ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิทยา บุษรรัตน์. (2552). โครงการ “การแต่งพื้นบ้าน: การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา กรณีศึกษาหนังตะลุงและโนรา หลังปฏิรูปการปกครองสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ 2437-ปัจจุบัน). วิทยานิพนธ์ สถาบันทักษิณคดีศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พระมหาพิมล พรหมเมือง. (2550). วิถีพุทธ-พราหมณ์-ผี ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูบ่อน้ำจืดเพื่อสังคมที่ยั่งยืน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม. วัฒนธรรมศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวรรณตรี แซ่อึ้ง. (2550). ยุทธศาสตร์วัฒนธรรมด้านการศึกษาของมิชชันนารี คณะเพรสไบทีเรียนในเมืองเชียงใหม่ พ.ศ 2416-2484. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วสันต์ ภูเกิดพิมพ์. (2550). การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการทำโลงศพเพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม. วัฒนธรรมศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชาธร พรหมวิอินทร์. (2552). วิธีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิ. พ.ศ. 2500-2550. ปริญญาานิพนธ์ (ศศ.ม.) ประวัติศาสตร์ไทย กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี ปิ่นทอง. (2552). การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานภูมิปัญญาด้านโหราศาสตร์ของลาวครั้งเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม. วัฒนธรรมศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

4. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ-สังคม-การศึกษา

- กัลยวีดี เรื่องเลข. (2552). พัฒนาการด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4-7 (พ.ศ 2520-2539). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กำพล จำปาพันธ์. (2552). ข้าเจือง: กบฏผู้มีบุญในพระราชอาณาเขตสยาม พ.ศ.2419-2429. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพนธ์ สิริทรภูมิ. (2550). การค้าโคกระบือในกลุ่มน้ำมูลตอนล่าง พ.ศ 2435-2535. สารนิพนธ์ กศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัญจิกา กล่อมสุวรรณ. (2552). การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ 2439-2475. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ขวัญสุดา เสงสมบุญ. (2552). การค้าต่างประเทศของเมืองนครศรีธรรมราชสมัยต้นรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภิด สารเสนา. (2553). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแจ่มเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิรัชชาติ สันติยะศ. (2551). การสร้าง "พระราชชายาเจ้าดารารัศมี" ให้เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ ทศวรรษ 2500 - ปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ประวัติศาสตร์ เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรวัดน์ บุญยะกาญจน์. (2549). บทบาทของพระมณฑลเทศาภิบาลในด้านสังคม ระหว่าง พ.ศ. 2459-2502. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชฎาพร จินชานนา. (2549). การวิเคราะห์สังคมเมืองน่านจากกฎหมายอาณาจักรหลักคำ (พ.ศ. 2395-2451). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชยันต์ ออไอสุญ. (2551). สภาพเศรษฐกิจมณฑลราชบุรี พ.ศ 2437-2453. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ชัยพงษ์ สำเนียง. (2551). *พลวัตการสร้างและการรับรู้ประวัติศาสตร์เมืองแพร่ พ.ศ. 2445 – 2549.*
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ประวัติศาสตร์ เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยรัฐ เกาะไพศาลสมบัติ. (2550). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ.2589-2544.*
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลิต จันทะศรี. (2553). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ผังกราฟิก
 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
 (หลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐจิรา กาญจนศิลป์. (2551). *การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2500-2540.*
 วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร.
- ศุติดา โพธิ์ทองคะนอง. (2552). *นโยบายการพัฒนาของรัฐบาลไทยที่มีต่อสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.
 2481-2529.* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทรงศักดิ์ ปัญญา. (2551). *การยึดที่ดินเอกชนโดยชาวบ้านในเขตจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ พ.ศ. 2533-2543.*
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนัญชัย รสจันทร์. (2550). *สภาพเศรษฐกิจของเมืองอุบลราชธานี ระหว่าง พ.ศ. 2335-ทศวรรษที่ 2460.*
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- นพภัสสร มาเทียน. (2549). *ประวัติการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ.2518-2546).*
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวชนก วิเศษวิทยานุกาศศตร์. (2550). *บทบาทด้านการเมืองและสังคมพระราชชายาเจ้าดารารัศมีที่มีผลต่อ
 การเปลี่ยนแปลงของจังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2416-2476).* วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นวลมรกต ทวีทอง. (2550). *สภาพสังคมของเมืองจันทบุรีและเมืองตราดภายใต้การยึดครองของฝรั่งเศส
 จนถึงสิ้นสุดการปกครองแบบเทศาภิบาล พ.ศ.2436-2476.* วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรัตน์ มุมทอง. (2550) *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคที่มาจากภาษาเขมรถิ่นไทยกับลักษณะทาง
 ภูมิศาสตร์จังหวัดสุรินทร์.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นันทยา ศรีวรินทร์. (2552). การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและสังคมเมืองตะกั่วป่า พ.ศ. 2434-2475. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นันทาวดี ไทรแก้ว. (2550). พัฒนาการทางเศรษฐกิจจังหวัดพังงา พ.ศ. 2474-2544. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษดี เวทยากร. (2549). พัฒนาการทางประวัติศาสตร์และความสำคัญของเมืองชัยภูมิ สมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2394). สารนิพนธ์ (กศ.ม. (ประวัติศาสตร์)) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรัชญ์ ศิริชัยศิริโกศล. (2550). การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของมณฑลนครราชสีมา พ.ศ. 2434-2476. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปราการ กลิ่นฟุ้ง. (2550). การเสด็จพระราชดำเนินท้องที่ต่างจังหวัดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๕๓๐. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรัชญ์ ศิริชัยศิริโกศล. (2550). การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของมณฑลนครราชสีมา พ.ศ. 2434-2476. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัฐพล กรีธีระชาดา. (2551). การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของเมืองนครชัยศรี พ.ศ. 2439-2469. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วราภรณ์ เรืองศรี. (2550). การค้ากับเครือข่ายความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในล้านนา ก่อนการสถาปนา ระบบเทศบาล. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัตน์ ลีนินคม. (2550). พัฒนาการเศรษฐกิจชุมชนบ้านกง หมู่ 1 ตำบลกง อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุกัญญา มานะวารกุล. (2550). การจัดการศึกษาของนครปฐมระหว่าง พ.ศ. 2428 - 2542. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพิศ โตใหญ่. (2553). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประจวบคีรีขันธ์อันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรด พ.ศ. 2510-2538. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อังคณา แสงสว่าง. (2550). *บทบาททางเศรษฐกิจของชาวจีนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่าง พ.ศ 2398-2475*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

---

5. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น

- จันทร์แจ่ม สุกสว่าง. (2550). ความเปลี่ยนแปลงและความสืบเนื่องในวิถีชีวิตของชุมชนชาวไทยคริสต์เชื้อสายเวียดนามในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. 2482-2504. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญยุทธ สุทธิพิท, พระมหา. (2552). การสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวผู้ไทย เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุติมา เชนะโยธิน. (2551). ชุมชนชาวไทยโซ่งหมู่บ้านคอนทราย จังหวัดนครปฐม : การศึกษาพัฒนาการทางเศรษฐกิจของชุมชนระหว่างปี พ.ศ. 2504-2549. วิทยานิพนธ์ อ.ม (ประวัติศาสตร์). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงกลม เวชวงศ์. (2553). กระบวนการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนในบริบทของการท่องเที่ยวผ่านหอวัฒนธรรมพื้นบ้านและตลาดทำน้ำ : ศึกษากรณีชุมชนยวน ตำบลบ้านตาล อำเภอเสนาไห้ จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูทธ สายค่อเนื่อง. (2551). บทบาทด้านการแพทย์ของมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2410-2445. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประสิทธิ์ พงศ์อุดม. (2550). คริสต์ศาสนากับการมีส่วนร่วมในพัฒนาการทางสังคมของลำปาง : ศึกษาบทบาทมิชชันนารีอเมริกันระหว่าง ค.ศ.1880-1940(พ.ศ.2423-2483). วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิพัฒน์ กระแจะจันทร์. (2550). การสร้างภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาในสังคมไทย ระหว่างทศวรรษ 2420 ถึง ทศวรรษ 2520. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญภา หมอนสะอาด. (2550). ภาพลักษณ์ของชาวจีนในเมืองไทยที่ปรากฏในนวนิยายไทย พ.ศ.2512-2533. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจน์ หาเรือนทรง. (2553). พัฒนาการพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิจุพันธ์ ไทรโพธิ์ศรี. (2553). การปรับตัวและการดำรงอยู่ของชุมชนลาวโขงกรณีศึกษา บ้านเกาะแรด อำเภอ
บางเลน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (พัฒนศึกษา). นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

วริษา วงษ์วิเชียร. (2551). ความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่นับถือศาสนาคริสต์นิกาย
โรมันคาทอลิก : กรณีศึกษาหมู่บ้านญวน อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(ไทยคดีศึกษา). นนทบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์. (2553). ชีวิตสามัญชนจีนในกรุงเทพฯ ระหว่าง พ.ศ. 2500-2517. เชียงใหม่: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อดิศร สักดิ์สูง. (2553). รายงานการวิจัย ผู้หญิงในสังคมชนบท : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ บริเวณ
คาบสมุทรมณฑลพะจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504-2550. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ .

6. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในการท่องเที่ยว

- ชัยสิทธิ์ คำรงค์เจริญ. (2550). การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเชิงอนุรักษ์โดยมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาภูผายนต์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชรินทร์พรรณ อะสีกรัตน์. (2553). การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับวิถีชีวิตชุมชน:กรณีศึกษา ตลาดน้ำ อัมพวา อำเภอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ชนบทศึกษาและการพัฒนา). ปทุมธานี. สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถนอมจิตต์ รื่นเรือง. (2550). พัฒนาการการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2489-2549. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- นดา ศรีสะอาด. (2552). ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มุสลิมสยาม : มัสยิดต้นสน. วิทยานิพนธ์ สด.บ. (สถาปัตยกรรมศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พัฒนศักดิ์กร อรรถาศิลป์. (2552). วิถีชุมชนเลียบคลองมหาสวัสดิ์กับการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

7. กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย (ปัจจุบัน-อนาคต)

จุฑารัตน์ จิตต์ถนอม. (2552). การศึกษาสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในวัดป่าโนนสวรรค์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยสิทธิ์ ดำรงวงศ์เจริญ. (2550). การจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเชิงอนุรักษ์โดยมีส่วนร่วมของชุมชน : กรณีศึกษาภูผายนต์ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชลธิรา สัตยาวัฒนา. (2552). โครงการสิทธิชุมชนท้องถิ่นจากจารีตประเพณีสู่สถานการณ์ปัจจุบัน : การศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางนโยบายสิทธิชุมชนท้องถิ่นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศูนย์ไทย-เอเชียศึกษา. กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

นวลน้อย ธนะชัยศรี. (2552). การศึกษาศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บังอร ทาประเสริฐ. (2552). ตลาดน้ำวัดลำพญา : การจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยมีส่วนร่วมของชุมชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปิ่นฉัตร สินธุสอาด. (2552). วัฒนธรรมนาเกลือ : รูปแบบการผลิต การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการพัฒนาอาชีพการทำนาเกลือบริเวณชายฝั่งทะเลภาคกลางของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปร.ด (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประจักษ์ ไม้เจริญ. (2552). การอนุรักษ์และพัฒนารูปแบบการแสดงหุ่นกระบอกพื้นบ้านภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ปร.ด (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระครูปลัดจิตรกร กล้วยไม้งาม. (2552). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในวัดมอญโดยมีส่วนร่วมของชุมชนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พระครูมงคลวิลาส บุญโสม. (2552). *การจัดการตลาดน้ำบางน้ำผึ้งแบบมีส่วนร่วมเพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พินทร คาวเรือง. (2552). *กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดพุทธมงคล ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มิ่งขวัญ ชนไฟโรจน์. (2551). *แนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาเอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์กุลในภาคอีสาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เริงฤทธิ์ พลนามอินทร์. (2552). *บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนาตามแนวพุทธศาสนาในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ปร.ค (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตติกาล หินแก้ว. (2551). *ความเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอมือง จังหวัดลำพูน (พ.ศ.2533-ปัจจุบัน)*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ประวัติศาสตร์) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิรินทิพย์ พันธุ์มัจฉาพ. (2552). *การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุจารีย์ จรัสด้วง. (2552). *การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไสว เสนาราช. (2551). *พัฒนาการด้านภูมิปัญญาและความเชื่อในพิธีกรรมเกี่ยวกับการตายของคนจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ปร.ค (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อเนก อัจฉิชัย. (2551). *แนวทางการฟื้นฟูประเพณีบุญชะเหวดของชาวมุสลิมชาวไทย จังหวัดมุกดาหารเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อธิการ สุขศรี. (2550). *การศึกษาพุทธศิลป์ในจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วัฒนธรรมศาสตร์) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อ่างทอง บูลูเสอรืม. (2550). วัฒนธรรมซ้าง : การอนูรัถัษัและรูปแบบการจั้ดการซ้างในประเทสไทย.
วิทธานิพนัษั ปร.ค (วัฒนธรรมศาสตรั) มหาสารคาม: บัฒจัตวิทธานัลัย มหาวิทธานัลัยมหาสารคาม.

ภาคผนวก

ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

จากบรรณานุกรมคัดสรร (สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ) ระหว่าง พ.ศ. 2550-2554

จากการที่ได้สำรวจงานวิชาการประเภทหนังสือ ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2550-2554 จากสาขาวิชาการศึกษาต่างๆ เช่น สาขาประวัติศาสตร์ สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นต้น พอที่จะสามารถจำแนกงานออกได้เป็น 6 กลุ่มงาน คือ

1. กลุ่มงานด้านวิถีชุมชน
2. กลุ่มงานด้านการท่องเที่ยว
3. กลุ่มงานด้านวัฒนธรรมและประเพณี
4. กลุ่มงานด้านองค์ความรู้และทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์
5. กลุ่มงานด้านเศรษฐกิจ-สังคม และกลุ่มชาติพันธุ์
6. กลุ่มงานด้านหลักการของประวัติศาสตร์ และกลุ่มงานด้านบุคคลสำคัญ

ในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2550-2554) ที่ผ่านมา การศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบวิทยานิพนธ์เท่าที่รวบรวมได้ทั้งหมดมีประมาณ 228 เล่ม แบ่งเป็นงานวิถีชุมชน 86 เล่ม งานด้านการท่องเที่ยว 51 เล่ม งานด้านวัฒนธรรม 27 เล่ม งานด้านองค์ความรู้ 15 เล่ม งานด้านทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ 5 เล่ม งานด้านเศรษฐกิจและสังคม 12 เล่ม งานด้านกลุ่มชาติพันธุ์ 12 เล่ม งานด้านหลักการของประวัติศาสตร์ 8 เล่ม งานด้านบุคคลสำคัญ 1 เล่ม และไม่มีงานด้าน โบราณคดีท้องถิ่น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าแนวโน้มในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าผู้ศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจศึกษาในด้านวิถีชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ภาพรวมของงานด้านหนังสือเกี่ยวกับท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของการดำรงชีวิตของคนในชุมชนนั้นๆ ก็จะมีวิถีชีวิตเฉพาะพื้นที่ ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนนั้นๆ ให้มีความแตกต่างจากชุมชนในที่อื่นๆ กล่าวคือ แต่ละชุมชนก็จะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างความแตกต่างให้กับชุมชน ด้วยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้มีผู้สนใจศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากความต่างเหล่านี้ได้สะท้อนออกมาในรูปแบบของการประกอบอาชีพและการอยู่ร่วมกันในสังคม จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนความเป็นตัวตนของชุมชนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษารวบรวมงานด้านหนังสือเกี่ยวกับท้องถิ่นในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ผู้ศึกษาคาดว่างานด้านหนังสือที่ศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นในอนาคต จะเป็นงานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและงานด้านวิถีชีวิตชุมชนที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ เนื่องจากแต่ละชุมชนก็จะมีจุดเด่นหรือจุดสำคัญที่ไม่เหมือนชุมชนอื่นๆ

และผู้ที่จะศึกษาก็ไม่ใช่ว่าใครที่ไหน ก็คือคนในชุมชนนั้นๆ ที่ต้องการให้ความสำคัญกับชุมชนของตัวเอง ให้ชุมชนตัวเองเป็นที่รู้จักและมีตัวตนอยู่ในสังคมเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ นั่นเอง

สำหรับงานเขียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในช่วงระยะเวลา 5 ปีนี้ประกอบด้วยงานของนักประวัติศาสตร์สมัครเล่นที่มีความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นออกมาหลายเล่ม เช่น งานของ สมบัติ พลายน้อย สุจิตต์ วงษ์เทศ เป็นต้น และจากการทำงานเขียนถูกควบคุมจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ หรือศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ทำให้มีผู้สนใจค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น และหัวข้อที่นำมาวิจัยก็เพิ่มความหลากหลาย เนื่องจากมีการตื่นตัวด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้นักวิชาการด้านท้องถิ่นศึกษาในประเทศไทยตื่นตัวและสนใจนำเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม และด้านอื่นๆ มากขึ้นในปัจจุบัน ที่มีการดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาเหมือนทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าผู้สนใจยังคงเป็นคนกลุ่มเดิมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการที่คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพบว่ามีการศึกษาผ่านหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใหม่ๆ ที่เปิดเผยออกมามากขึ้น และรวมทั้งการตรวจสอบหลักฐานและความรู้เดิม น่าจะทำให้มีการเปิดประเด็นใหม่ๆ ในการศึกษาทางประวัติศาสตร์ให้กว้างขวางนำต้นตื้นต้นมากขึ้น โดยเฉพาะในด้าน ยุคสมัยและประเด็นปัญหา

ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

จากบรรณานุกรมคัดสรร (สิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร) ระหว่าง พ.ศ. 2550-2554

สถานภาพความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นบทความทางวิชาการในปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกตีพิมพ์ในวารสารประเภทต่างๆ เช่น วารสารประเภทวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และวารสารประเภทกึ่งวิชาการ เช่น ศิลปวัฒนธรรม เมืองโบราณ เป็นต้น ซึ่งการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีตนั้น จะมีการนำเสนอประเด็นหลักโดยเน้นที่ตัวบุคคลหรือบทบาทของผู้นำในแต่ละท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับอำนาจของรัฐในขณะนั้น ส่วนบทบาทของภาคประชาชนมิให้เห็นนัยยะ โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดของประวัติศาสตร์กระแสหลักหรือประวัติศาสตร์ชาติ และงานส่วนใหญ่จะถูกตีพิมพ์อยู่ในวงจำกัดสำหรับผู้อ่านเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ซึ่งในระยะหลังๆ บทความเหล่านี้จะมีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากทั้งในด้านเนื้อหา แนวคิด มุมมองและวิธีการศึกษา สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกำหนดนิยามความหมายของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นขึ้นมาใหม่แทนสิ่งที่เราเข้าใจกันมาแต่เดิม

ในช่วงต้นทศวรรษที่ 2550 มีการตีพิมพ์งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนโบราณต่างๆ ในอดีตมากขึ้น ถึงแม้ว่าความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของคนสังคมหรือแม้กระทั่งคนในท้องถิ่นนั้นๆเองจะยังมีไม่มากนักก็ตาม แต่แนวทางในการเขียนหรือการศึกษาเริ่มมีมากขึ้น จึงนับได้ว่าเป็นการขยายขอบเขตของการศึกษาประวัติศาสตร์ให้กว้างออกและมีประเด็นในการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น และในขณะเดียวกันยังได้มีการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชุมชน หมู่บ้านและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ภายในดินแดนไทย นอกจากนี้ยังมีงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวที่ถูกต้องตีพิมพ์ในนิตยสาร อ.ส.ท. โดยอาศัยการดำเนินธุรกิจทางการท่องเที่ยวเป็นจุดขายหลักในงานเขียนเพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ซึ่งงานเหล่านี้ได้มุ่งเน้นเพื่อส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศไทยที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กอปรกับคนในสังคมไทยปัจจุบันสามารถเข้าถึงสื่อชนิดนี้ได้ง่ายกว่าสื่อประเภทอื่นๆ และเริ่มมีงานเขียนที่มุ่งนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการถูกขูดรีด ความไม่เสมอภาคกัน เป็นต้น และสิ่งที่เป็นลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของงานเขียนประเภทนี้คือ ผู้เขียนบทความมีการใช้ข้อมูลภายในท้องถิ่นเพื่อประกอบการนำเสนอบทความเป็นหลัก ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการศึกษาประวัติศาสตร์ในกระแสหลักที่อาศัยแต่หลักฐานของศูนย์กลางอำนาจรัฐเท่านั้น

จากการศึกษาของคณะผู้วิจัยพบว่า หัวเรื่องหรือประเด็นหลักที่ได้มีการเขียนขึ้นและถูกตีพิมพ์เป็นบทความในวารสารตั้งแต่ปี 2550-2554 หรือในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ในระดับหนึ่งว่า เนื้อหาหลักจะเน้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งวารสารที่นับได้ว่าเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้จากผู้เขียนสู่ผู้อ่านนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มของนิตยสารสารคดี และวารสารเมืองโบราณ ภายใต้อิทธิพลของนักวิชาการรุ่นใหม่ของมูลนิธิเล็ก - ประไพ วิริยะพันธุ์ ที่มีบทบาทหลักในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นในประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เช่น คุณวลัยลักษณ์ ทรงศิริ คุณสุศุทธา สุจฉายา และคุณณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ผลิตงานเขียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นออกมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีวารสารทางวิชาการท้องถิ่นของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในส่วนภูมิภาค เช่น วารสารจอมบึง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง จังหวัดราชบุรี วารสารช่อพะยอม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นต้น ซึ่งวารสารเหล่านี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่งานวิจัยของนักศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกของสถาบันดังกล่าว ซึ่งบทความส่วนหนึ่งนั้นนิสิตนักศึกษาได้สรุปมาจากงานวิจัยของตนเองและเขียนเป็นบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารของมหาวิทยาลัยก่อนที่จะทำเรื่องเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่ทางมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนด รวมถึงการออกวารสารรวมบทความเพื่อตีพิมพ์งานวิจัยของคณาจารย์ในสถาบันการศึกษานั้นๆ ให้เป็นที่รับรู้กันในวงกว้างและสามารถนำมาใช้อ้างอิงได้ในเชิงวิชาการต่อไป ในรูปแบบของบทความและหนังสือที่รวมบทความ

กล่าวโดยสรุป เนื้อหาหลักของบทความในวารสารที่ตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ.2550-2554 จะเน้นในเรื่องของการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเกือบทุกภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับบทบาทของคนในท้องถิ่นและต้องการที่จะสื่อให้คนในท้องถิ่นรับรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของตนเองให้มากที่สุดมากกว่างานเขียนที่เป็นวิชาการอย่างในอดีต ซึ่งผู้คนที่สนใจสามารถศึกษาและรับรู้ได้จากบทความในวารสารเหล่านี้ โดยผู้เขียนส่วนใหญ่จะมีความชำนาญและมีประสบการณ์ในการลงพื้นที่ศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยตัวเองมาอย่างต่อเนื่อง เช่น รศ.ศรีศักร วัลลิโภดม รศ.ดร.จิราภรณ์ สถาปนวรรณะ คุณธีระวัฒน์ แสนคำ เป็นต้น ทำให้งานเขียนเหล่านี้เต็มไปด้วยสีสันและมีเนื้อหาที่ชวนติดตามมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของปริมาณงานเขียนในด้านเศรษฐกิจและงานเขียนด้านสังคม วัฒนธรรม ในลำดับที่รองลงมาจากท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ต่างก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการศึกษาในประเด็นหรือมุมมองเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นใหม่ๆ ที่เติบโตขึ้นอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งความต้องการเหล่านี้ล้วนสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นสังคมไทยปัจจุบันอยู่มากเช่นกัน

ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

จากบรรณานุกรมคัดสรร (สิ่งพิมพ์ประเภทวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัย) ระหว่าง พ.ศ. 2550-2554

จากการที่ได้สำรวจงานวิชาการประเภทวิทยานิพนธ์(ปริญญาโท) สารนิพนธ์ และงานวิจัย ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2550-2554 จากสาขาวิชาการศึกษาต่างๆ เช่น สาขาประวัติศาสตร์ สาขาสังคมวิทยา และสาขาวัฒนธรรมศาสตร์ เป็นต้น พอที่จะสามารถจำแนกงานออกได้เป็น 6 กลุ่มงาน คือ

1. กลุ่มงานด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. กลุ่มงานด้านวิถีชุมชน
3. กลุ่มงานด้านชาติพันธุ์
4. กลุ่มงานด้านวัฒนธรรมและประเพณี
5. กลุ่มงานด้านองค์ความรู้
6. กลุ่มงานด้านการท่องเที่ยว

ในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2550-2554) ที่ผ่านมา การศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบวิทยานิพนธ์เท่าที่รวบรวมได้ทั้งหมดมีประมาณ 88 เล่ม แบ่งเป็นงานด้านเศรษฐกิจและสังคม 41 เล่ม งานด้านวิถีชุมชน 18 เล่ม งานด้านชาติพันธุ์ 13 เล่ม งานด้านวัฒนธรรมและประเพณี 7 เล่ม งานด้านองค์ความรู้ 5 เล่ม และงานด้านการท่องเที่ยว 4 เล่ม ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าแนวโน้มในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าผู้ศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจศึกษาในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ภาพรวมของงานด้านวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของการทำมาหากินโดยใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนในชุมชนนั้นๆ ก็จะมีวิถีชีวิตเฉพาะพื้นที่ ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนนั้น ให้มีความแตกต่างจากชุมชนในที่อื่นๆ กล่าวคือ แต่ละชุมชนก็จะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างความแตกต่างให้กับชุมชนด้วยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้มีผู้สนใจศึกษาในเรื่องเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากความต่างเหล่านี้ได้สะท้อนออกมาในรูปแบบของการประกอบอาชีพและการอยู่ร่วมกันในสังคม จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนความเป็นตัวตนของชุมชนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

จากกรศึกษารวบรวมงานด้านวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับท้องถิ่นในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ผู้ศึกษาคาดว่างานด้านวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นในอนาคต จะเป็นงานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและงานด้านวิถีชีวิตชุมชนที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ เนื่องจากแต่ละชุมชนก็จะมีจุดเด่นหรือจุดสำคัญที่ไม่เหมือน

ชุมชนอื่นๆ และผู้ที่ศึกษาไม่ใช่ใครที่ไหน ก็คือคนในชุมชนนั้นๆ ที่ต้องการให้ความสำคัญกับชุมชนของตัวเอง ให้ชุมชนตัวเองเป็นที่รู้จักและมีตัวตนอยู่ในสังคมเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ นั่นเอง

สรุปภาพรวม

ความเคลื่อนไหวและแนวโน้มในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

จากบรรณานุกรมคัดสรร ระหว่าง พ.ศ. 2550-2554

ท้องถิ่นนั้นมีความหมายอย่างกว้างๆ คือ พื้นที่หรือชุมชนที่อยู่นอกศูนย์กลางอำนาจ นั้นหมายความว่านอกเมืองหลวงหรือนอกกรุงเทพฯ นั้นเอง แต่ทั้งหมดนี้ไม่ใช่ความหมายที่แท้จริงของท้องถิ่น ท้องถิ่นมีความหมายที่ลึกซึ้งมากกว่านั้นหลายเรื่อง เช่น ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน ประวัติศาสตร์จากภายในประวัติศาสตร์ของมวลชน ประวัติศาสตร์จากข้างล่าง ประวัติศาสตร์การใช้ทรัพยากร ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทยเริ่มมีขึ้นอย่างจริงจังภายหลัง พ.ศ. 2516 นับจนถึงปัจจุบันก็ร่วม 40 ปีแล้ว เมื่อมองย้อนกลับไปที่จะเห็นว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้เติบโตขึ้นพอสมควรและก้าวหน้ามากขึ้นตามลำดับ ดังปรากฏเป็นองค์ความรู้ในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังได้พัฒนาแนวความคิดและวิธีการศึกษาขึ้นมาอย่างน่าสนใจยิ่ง โดยเฉพาะจากนักสังคมศาสตร์สาขาต่างๆ ที่หันมาให้ความสนใจศึกษาท้องถิ่นในมิติประวัติศาสตร์มากยิ่งขึ้น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในระยะหลังๆ จึงมีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากทั้งในด้านเนื้อหา แนวคิด มุมมองและวิธีการศึกษา สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดนิยามความหมายของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นขึ้นมาใหม่แทนสิ่งที่เข้าใจกันมาแต่เดิม

แต่เดิมนั้น เป็นที่เข้าใจและรับรู้กันโดยทั่วไปว่าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ก็คือการศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองอื่นที่มีใช้ศูนย์กลางอำนาจรัฐ การสัมมนาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่รุ่งเรืองอย่างมากในช่วงทศวรรษ 2529 ก็จะเป็นเรื่องราวประวัติของจังหวัดต่างๆ ที่ได้พัฒนาอยู่ในกรอบของประวัติศาสตร์แห่งชาติ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ทางการเมืองกับศูนย์กลางเป็นหลัก แม้ว่าในช่วงนี้จะมีการศึกษาเรื่องอื่นๆ เพิ่มขึ้น แต่ประเด็นเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ภาษา หรือวรรณกรรม ก็จะเป็นส่วนประกอบที่แยกโดดๆ ออกจากกิจกรรมด้านอื่นๆ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมักเป็นการศึกษาที่ตัดขาดออกจากวิถีชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ฉะนั้น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในช่วงดังกล่าวก็ยังคงเน้นไปที่ประวัติของเมืองและตัวผู้นำโดยมีเรื่องราวของประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่น้อยมาก

ครั้งตั้งแต่ประมาณปลายทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา กระแสของประวัติศาสตร์แนวใหม่ก็เริ่มปรากฏขึ้นคือ เป็นการศึกษาเรื่องของหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งส่วนสำคัญเป็นผลงานของนักสังคมศาสตร์สาขาต่างๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ มานุษยวิทยา สังคมวิทยา เป็นต้น

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบใหม่นี้ มุ่งศึกษากิจกรรมหรือประสบการณ์ต่างๆ ด้านของสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ โดยเน้นให้ความสำคัญไปที่ตัวประชาชนในฐานะผู้สร้างและเป็นเจ้าของประวัติศาสตร์ ทั้งนี้โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วย การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในลักษณะนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจถึงความเป็นมาของวิถีของประชาชน ได้อย่างรอบด้านและลึกซึ้ง

ปัจจุบัน สังคมไทยมีแนวโน้มที่จะเข้าใจและเห็นความสำคัญของคนในท้องถิ่นให้เข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น นี่คือหนทางใหม่ที่จะช่วยฟื้นฟูทั้งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤติต่างๆ

ปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประวัติศาสตร์จะมีค่าเท่ากับชาติก็คือส่วนประกอบที่หลากหลายของท้องถิ่นนั่นเอง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงจะเพิ่มตัวละครจำนวนมากเข้าไปในประวัติศาสตร์ชาติ โดยเห็นความสัมพันธ์ของคนจำนวนมากที่โลดแล่นอยู่ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแนวใหม่เป็นสิ่งที่ท้าทายให้ค้นหาเพราะไม่ใช่สิ่งที่ถูกกำหนดเอาไว้แล้วโดยกรอบประวัติศาสตร์ชาติ แต่เป็นประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตและใกล้ชิดกับคนจำนวนมาก เป็นประวัติศาสตร์ที่เต็มไปด้วยการต่อสู้ เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้ทุกโอกาส และต้องได้รับการส่งเสริมมากยิ่งขึ้นทั้งในส่วนของรัฐและเอกชนที่เริ่มเข้าใจในตัวคนและชีวิตของชุมชนท้องถิ่นมากขึ้นตามลำดับ

ภาพลักษณ์ของการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในช่วงทศวรรษ 2550 ถือเป็นยุครุ่งเรืองของงานเขียนและงานวิจัย ซึ่งมีปรากฏการณ์สำคัญ คือ การขยายตัวของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากเดิมที่จำกัดตัวอยู่กับกลุ่มคนแคบๆ มาสู่คนหมู่มาก ซึ่งเป็นผลจากการผลักดันทางการเมืองและสังคม และผลจากการขยายตัวของหลักสูตรอุดมศึกษาไทยตามมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยราชภัฏในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น วัฒนธรรมศาสตร์ ไทยศึกษา พัฒนาชุมชน ชนบทวิทยา เป็นต้น ทำให้มีความเปิดกว้างแก่ครูอาจารย์จากท้องถิ่นชนบท ที่มีการให้การศึกษาเพิ่มเติมขั้นสูง ทำให้งานค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ไทย ไม่เพียงเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังสามารถเปิดไปสู่การศึกษาประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนอกเมืองหลวงมากขึ้น รวมทั้งประวัติศาสตร์ของภาคอีสานด้วย

งานประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมสมัยของชุมชน ระดับหมู่บ้านหรือไม่กี่กลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นการพิจารณาความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น

มีการตีพิมพ์ผลงานเหล่านี้ในวารสารสำคัญ เช่น เมืองโบราณ ศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นวารสารกึ่งวิชาการ ที่มีปรากฏผลงานวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากกว่าวารสารทางวิชาการ เช่น วารสารสมาคมประวัติศาสตร์ฯ วารสารประวัติศาสตร์ และวารสารของคณะในมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประการสำคัญ งานเขียนที่ปรากฏในวารสารกึ่งวิชาการยังมีความหลากหลายสูงในด้านเนื้อหา ในขณะที่งานที่ปรากฏในวารสารทางวิชาการมักเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเฉพาะด้าน

มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการศึกษา มีการพยายามในการอธิบายโครงสร้างทางสังคมของชุมชนรอบนอก ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างชุมชนกับศูนย์กลางเศรษฐกิจการเมือง และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบจารีตท้องถิ่น ประการสำคัญ คือ ความเปลี่ยนแปลงในด้านการใช้หลักฐานในงานของนักวิชาการและนักวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาโดยหันมาศึกษาและใช้หลักฐานที่เป็นเอกสาร ประวัติศาสตร์บอกเล่า และตำนานพื้นเมืองมากขึ้น ในขณะที่แต่เดิมนั้น นักวิชาการสถาบันอุดมศึกษามักจะเน้นแต่การใช้หลักฐานที่เป็นเอกสารของทางราชการเป็นหลัก

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ถึงสถานภาพของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ.2550-2554 (ทั้งนี้อาจรวมถึง พ.ศ.2549 และต้นปี 2555 บ้างเท่าที่จะสามารถรวบรวมได้) โดยคณะผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่นในประเทศไทยที่เป็นเอกสารภาษาไทย เช่น หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์และงานวิจัย เป็นต้น ระหว่าง พ.ศ.2550-2554 เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงพัฒนาการของประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่นในประเทศไทยในช่วงระยะเวลาดังกล่าว สถานภาพความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ตีพิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ.2550-2554 จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยสัมพันธ์กับสภาพสังคมภายในประเทศ ซึ่งธรรมชาติของประวัติศาสตร์หรือการเขียนประวัติศาสตร์นิพนธ์มักจะเชื่อมโยงกับสิ่งที่ถูกมองว่าเป็นประเด็นสำคัญในยุคที่มันถูกเขียนขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งสามารถแบ่งการศึกษาได้เป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งสามารถจัดลำดับและแบ่งเป็นกลุ่มได้ 10 กลุ่มย่อยๆ คือ

- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมือง ชุมชน วิถีชีวิต (ประมาณ 192 เรื่อง)
- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว (ประมาณ 174 เรื่อง)
- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (ประมาณ 138 เรื่อง)
- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น (ประมาณ 128 เรื่อง)
- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น (ประมาณ 58 เรื่อง)
- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีท้องถิ่น (ประมาณ 53 เรื่อง)

- กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น (ประมาณ 26 เรื่อง)

- * กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ นิยาม แนวคิด และวิธีการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น(ประมาณ 28 เรื่อง)

- * กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย(ประมาณ 24 เรื่อง)

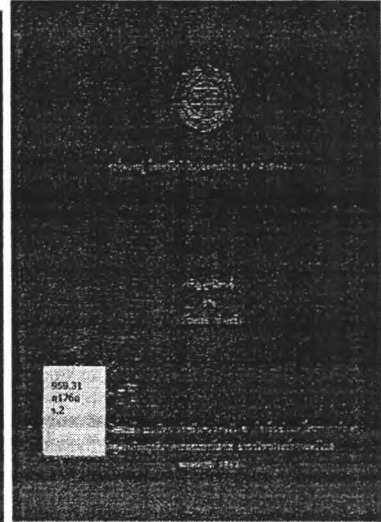
- * กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในท้องถิ่น (ประมาณ 18 เรื่อง)

จะเห็นได้ว่า ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2550-2554 สถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ในประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างเด่นชัด เช่น การศึกษาถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผู้ที่สนใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทยผลิตผลงานในรูปแบบต่างๆ จนกระทั่งเกิดการศึกษาศาสตร์ในรูปแบบของสหวิทยาการดังเช่นในปัจจุบัน

ในระยะเริ่มแรกที่มีงานเขียนทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับท้องถิ่น งานและข้อสรุปมีแนวคิดที่สัมพันธ์กับการศึกษาประวัติศาสตร์ ประมาณปี 2550 เป็นต้นมา เริ่มมีงานเขียนและข้อสรุปเกี่ยวกับท้องถิ่นศึกษาในแนวประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และงานเขียนเกี่ยวกับท้องถิ่นมีข้อสรุปที่แปรเปลี่ยนไปตามพัฒนาการของวิธีการทางประวัติศาสตร์และบริบททางวัฒนธรรม

พัฒนาการของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทยในรอบประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา มีความสืบเนื่องและเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา แนวคิด แนวทาง และวิธีการต่างๆ โดยจะเห็นได้ว่าในขณะที่แนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์แบบเดิม ซึ่งเป็นเรื่องราวของเมือง ผู้นำ ตลอดจนวัฒนธรรมต่างๆ ในท้องถิ่นยังมีมาต่อเนื่องและมีอิทธิพลทางความคิดในสังคมทั่วไปนั้น ในอีกด้านหนึ่งก็ได้มีการนำเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแนวใหม่อันเป็นเรื่องราวของชีวิตประชาชนตามชุมชนหมู่บ้านในแง่มุมต่างๆ ซึ่งก็ได้รับความสนใจอย่างมากเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุคั้งนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบันจึงถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพราะดูเหมือนว่าแนวทางการศึกษาทั้ง 2 ที่เป็นคู่ขนานกันนี้ กำลังแย่งชิงการให้นิยามความหมาย ตลอดจนสร้างพื้นที่และแสดงบทบาทในแนวทางของตนเพื่อเป็นทางออกของสังคมในท่ามกลางบริบทการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคใหม่ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันในอีกด้านหนึ่งจึงเท่ากับเป็นการค้นหาตัวเองอีกครั้งหนึ่งบนเส้นทางที่ทอดยาวไกลไปสู่อนาคต

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์

ประเภทหนังสือ

ประเภทบทความจากวารสาร

ประเภทงานวิจัย

กลุ่มงานเขียนที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน เมือง วิถีชีวิต มีประมาณ 185 เรื่อง มีมากที่สุด

เนื่องจากการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันเน้นการศึกษาลงลึกไปในระดับจุลภาคมากขึ้น และครั้ง

เมื่อมีการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงทศวรรษที่ 2500 เป็นต้นมา ก็ยัง

ส่งผลให้ประชาชนหลงลืมประวัติศาสตร์ของตัวเองไปอย่างหมดสิ้น เพราะคุณค่าของความรู้ในความทรงจำ

ที่ได้สืบทอดต่อกันมานั้น ไม่ได้มีความหมายใดๆ ในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับ

ภาคอุตสาหกรรมเข้มข้นมากขึ้นตามลำดับ ชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ต้องตกเป็นเบี้ยล่างของระบบ

เศรษฐกิจทุนนิยม พวกเขาถูกเบียดขับให้กลายเป็นคนชกขบที่เสียเปรียบในทุกๆ ทางของสังคม

ตลอดจนถูกแย่งชิงทรัพยากร ซึ่งเป็นทุนแห่งชีวิตไปหล่อเลี้ยงภาคการผลิตสมัยใหม่ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มี

อำนาจและทุนข้ามชาติ

ดังนั้น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อรื้อฟื้นความทรงจำร่วมของชุมชนจึงมีความจำเป็น

และการศึกษาดังกล่าวนี้ก็เป็นกระบวนการในแนวทางใหม่ที่ไม่ใช่ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชาตินิยม

นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายสำคัญที่จะคืนประวัติศาสตร์ให้ประชาชน เพื่อให้รับรู้และตระหนักถึงสถานภาพ

ของตนเองในประวัติศาสตร์โดยรวมอีกด้วย ซึ่งผู้เขียนส่วนใหญ่จะเป็นนักวิชาการด้านภูมิศาสตร์ และ
 ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา เช่น ศิริพร สุเมธรัตน์ ครอบชัย หัตถา สารูป ฤทธิชู ศรีศักร
 วัลลิโกดม สรัสวดี อ่องสกุล สมโชค อ่องสกุล สุจิตต์ วงษ์เทศ ปรานี วงษ์เทศ วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ สุคารา สุ
 ฉายา เป็นต้น และได้รับการตีพิมพ์จากสำนักพิมพ์ที่สำคัญ เช่น สกว. มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ มติชน
 กระทรวงวัฒนธรรม ชื่อบ้านนามเมือง เป็นต้น ส่วนบทความจากวารสารจะมีที่เด่นๆ เช่น วารสารสมาคม
 ประวัติศาสตร์ฯ ศิลปวัฒนธรรม เมืองโบราณ จดหมายข่าวมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ รัฐมิแล วารสาร
 ประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสรุปจากงานวิจัยชิ้นใหญ่ที่เป็นรูปเล่มอีก
 ทีหนึ่ง งานเขียนในช่วงนี้จะสนใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเด็นของวิถีชุมชน ชื่อบ้านนามเมือง
 เช่นเดียวกับงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องราวของ
 ประวัติศาสตร์ครอบครัวหรือหมู่บ้านที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการอพยพโยกย้าย การตั้งถิ่นฐาน สายสัมพันธ์
 ทางเครือญาติ การทำมาหากิน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิต การศึกษาประวัติศาสตร์ใน
 ระดับบ้านหรือหมู่บ้านดังกล่าวนี้ นับเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและเหมาะสมที่จะใช้เป็นหน่วยในการเริ่มต้นศึกษา
 ซึ่งการศึกษาระดับชุมชน เป็นหน่วยการศึกษาขนาดกลางที่ประกอบไปด้วยเครือข่ายหลายๆ หมู่บ้านรวมกัน
 หลายๆ หมู่บ้าน ดังกล่าวนี้นี้มักจะตั้งถิ่นฐานอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือระบบนิเวศเดียวกัน จึงมีการทำมาหา
 กินหรือประกอบอาชีพเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ เช่น ชุมชนชานา ชุมชนชาวประมง หรือชุมชนตลาดน้ำ ป่า
 เขา ป่าพรุ นอกจากนี้การศึกษาในระดับดังกล่าวยังหมายรวมไปถึงชุมชนที่มีศูนย์กลางระดับย่าน หรือตลาด
 และชุมชนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อีกด้วย ชุมชนโค้งรถไฟ อีสาน ความสัมพันธ์ระหว่างสยามกับล้านนา พระ
 ธาตุพนม เป็นต้น ชุมชนเมือง ชาวสวน ราชาริต ปัตตานี ตลาด เป็นที่ๆ มีขอบเขตไม่กว้างขวางนัก ทำให้เรา
 เข้าใจวิถีชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่หลากหลายได้อย่างลึกซึ้งและรอบด้าน อันเป็นเป้าหมายหรือ
 หัวใจของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยวในช่วงปี Amazing Thailand และ Unseen in Thailand มีลำดับรองลงมา คือมีประมาณ 165 เรื่อง อันเป็นผลพลอยได้จากข้อแรก เนื่องจากประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิชาการด้านการท่องเที่ยวอยู่หลายแง่มุม เนื่องจากประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาพฤติกรรมในอดีตของมนุษย์ผ่านร่องรอยหลักฐานต่างๆ และร่องรอยเหล่านี้ก็ได้กลายเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญในเวลาต่อมา ประวัติศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในแง่ที่ว่า องค์ความรู้ของประวัติศาสตร์จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจถึงความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ตลอดจนวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของผู้คนในอดีตที่มีความสัมพันธ์ต่อแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ ดร.ธิดา กล่าวไว้ว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันจะเน้นในเรื่องของมวลชน และมุ่งไปสู่ประวัติศาสตร์ในกรอบของวัฒนธรรม และอารยธรรมมากขึ้น ความรู้ทางประวัติศาสตร์ยังมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกต่อแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวจนเกิดความภาคภูมิใจในมรดกของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาจากเนื้อหาประวัติศาสตร์ศูนย์อำนาจของรัฐหรือประวัติศาสตร์ชาติ ที่มุ่งเน้นคุณค่าในวีรกรรมของผู้นำซึ่งเป็นแบบอย่างในการสร้างคุณความดีเพื่อส่วนรวมผ่านร่องรอยหลักฐานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถานต่างๆ เช่น การนำเสนอความยิ่งใหญ่ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก และการนำเสนอภาพของชุมชนที่อยู่บริเวณคาบบางกึ่งอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญและได้รับการสนใจอย่างมากจากบุคคลทุกระดับในการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ จะได้รับความสนใจหรือความสนุกสนานเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับการบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นๆ ดังนั้น การเรียนรู้เรื่องราวหรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นต่างๆ จึงมีความสำคัญและเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ยังมีการท่องเที่ยวตามจังหวัดต่างๆ ตามย่านต่างๆ ที่สำนักพิมพ์สารคดี โอเคียนสตรี ได้จัดพิมพ์ขึ้น โดยใช้คำว่า “เที่ยวทั่วไทยไปกับนายรอบรู้” บทความการท่องเที่ยวจาก อ.ส.ท. ที่มีมากขึ้นในปัจจุบัน เช่น Trip Holiday เป็นต้น ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นเอกภาพด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ในท้องถิ่น เช่น ภูเขา แม่น้ำ พุทราบ ทะเล ที่มีการอธิบายว่าเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนอย่างไร ด้วย ไม่ใช่กล่าวลอยๆ อย่างไร้ชีวิต ซึ่งการศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ที่มีชีวิตนี้จึงเผยให้เห็น โลกของชาวบ้านในมิติของการพึ่งพาธรรมชาติ การตั้งชุมชนที่ถูกกำหนดจากสภาพแวดล้อม ซึ่งจะมีผลในลักษณะของการทำมาหากินแตกต่างกันไป แต่ชุมชนที่หลากหลายเหล่านี้ก็ดำรงอยู่ในความเป็นเอกภาพของระบบนิเวศในท้องถิ่นนั้นๆ ได้

กลุ่มงานที่ได้รับความนิยมในลำดับต่อมา คือ กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ(Material Culture) มีประมาณ 217 เรื่อง ในท้องถิ่นหนึ่งๆ ที่เราศึกษาย่อมมีวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุอันเป็นผลมาจากความรู้และภูมิปัญญาต่างๆ ของชาวบ้านที่ได้สืบทอดสร้างสรรค์กันมา รวมทั้งเป็นสิ่งที่ได้รับจากภายนอกนำมาดัดแปลงประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะสังคมในท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้นับตั้งแต่ลักษณะของบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า การแต่งตัว ทัศนกรรมต่างๆ ตลอดจนถึงการก่อสร้างศาสนสถาน การกล่าวถึงเนื้อหาเหล่านี้ก็จะทำให้ประวัติศาสตร์ของประชาชนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และยังสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นที่เราค้นหาได้อีกทางหนึ่ง เช่น งานของ สกว. งานของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี งานของ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ งานของด็อกเตอร์ แสนบุญ องค์กร บรรจุน และนักวิชาการที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

กลุ่มงานลำดับต่อมาคือ กลุ่มงานที่ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ-สังคม มีประมาณ 128 เรื่อง กลุ่มงานส่วนใหญ่จะตอบคำถามที่ว่า ชุมชนทำมาหากินกันอย่างไร ยังชีพแบบไหน เพาะปลูก หาของป่า จับสัตว์น้ำ แลกเปลี่ยนกับใคร มีความตึงเครียดทางการใช้ทรัพยากรเป็นอย่างไร แสดงออกทางความเชื่อหรือพิธีกรรมอย่างไร มีการจัดระเบียบทางสังคม(Social Organization) ในท้องถิ่นระดับเครือข่ายชุมชน การผูกเกลือ-คอง การผูกเสี่ยว ความสัมพันธ์ทางเพศ การเกณฑ์แรงงาน ระบบยุติธรรมและกฎหมาย ฐานะ

และบทบาทของสตรี เป็นต้น การอธิบายประวัติศาสตร์ของประชาชนโดยผ่านประเด็นเหล่านี้เป็นสิ่งที่ น่าสนใจ ทำให้เห็นมิติใหม่ๆ ของประวัติศาสตร์ประชาชนที่มักถูกมองข้าม ทั้งๆ ที่เป็นเรื่อง ไม่ยากหากเรา ตั้งประเด็นคำถามที่เหมาะสม

กลุ่มงานลำดับต่อมา คือ กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น มีประมาณ 57 เรื่อง เช่น คริสต์ จีน มุสลิม ปอเนาะ เป็นต้น เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นหมู่เหนือ หรือชาวเกาะที่ห่างไกลความเจริญ ล้าสมัย เป็นต้น วิถีวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงตัวตนของชุมชนเหล่านี้ย่อมจะต้องเปลี่ยนแปลงคลี่คลายไป ในช่วงเวลาต่างๆ นั้น ก็ย่อมหมายถึงเกิดจากการปรับตัวของชาวบ้านที่เป็นปฏิกริยากับปัจจัยทั้งภายในและ ภายนอกที่เข้ามากระทบ ซึ่งงานของมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ จะเน้นเกี่ยวกับเรื่องนี้

กลุ่มงานลำดับต่อมา คือกลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และ โบราณคดีท้องถิ่น ซึ่งมี ประมาณ 52 เรื่อง จะมีลักษณะคล้ายกับประวัติศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว พบมากในวารสารที่สรุปจากสารคดี นายรอบรู้ และแหล่งโบราณคดีท้องถิ่นในวารสารเมืองโบราณ เป็นต้น ผู้เขียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ศึกษาใน ด้านนี้โดยตรงจากมหาวิทยาลัยศิลปากร และกรมศิลปากร เช่น อ.ศรีศักร วัลลิโภดม อ.สันติ เล็กสุขุม งาน เขียนในด้านหนังสือจะพบไม่มาก เพราะจะเน้นไปทางหลักการทางโบราณคดี ซึ่งมองไม่เห็นคนเท่าใดนัก ในเวลาต่อมาไปถูกนำไปรวมกับวิชาโบราณคดีซึ่งเป็นอีกศาสตร์หนึ่งที่มีวิธีในการศึกษาคนละแบบกับ ประวัติศาสตร์

กลุ่มงานชุดที่ใกล้เคียงกันต่อมา คือ กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ นิยาม แนวคิด หรือวิธีการ ทางประวัติศาสตร์(24 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย (24 เรื่อง) กลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่น(26 เรื่อง) ซึ่งจะเป็นงานลักษณะ ทั่วไปหรือ concept ของประวัติศาสตร์ ที่เขียนโดยนักวิชาการที่เป็นนักคิดในระดับแนวหน้าของประเทศที่ จบการศึกษาจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ เช่น ดร.กาญจนา แก้วเทพ ศรีศักร วัลลิโภดม นิธิ เอียวศรีวงศ์ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา อานันท์ กาญจนพันธ์ อรรถจักร สัตยานุรักษ์ สีลาภรณ์ บัวสาย และนักมานุษยวิทยาอย่าง

ผศ.ดร.ยุกติ มุกดาวิจิตร เป็นต้น ที่มีการตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่ในวารสารของมหาวิทยาลัยต่างๆ ส่วนกลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับทิศทางของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย(ปัจจุบันและอนาคต) ปัญหาสังคม ซึ่ง สกว.จะผลิตงานในทำนองนี้ออกมามาก ส่วนองค์ความรู้และประวัติศาสตร์นิพนธ์ จะมีมากในส่วนที่เป็นวิทยานิพนธ์และงานวิจัย ที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนและหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่ หรือองค์ความรู้ของรัฐสมัยจารีต เช่น งานของฤทัยชนก ห่วงจริง และงานวิเคราะห์หลักฐานประวัติศาสตร์ชุมชน เป็นต้น

กลุ่มงานศึกษาที่มีประเด็นการศึกษาใหม่ๆ น้อยที่สุด เช่น กลุ่มบุคคลสำคัญในท้องถิ่น(ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติ เช่น เจ้าดารารัศมี ครูบาศรีวิชัย เจ้าพ่อพระยาแล ที่มีการศึกษาที่ซ้ำซากเหมือนในอดีต คือเป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่อยู่ในกรอบของประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่มีความเกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งเจ้าเมือง การสงคราม หรือกบฏที่เกิดตามหัวเมืองต่างๆ ส่วนเหตุการณ์หรือกิจกรรมด้านอื่นๆ ที่ไม่ปรากฏอยู่ในหลักฐานของส่วนกลางก็จะไม่ได้รับการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในแง่นี้จึงไม่มีชีวิตเป็นของตัวเอง เพราะเรื่องราวต่างๆ ทั้งหมดล้วนถูกกำหนดมาจากศูนย์กลางทั้งสิ้น หรือถ้าเป็นเรื่องราวของท้องถิ่นเองก็จะเป็นการกล่าวถึงบทบาทของผู้นำ หรือกิจกรรมของผู้นำทางด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาประวัติศาสตร์ชาติอย่างกลมกลืน

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่อยู่ในกรอบของประวัติศาสตร์ชาติไทย ซึ่งสืบต่อมาอย่างเหนียวแน่นเกือบทั้งหมดเป็นผลงานของส่วนราชการหรือนักวิชาการที่เป็นอาจารย์ตามสถาบันการศึกษาในระดับวิทยาลัยครู(มหาวิทยาลัยราชภัฏ) และมหาวิทยาลัยในต่างจังหวัด และด้วยเหตุที่บุคคลเหล่านี้ล้วนมีพื้นฐานภูมิหลังที่ติดอยู่กับประวัติศาสตร์ชาติที่เน้นศูนย์กลางและยังได้ทำหน้าที่เป็นบุคลากรของรัฐในหน่วยงานต่างๆ จึงไม่แปลกใจอันใดที่จะพบว่าเนื้อหาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเหล่านี้จะเน้นเฉพาะส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของท้องถิ่นในอดีตและมีความสัมพันธ์กับศูนย์กลางในลักษณะที่อยู่ภายใต้การควบคุมตลอดมา ทำให้การศึกษาลดบทบาทลง

เมื่อพิจารณาจากพัฒนาการตั้งแต่ปี 2550 จนถึงเดือนมีนาคม 2555 จะเห็นได้ว่า มีการตีพิมพ์หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชุมชน เมือง และวิถีชีวิตของผู้คนมากที่สุด รวมถึงปัญหาทางสังคมที่ทำให้ผู้อ่านมองภาพที่ยังรากลึกถึงสังคมนั้นๆ ได้มากขึ้น ส่วนในบทความที่มีการตีพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องของการท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนในงานวิจัยเน้นในเรื่องเศรษฐกิจและสังคมมากที่สุด และมีการเน้นด้านวัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นลำดับรองลงมา และประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่นมีการพัฒนาอย่างเด่นชัด เช่น การศึกษาถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีผู้สนใจในศาสตร์ของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยที่ผลิตผลงานประวัติศาสตร์นิพนธ์ท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ จนกระทั่งเกิดการศึกษาศาสตร์ในสหวิทยาการดังเช่นในปัจจุบัน เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ที่เปิดพื้นที่ให้ประชาชนมากขึ้น จึงขอมช่วยเพิ่มพลังและอำนาจแก่พวกเขาในการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐด้วย ซึ่ง สิ่งเหล่านี้จะเห็นได้ว่า

1. ความสนใจในการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จะมีมากขึ้นและเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทั้งในด้านปริมาณและความหลากหลายของลักษณะเนื้อหา โดยในด้านปริมาณที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นผลงานการศึกษาและวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แต่ในขณะเดียวกัน แนวคิดใหม่ในการพัฒนาที่เน้นศักยภาพของท้องถิ่นก็ได้เปิดโอกาสให้นักวิชาการในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทด้วย

ในส่วนเนื้อหานั้นจะมีการเน้นประเด็นเนื้อหาที่เป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต่างๆ ไป หรือไม่ก็เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการเมืองการปกครองกับศูนย์กลางที่กรุงเทพฯ รวมทั้งประวัติศาสตร์หมู่บ้านและชุมชนในเชิงการศึกษาแบบสังคมวิทยา ความหลากหลายด้านเนื้อหาจะมาก่ออย่างจริงจังในปี 53-54 เนื้อหาที่น่าสนใจที่ปรากฏขึ้นมาในช่วงนี้คือ ประวัติศาสตร์สังคม โดยเฉพาะขบวนการทางสังคมของท้องถิ่นในลักษณะของกบฏ ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ชุมชนหรือหมู่บ้าน ประวัติศาสตร์รัฐจารีตโบราณ และรวมทั้งการศึกษารีดประเพณีและกฎหมายของท้องถิ่นจากตำนานและเอกสารโบราณ และมีงานที่

พยายามแสวงหาหน่วยในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่นอกเหนือไปจากหน่วยพื้นฐานเดิม เช่น ชุมชน หมู่บ้าน หรือกลุ่มชาติพันธุ์มากขึ้น เป็นต้นว่า การใช้หน่วยเมือง หรือลุ่มแม่น้ำ ตลาด หรือชุมชน มาเป็นหน่วยของการศึกษา

2. ในด้านยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของงานเขียนประวัติศาสตร์จะเห็นแนวโน้มเพิ่มขึ้นในเกือบทุกสมัย ยกเว้นงานเขียนงานวิจัยที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในช่วงระยะเวลาทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนานหรือร่วมสมัยลดลง แต่เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบก็จะพบว่า แนวโน้มความสนใจของนักวิชาการและนักวิจัยในยุคหลังนั้น คุ่มงจะศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมสมัย คือ ในช่วงชีวิตของคน และประวัติศาสตร์ยุครุ่งเรืองของรัฐจารีต สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ช่วงพันปีแรกของสมัยประวัติศาสตร์ (โบราณคดีท้องถิ่น)

3. ในด้านประเภทของหลักฐานที่นำมาใช้ในการศึกษาก็มีความเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจ หลักฐานที่ถูกนำมาใช้ในการศึกษา คือ เอกสารทางราชการ ต่อมามีการใช้เอกสารตำนานท้องถิ่นและข้อมูลทางประวัติศาสตร์บอกเล่าที่เพิ่มสูงอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่แนวโน้มการใช้เอกสารราชการต่างๆ ลดลง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ และช่องว่างบางประการของการปฏิสนั้วรรณกรรมที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย

1. แม้ว่าจะมองเห็นความพยายามในการแสวงหาหน่วยในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของอีสานที่เป็นอิสระจากกรอบของประวัติศาสตร์ศูนย์กลาง และสอดคล้องกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากขึ้น แต่หน่วยที่ใช้อย่างใหญ่ยังคงเป็นหมู่บ้านและกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นหน่วยที่ค่อนข้างแคบ และทำให้เนื้อหาที่ทำการศึกษาลดลงไปด้วยหน่วยที่ใหญ่กว่าที่ถูกนำมาใช้ในการศึกษา คือ แอ่ง เมือง หัวเมือง และลุ่มน้ำ แม้ว่าจะเป็นหน่วยที่เหมาะสมกว่าในทางประวัติศาสตร์ แต่งานการศึกษาและวิจัยที่ใช้หน่วยเหล่านี้ก็ยังมีอยู่น้อยมาก ประการสำคัญ คือ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นยังถูกจำกัดด้วยรัฐชาติสมัยใหม่ ทำให้หน่วยการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาใช้เกือบไม่สามารถก้าวข้ามพรมแดนของรัฐชาติไปได้

2. นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐที่มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อแนวทางการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่พอสมควร ทำให้ความสนใจในการวิจัยส่วนหนึ่ง ถูกกำหนดจากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งการมุ่งความสนใจในด้านนี้มากไปอาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลด้านเนื้อหาและยุคสมัยของความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับประวัติศาสตร์สมัยโบราณ และร่วมสมัยที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

3. ความก้าวหน้าของวิทยาการวิจัย และมาตรฐานทางวิชาการของงานวิจัยที่มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญต่อการศึกษาในประเด็นปัญหาเฉพาะมากขึ้น และเน้นในด้านรายละเอียดของข้อมูลและวิธีการทางเทคนิค ทำให้งานการศึกษาและวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในหน่วยพื้นที่ๆ ใหญ่กว่าเมือง หมู่บ้าน จังหวัด กลุ่มน้ำ และในช่วงระยะเวลาที่ยาวนาน เช่นงานของสร้อยศรี อ่องสกุล เกือบจะเป็นไปไม่ได้ ทั้งที่ภาพรวมทางพื้นที่และเวลาแบบในงานของสร้อยศรีนั้น ในด้านหนึ่ง กล่าวได้ว่าล้าสมัยไปแล้ว และสมควรต้องมีการปรับปรุง ในขณะที่งานวิจัยที่ให้ภาพรวมในเชิงเนื้อหา(มองประวัติศาสตร์ในองค์รวมที่กว้างกว่าสังคม เศรษฐกิจ การเมือง) ยังไม่เคยมีปรากฏให้เห็น

4. การใช้หลักฐานแม้จะน่าพอใจ แต่ควรมีการใช้หลักฐานรอบด้านมาวิเคราะห์ประกอบ เช่น บันทึกของบาทหลวงฝรั่งเศส ดำนานและจารึกของลาว เนื่องจากหลักฐานประเภทดำนานและเอกสารต่างชาติมีใช้กันน้อยมาก

5. ข้อมูลเชิงปริมาณยังขาดความซับซ้อนและตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล มีการใช้หลักฐานประเภทแผนภูมิ แผนที่ในเชิงสถิติกันน้อย หรือการใช้ข้อมูลทางวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ที่บันทึกเป็นภาษาพื้นเมืองหรือจารึกนั้นต้องพึ่งคำแปลหรือการสรุปความ ซึ่งอาจมีปัญหาคำเข้าใจความหมายที่ผิดพลาดได้ง่าย ปัญหาดังกล่าวจะเชื่อมโยงไปถึงการขาดแคลนงานวิจัยที่ให้ภาพรวมทางประวัติศาสตร์ที่กินเวลายาวนาน และพิจารณาปัญหาประวัติศาสตร์ในลักษณะองค์รวมดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

แม้จะมีการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปริมาณมากพอสมควร แต่เนื้อหาที่จะแบ่งออกเป็น เรื่องๆ ชัดเจน เช่น องค์ความรู้ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งอย่างไรก็ตาม ไม่ค่อยมีงานที่อธิบายประเด็น ต่างๆ เหล่านี้ให้สัมพันธ์กัน รวมทั้งยังไม่เกิดภาพที่เคลื่อนไหวในแต่ละช่วงเวลา และไม่มีการวิจัยที่ให้ ภาพรวมทั้งหมดในยุคสมัยหนึ่งๆ หรือตลอดยุคของภาคใดภาคหนึ่ง งานในลักษณะหลังนี้เพิ่งเริ่มต้นอย่าง หยิบๆ เท่านั้น

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทยในรอบประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา มีความสืบเนื่องและเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา แนวคิด แนวทางและวิธีการต่างๆ โดยจะเห็นได้ว่าในขณะที่แนวทางการศึกษา ประวัติศาสตร์แบบเดิม ซึ่งเป็นเรื่องราวของเมือง ผู้นำ ตลอดจนวัฒนธรรมต่างๆ ในท้องถิ่น ยังคงมีมาอย่างต่อเนื่อง และมีอิทธิพลทางความคิด ในสังคมทั่วไปนั้น ในอีกด้านหนึ่งก็ได้มีการนำเสนอการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแนวใหม่ อันเป็นเรื่องราวของชีวิตประชาชนตามชุมชนหมู่บ้าน ในแง่มุมต่างๆ ซึ่งก็ ได้รับความสนใจอย่างมากเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุดังนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบันจึงถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาหัว เลี้ยวหัวต่อสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพราะดูเหมือนว่าแนวการศึกษาทั้ง 2 ที่เป็นคู่ขนานกันนี้ กำลังแรงชิงการให้นิยามความหมาย ตลอดจนสร้างพื้นที่และแสดงบทบาทในแนวทางของตนเพื่อเป็น ทางออกของสังคมในท่ามกลางบริบทการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ การศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันในอีกด้านหนึ่ง จึงเท่ากับเป็นการค้นหาตัวเองอีกครั้งหนึ่งบนเส้นทางที่ ทอดมายาวไกลไปสู่อนาคต

ปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแนวใหม่เป็นการสร้างสันติกับอดีตและเรียนรู้จากมัน โดยสัมผัสได้ อย่างเป็นรูปธรรมไปจนถึงจิตใจ มีเหตุผล มีพันธะ และผูกพันกับชุมชนและผู้คนตามท้องถิ่นต่างๆ เป็นแบบ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบประวัติศาสตร์ทั้งหมด (total history) ในอีกด้านหนึ่งหรือขั้นต่อมา ก็คือการพิจารณาความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในกรอบของประวัติศาสตร์แบบองค์รวม อันหมายถึง การอธิบาย กิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหมดของท้องถิ่นให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์หรือมีผลถึงกันในแต่ละช่วงเวลา

นั่นเอง ไม่ใช่ประวัติศาสตร์แบบเดิมๆ ที่ขาดจินตนาการและไม่สัมพันธ์ใดๆ กับเลือดเนื้อและวิถีวัฒนธรรม
ของประชาชนในปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับชุมชนในท้องถิ่นเช่นนี้ ได้รับการบุกเบิกไว้
ทั้งทางตรงและอ้อม แต่ยังคงเป็นแสงสว่างที่จำกัด เป็นคบเพลิงดวงน้อยที่มั่นคงแต่ยังไม่อาจโชนแสง
แพร่กระจายไปสู่มวลชนจนเป็นกระแสที่มีพลังได้ ทั้งนี้เพราะขาดการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาอย่าง
เหมาะสมกับการซึมซับและฟังพาทางจิตใจได้ดังกล่าวนั้น เน้นการสร้างองค์ความรู้ชัดเจนและรอบด้าน โดย
คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างความทรงจำร่วมของเขา ต้องทบทวน ปรับปรุงแก้ไข เรียนรู้
และถ่ายทอดออกไป เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และเป็นเกราะทำให้เกิดความ
มั่นคงภายในชาติ สิ่งเหล่านี้นับเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่จะทำให้ท้องถิ่น ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น อันเป็นการ
เปิดเผยเรื่องราวของประชาชนซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทในฐานะเป็นพลังผลักดันประวัติศาสตร์ และ
เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคนกลุ่มนี้อาจได้รับความสนใจจากสังคมมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลง
สำนักประวัติศาสตร์ที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ในอนาคต

บรรณานุกรมและแนวการจัดทำบรรณานุกรมคัดสรร

เกษร เจริญรักษ์.(2544).*บรรณานุกรมเอเชียแปซิฟิกศึกษา*.กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

เจียน ชีระวิทย์ และคนอื่นๆ.(2540).*บรรณานุกรมภาษาไทย : กลุ่มประเทศในอินโดจีน เวียดนาม กัมพูชา*

และลาว.กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.

เจียน ชีระวิทย์ และสุนิสา สุขชี .(2540).*บรรณานุกรมภาษาไทย : สาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ. 2493-*

2539) .กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.

จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์.(2550).*อิหร่านศึกษาในประเทศไทย การสำรวจองค์ความรู้และพัฒนางานวิจัย.วารสาร*

อักษรศาสตร์.36(1): 241-279.ถ่ายเอกสาร.

จันทร์ฉาย ภักธอธิม.(2550).*ประวัติศาสตร์นิพนธ์ คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และรูปแบบการอ้างอิงเพิ่มเติม.*

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ฉลอง สุนทราวณิชย์.(2535,กรกฎาคม-ธันวาคม).*สถานภาพการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ : รายงานการ*

สำรวจเบื้องต้นจากวิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับพิมพ์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์ พ.ศ. 2515-2534.

วารสารอักษรศาสตร์.24(2) : 1-15.ถ่ายเอกสาร.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และคนอื่นๆ.(2549).*อยุธยาบรรณานุกรม : บรรณานุกรมว่าด้วยเรื่องอยุธยา.*

กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.

ดวงเนตร วงศ์ประทีป และเสาวภา หลิมจิตร, บรรณาธิการ.(2555).*การค้นคว้าและการเขียนรายงาน.*

กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นคร พันธุ์ณรงค์.(2526).*เอกสารประกอบการสอน : ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.พิษณุโลก : ภาควิชา*

ประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.ถ่ายเอกสาร.

นงนารถ ชัยรัตน์.(2542). *เอกสารประกอบการสอน รายวิชา บร 311 : การเลือกและจัดหา*

ทรัพยากรห้องสมุด . กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ชนเกษ เดชพาวุฒิกุล.(2547).*บรรณานุกรมคัดสรรงานศึกษาประวัติศาสตร์,ประวัติศาสตร์นิพนธ์,วิธีการทางประวัติศาสตร์ และสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์ พ.ศ. 2515-ปัจจุบัน.วารสารประวัติศาสตร์.*

หน้า 92-123.ถ่ายเอกสาร.

ธิดา สารระยา.(2530).*ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.*

_____.(2540).*ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กับสังคมมนุษย์.กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.*

ปิยนาด บุนนาค.(2531).*บรรณนิทัศน์การศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 7*

ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2468-พ.ศ. 2530).กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.

พลับพลึง คงชนะ ; และเกษร เจริญรักษ์,บรรณาธิการ.(2540).*กัมพูชา : บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์และแหล่ง*

สนเทศ.กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ศรีนครินทรวิโรฒ,มหาวิทยาลัย.(2550).*คู่มือการจัดทำปฏิญานิพนธ์ และสารนิพนธ์. กรุงเทพฯ :*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีนครินทรวิโรฒ,มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง .(2554).*การเขียนอ้างอิง และบรรณานุกรม ตามรูปแบบ*

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . กรุงเทพฯ : งานส่งเสริมผู้ใช้ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิลปากร.กรม.(2526).*บรรณานุกรมหนังสือวิชาภาษาไทย.กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร.*

สุรางค์ศรี ดันเสียงสม.(2544,มกราคม-มิถุนายน).*สถานภาพ “ ญี่ปุ่นศึกษา ” ในประเทศไทย พ.ศ. 2500-*

2535.วารสารอักษรศาสตร์.30(1) : 14-37. ถ่ายเอกสาร.